

**AZERBAYCAN TÜRKCESİ İLE ESKİ ANADOLU
TÜRKCESİNDEKİ HAYVAN
İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Azar MİRZABAYOV

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ

Aralık, 2018

Afyonkarahisar

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU
TÜRKÇESİNDEKİ HAYVAN İSİMLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI

Hazırlayan

Azar MİRZABAYOV

Danışman

Doç. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ

AFYONKARAHİSAR 2018

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesindeki Hayvan İsimlerinin Karşılaştırılması” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2019

Azar Mirzabayov

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ
Jüri Üyeleri : Dr. Öğr. Üyesi Nazmi ALAN
: Dr. Öğr. Üyesi Soner SAĞLAM

İmza

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Azar MİRZABAYOV' un “**Azerbaycan Türkçesi İle Eski Anadolu Türkçesindeki Hayvan İsimlerinin Karşılaştırılması**” başlıklı tezi 13.12.2018 günü saat 13.00’ da Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliği’ nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Celal DEMİR
MÜDÜR

ÖZET

AZERBAJYCAN TÜRKCESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKCESİNDEKİ HAYVAN İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Azar MİRZABAYOV

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ ve EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI

Aralık 2018

Danışman: Doç. Dr. Nadejda ÖZAKDAĞ

Hayvan isimleri söz varlığında önemli yer tutmaktadır. Bir dilin söz varlığında bulunan hayvan isimleri o dilin sahibi olan milletin sosyal hayatının bir göstergesidir. İnsanoğlu tarih boyunca hayvanlarla iç içe yaşamış, dolayısıyla birlikte yaşam sürdükleri hayvan isimleri milletlerin dillerine de yansımıştır.

Azerbaycan yazı dili, Azerbaycan Türklerinin yaşadıkları coğrafya ve bu coğrafyanın iklim şartları nedeniyle zengin hayvan türlerine sahiptir. Hayvan isimlerinin çeşitliliği Azerbaycan Türkçesinin söz varlığında da kendini göstermektedir.

Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesindeki Hayvan İsimlerinin Karşılaştırılması adlı çalışmamızda Azerbaycan yazı dilinde geçen hayvan isimlerini Eski Anadolu Türkçesinde kullanılıp kullanılmadığını tespit etmeye çalıştık. Tespit edilen hayvan isimlerinin Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesi arasındaki biçim ve anlam açısından benzer ve farklı olanları belirlemeye çalıştık. Aynı zamanda Eski Anadolu Türkçesinde geçen hayvan isimlerinin bugün Azerbaycan edebî dilinde kullanılmaya devam edip etmediğini saptamaya çalıştık. Bunun yanında Azerbaycan diyalektlerinde kullanılan hayvan isimlerini de vermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Hayvan , Hayvan isimleri, Azerbajan Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi

ABSTRACT

COMPARISON OF ANIMAL NAMES IN AZERBAIJAN TURKISH AND OLD ANATOLIAN TURKISH

Azar MİRZABAYOV

**AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT of SOCIOLOGY**

December 2018

Advisor: Assoc. Prof. Nadejda ÖZAKDAĞ

Animal names have an important place in the vocabulary. Animal names in the vocabulary of a language are indicative of the social life of the nation that owns that language. Human beings have been intertwined with animals throughout history, so the animal names they live with have also been reflected in the languages of nations.

Azerbaijan has rich animal species due to the geography of Azerbaijan Turks and the climatic conditions of this geography. The variety of animal names is also manifested in the vocabulary of Azerbaijan Turkish.

In our study called Comparing Animal Names Azerbaijani and Old Anatolian Turkish, we tried to determine whether the names of animals in Azerbaijani writing were used in Old Anatolian Turkish. We tried to identify the similar and different ones between the Azerbaijani and Old Anatolian Turkish. At the same time, we try to determine whether the names of animals in the Old Anatolian Turkish continue to be used in Azerbaijan literary language. Besides, we tried to give the names of animals used in dialects and accent of Azerbaijan.

Keywords: Animal, Animal names, Azerbaijan Turkish, Old Anatolian Turkish

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1
AZERBAYCAN TÜRKÇESİNDE HAYVAN İSİMLERİ.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE HAYVAN İSİMLERİ

1. OMURGASIZLAR	9
1.1. SÜNGERLER	9
1.2. SÖLENTERLER	9
1.3. SOLUCANLAR	10
1.4. YUMŞAKÇALAR	10
1.5. EKLEM BACAKLILAR	10
1.6. DERİSİ DİKENLİLER	18
2. İLKEL KORDALILAR.....	18
3. OMURGALILAR	19
3.1. BALIKLAR	19
3.2. AMFİBİLER	22
3.3. SÜRÜNGENLER.....	22
3.4. KUŞLAR	24
3.5. MEMELİLER.....	34

İKİNCİ BÖLÜM

AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE HAYVAN İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

1. AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE BİÇİM VE ANLAMI AYNI OLAN HAYVAN İSİMLERİ.....	47
---	----

2. AZERBAYCAN TÜRKCESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKCESİNDE BİÇİMLERİ FARKLI ANLAMLARI AYNI OLAN HAYVAN İSİMLERİ... 50	
2.1. SES DEĞİŞİKLİKLERİ OLAN HAYVAN İSİMLERİ.....	50
2.2. BİÇİMLERİ TAMAMEN FARKLI OLAN HAYVAN İSİMLERİ.....	54
2.3. AZERBAYCAN TÜRKCESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKCESİNDE BİÇİMİ AYNI ANLAMI FARKLI OLAN HAYVAN İSİMLERİ.....	59
TABLO.....	61
SONUÇ.....	182
KAYNAKÇA.....	184

KISALTMALAR DİZİNİ

Alm. : Almanca

ADİL : Azerbaycan Dilinin İzahlı Lügəti

ADDL : Azerbaycan Dilinin Dialektoloji Lügəti

Ar. : Arapça

Az. T. : Azerbaycan Türkçesi

bk. : Bakınız

BL : Bahşayış Lügati

DLT : Divanü Lügati't Türk

EAT : Eski Anadolu Türkçesi

EAT. S : Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü

Fr. : Fransızca

Far. : Farsça

hlk. : Halk ağzı

İng. : İngilizce

İsp. : İspanyolca

Rus. : Rusça

Tar. S : Tarama Sözlüğü

vd. : ve diğerleri

Yun. : Yunanca

GİRİŞ

Azerbaycan tarih boyunca birçok milletlere, medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Dil, onu yaratan halkın tarihi ile sıkı ilişkidir. Dilin söz varlığında kendi veya diğer halkların tarihini, düşmanlarına karşı mücadelesini, âdetlerini ve sosyal hayatını yansıtan yüzlerce söz vardır.

Bir dilin kelime hazinesindeki zenginlik göstergeleri arasında olan hayvan isimleri, aynı zamanda o dilin sahibi olan milletin sosyo-kültürel hayatının, coğrafyasının göstergelerindedir.

Azerbaycan Türkleri anavatanları Hazar Denizi'nin batısında, Kafkasya dağlarında, Güney Azerbaycan'da ve dünyanın farklı yerlerinde yaşamaktadırlar. Buldukları coğrafi konum ve iklim şartları bu bölgede hayvan türlerinin çeşitliliğine neden olmuştur. Türk toplumunun hayatında hayvanların önemli yeri vardır. Göçebe hayatı yaşayan Türk milleti bir yerden başka bir yere göç ederken at, eşek, öküz gibi hayvanları kullanmışlardır. Bununla birlikte hayatının her aşamasında coğrafyasında bulunan hayvanlardan mümkün olduğunca yararlanan Türkler, üstün olduğunu düşündükleri hayvanları kutsallaştırmış, bayraklarında, sancaklarında, armalarında kullanmışlardır. Her ne sebeple ve surette olursa olsun hayvanların Türk kültüründe oldukça geniş bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu sebeple de Türk şahıs adlarında çeşitli hayvan adlarına veya motiflerine rastlamak gayet tabiidir. Türk adlarında *tay*, *koç*, gücü sebebiyle *boğa*, *deve*, *aslan*, *kurt* ve *böri* gibi hayvan isimleri şahıs adı olarak kullanılmıştır: Karakoyunlu ve Akkoyunlularda *Kara Koç*, İlhanlılar ve Timurlarda *Koç Hüseyin*, Memlük Türklerinde *Altun Koç*, Eski Uygur Türklerinde *Balak Teñrim*, *Buga*, *Bars Buka*, *Kara Kuş*, *Togrul*, *Laçın*, Karahanlılarda *Bugra Beg*, Osmanlılar ve Selçuklular zamanında Anadolu'da *Bugra*, *Bugra Tigin*, Mümlüklerde *Ak Bars*, *Al Bars*, *Kutlu Bars* gibi: (Karadoğan, 2015: 111-114). Safevi, Kaçkar, Babür Devletlerinin bayraklarındaki "aslan", Türk Cumhuriyetlerinden Özbekistan Devlet Arması olan "umay kuşu", Gagauz Özerk Devletinin (ilk) bayrağındaki "kurt" buna örnektir (Aydoğmuşoğlu, 2013: 51-58). Bununla birlikte yazılı iletişimin ilk örnekleri niteliğinde olan kaya üstü tasvirlerde ise en fazla dağ keçisi, geyik, kurt ve ata yer veren Türkler, önem derecesine göre yılan,

domuz, ejder, köpek gibi hayvanları da kayaüstü tasvir olarak kullanmışlardır (Aydoğan, 2007: 300). Türk dilleri içinde yer alan Azerbaycan dili de söz varlığı açısından zengindir. Bu zenginlik hayvan adlarına da yansımıştır.

Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesindeki Hayvan İsimlerinin Karşılaştırılması adlı çalışmamızda Azerbaycan halkının hayatında önemli yer edinen hayvan isimlerinin Eski Anadolu Türkçesinden bugünkü Azerbaycan Türkçesine gelene kadar biçim ve anlam açısından hangi aşamalardan geçtiğini, hangi değişikliklere uğradığını tespit etmeye çalıştık.

Azerbaycan Dilinin İzahlı Lügati adlı sözlükten tarama sonucunda Azerbaycan yazı dilinin söz varlığına farklı dillerden geçen hayvan isimlerinin kullanıldığı görülmektedir. Farklı dillerden geçen hayvan isimleriyle karşılaşmamızın sebebi, Azerbaycan yazı dilinin XIX. asra kadar Farsça ve Arapçanın güçlü etkisine maruz kalması, dolayısıyla Azerbaycan yazı diline Türkçe kelimelerin yerine Arapça ve Farsça kelimelerin geçmesi ile açıklanabilir (Əzizov, 1999). Azerbaycan dili her ne kadar başka dillerden alıntılar yapsa da diyalektlerde Türkçe kökenli kelimelerin korunduğunu dile getiren E. Əzizov (Əzizov, 1999: 31) şöyle açıklamaktadır: “Azerbaycan diyalektlerinde Türk kökenli kelimeler daha fazladır ve bu diyalektlerde Türk abidelerinden ve diğer Türk dillerinden geçen kelimeler bulunmaktadır. Çünkü diyalektlerde eski zamanın izleri, arkaik sözler yazı diline nispeten uzun zaman korunmuştur”. Bundan dolayı çalışmamızda yazı dili ile birlikte diyalektlerde geçen hayvan isimlerini de dâhil ettik.

Azerbaycan Türkçesinin diyalektlerinde tespit ettiğimiz hayvan isimlerinde Azerbaycan sınırları içerisinde yaşamış ve yaşamakta olan Talış, Tat, Lezgi, Udi vs. gibi halkların izleri dikkati çekmektedir.

Yaptığımız tarama sonucunda hayvan isimleriyle ilgili Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesi arasında herhangi bir karşılaştırmalı çalışmaya rastlamadık. Çalışmalar genellikle Azerbaycan Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasında yapılan karşılaştırmalı çalışmalardan ibarettir (Konur, 2016). Fakat diğer çağdaş Türk lehçelerinde bazı çalışmaların yapıldığı görülmektedir (Alagöz 2011; Besli, 2010; Bindaş, 2016; Bozkaplan, 2007; Gül, 2015; Nadir ve Şenel 2008 gibi).

Azerbaycan Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesindeki Hayvan İsimlerinin Karşılaştırılması adlı çalışmanın genel olarak planı şöyledir:

Çalışmamızda Azerbaycan Türkçesindeki hayvan isimlerini *Azərbaycan Dilinin İzahlı Lüğəti*'nden (Axundov vd, 2006), Azerbaycan Türkçesinin diyalektlerinde geçen hayvan isimlerini *Azərbaycan Dilinin Dialektoloji Lüğəti*'nden (Şirəliyev, 2007), Eski Anadolu Türkçesindeki hayvan isimlerini *Tarama Sözlüğü I-VIII* (Aksoy ve Dilçin, 2009), *Yeni Tarama Sözlüğü* (Dilçin, 1983) , *Bahşayış Lugatı* (Turan, 2001), *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*'nden (Kantar, 2011), Divanü Lûgat-it-Türk eserindeki hayvan isimlerini *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi*'nden (Atalay, 1985), Türkiye Türkçesindeki şekillerini ise Türk Dil Kurumunun'nın ağ sayfasında bulunan *Büyük ve Güncel Türkçe Sözlüklerinden* aldık. Tespit edilen hayvan isimlerini sınıflarına göre tasnif ettik. Tasnifin oluşturulmasında Ertan Beslinin (Besli, 2010) *Eski ve Orta Türkçe Hayvan İsimlerinin Etimolojisi* adlı çalışmasından yararlandık.

İkinci bölümde tespit ettiğimiz hayvan isimlerinin benzer ve farklı şekillerini verdik. Üçüncü bölümde ise hayvan isimlerini daha kolay bir şekilde bulmak ve karşılaştırma yapmak için alfabetik sıraya göre, tablo hâlinde verdik. Tabloda birinci sütunda Azerbaycan yazı dilinde geçen hayvan isimleri, ikinci sütunda bu isimlerin Türkiye Türkçesindeki şekilleri, üçüncü sütunda Eski Anadolu Türkçesinde ve Divânu Lugâti't-Türk'te geçen şekilleri, dördüncü sütunda ise Azerbaycan diyalektlerinde kullanılan şekillerini verdik. Sonuç bölümünde ise çalışmanın genel değerlendirmesini yaptık.

AZERBAJYCAN TÜRKGESİNDE HAYVAN İSİMLERİ

Dil, insanlar arasında iletişim, fikir alışverişi, insan topluluklarının varlığını temsil eden ve onun gelişmesine hizmet eden önemli unsurdur. Dilin fikir alışverişinde esas etkenlerden biri olması gösteriyor ki dil tefekkürle sıkı ilişkidedir. Tefekkürün gelişmesi dilin gelişmesi demektir. (Cəfərov, 1956: 5)

Bilindiği üzere Azerbaycan dili dünya dilleri arasında önemli yer tutan Türk dil ailesi içerisinde yer almaktadır. Diğer akraba dilleri Azerbaycan dilinin gelişimine çok etki etmiştir. Örneğin, Azerbaycan Türkçesine olan *yaylaq* "yayla" ve *qışlaq* "kışın gidilen yer" gibi kelimeler Özbek Türkçesinde *yaylov*, Başkurt Türkçesinde ise *qışlov* şeklinde kullanılmaktadır. Görüldüğü üzere Özbek ve Başkurt Türkçesine -*lov* ekine karşılık Azerbaycan Türkçesinde -*laq* eki kullanılmaktadır. Ekin Özbek ve Başkurt Türkçesindeki biçimi de Azerbaycan Türkçesinde *oxlov* "oklava" kelimesinde karşımıza çıkmaktadır (Cəfərov, 1965: 7). Bunun dışında Azerbaycan dilinin söz varlığında başka halkların (Arap, Fars, Rus vs.) dillerinin de tesirini görmekteyiz. Örneğin, *komputer* "bilgisayar", *televizor* "televizyon" gibi kelimeler buna örnek gösterilebilir. Bu durum yukarıda verdiğimiz iki örnekle sınırlı değildir. Bu tesir söz varlığının her alanında etkili olduğu gibi hayvan isimlerine de yansımıştır.

Azerbaycan coğrafi konumu itibariyle çeşitli hayvan türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Bu çeşitlilik Azerbaycan dilinin söz varlığına da yansımıştır. Azerbaycan yazı dilinde başka dillerden de geçen hayvan isimlerinin olduğunu yukarıda belirtmiştik. Dile geçen bazı hayvan isimleri diğer dillerden geçerken bazıları olduğu gibi bazıları ise ses değişimine uğrayarak geçmiştir *canavar* (Far.), *qurd* "kurt", *ahu* (Far.), *ceyran* "ceylan" *anakonda* (İsp.) "anakonda", *balina* (Fr.) "balina", *delfin* (Yun.) "yunus balığı", *meduza* (Yun.) "denizanası" gibi. Bunun sebeplerinden biri dile geçen hayvanların Azerbaycan sınırları içerisinde bulunmaması veya Azerbaycan diline geçen yabancı kelimeler için Türkçe karşılık üretilmemesidir.

Bunun yanı sıra Azerbaycan dilinde Türkçe kökenli hayvan adlarını incelediğimiz zaman verilen adların dış görünüş, gerçekleştirdiği hareketler vs. göre verildiğini görmekteyiz. Örneğin, *ağacdələn* "ağaçkakan", *balıqudan* "balıkçıl",

cəmdəkyeyən “akbaba”, *qabıqyeyən* “kabuk böceği” gibi hayvan isimlerinin hayvanların yaptığı eylemlere göre verildiği anlaşılmaktadır.

Ağacqurbağası “ağaç kurbağası”, *qamışquşu* “saz tavuğu” gibi hayvan isimleri de hayvanların yaşadıkları yere göre verilmiştir.

Bazı hayvan isimleri ise hayvanın baş, boyun, burun ve gagalarının şekline göre verildiği anlaşılmaktadır: *dənizulduzu* “denizyıldızı”, *durna balığı* “turna balığı”, *enlibaş* “akbalık”, *mişarbalığı* “testere balığı”, *ördəkburun* “ornitorenk” gibi.

Bugün her halk edebî dilinin oluşumunu diyalektlere borçludur. Diyalektler dilin en saf ve itibarlı halidir. Azerbaycan dilinin diyalektleri zengin söz varlığına sahiptir. Diyalektlerde Azerbaycan edebî dilinde kullanılmayan veya başka anlam taşıyan yüzlerce söz vardır. Bu sözler dilin araştırılması gereken unsurlarından biridir. Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Sovyet dönemindeki diyalekt araştırmaları ilk defa N. İ. Aşmarin tarafından (Obşiy obzor narodnix qovorov qor. Nuxi) 1926 yılında yayınlanmıştır. N. İ. Aşmarin'in hazırladığı program ve gösterişler sonucunda başka diyalektlerin öğrenilmesi süreci başlamıştır. Başlatılan bu süreç B. Çobanzadə'ye havale edilmiştir. B. Çobanzadə'nin 1927 yılında yayınladığı “*Türk-Tatar Dialektologiyası*” adlı eseri diyalektolojide ilk çalışmalardan sayılmaktadır. Azerbaycan dili diyalektlerinin ilk geniş sözlüğü 1930 ve 1931 yıllarında “*Azərbaycan Türk Xalq Şivələri Lüğəti*” adı ile yayınlanmıştır (Qəmbərova, 2012: 24). 1964 yılında yayınlanan “Azerbaycan dilinin dialektoloji lüğəti” adlı eseri ise Azerbaycan diyalektlerinin bir arada toplanmasına sebep olmuştur.

Verilen bu eserler sayesinde Azerbaycan diyalektlerinin araştırılması daha kolay bir hal almıştır. Çalışmamızın asıl amacı Azerbaycan yazı dilindeki hayvan isimlerini Eski Anadolu Türkçesindeki hayvan isimleriyle karşılaştırmak olsa da diyalektlerdeki hayvan isimlerini de göstermeye çalıştık. Böylece tespit ettiğimiz bazı hayvan isimlerinin diyalektlerde farklı şekilde kullanıldığını gördük. Örneğin, yazı dilinde kullanılan *ağacdələn* “ağaçkakan”, Tabarasan ağzında *teregdeşən* “ağaçkakan” biçiminde geçmektedir. Yapı olarak “*tereg+deşən*” olan kelimenin kökünde *ağac* yerine *tereg* kelimesi kullanıldığı dikkati çekmektedir. Kıpçak Türkçesinde *terek* sözü “direk” ve “ağaç” anlamındadır (Toparlı, 2007: 271).

Derbend ağzında ise *tereg* kelimesinin ağaç anlamında kullanıldığını *Yemişi teregdən çöpləmax diyədi* “Yemişi ağaçtan toplamak gerekiyor” cümlesinde görüyoruz. Uygur Türkçesinde de *terek* “kavak ağacı” anlamındadır (Necip, 2016: 514).

Azerbaycan dilinin diyalektlerinde eski Türkçe kelimelerin bir kısmı olduğu gibi, bir kısmı ise farklı ses değişimlerine uğrayarak kullanılmaktadır. Bu kelimeler Azerbaycan yazı dili için arkaik kabul edilseler de diyalektlerde hâlâ kullanılmaya devam etmektedir (Bayramov, 2011: 80). “Kitab-ı Dede Korkut” adlı eserde geçen *qulan, qulun* “at yavrusu” kelimesi günümüzde Azerbaycan’ın Çenberek ağzında aynı şekilde ve aynı anlamda kullanılmaktadır. Azerbaycan yazı dilinde bunun gibi başka örneklere de rastlanmaktadır: *alapaça* “paçalarının arası beyaz olan at”, *alaşa* “zayıf at”, *mırmırı* “mersin morinası” vd. gibi. İ. Bayramov, Qazax, Naxçıvan, Ordubad, Culfa, Zengilan ağızlarında *arğalı* kelimesinin “keçi” anlamında kullanıldığını ve *arğalı* eski Türk dillerinde *arqar* “dağ koçu, yabani koç” anlamında olduğunu belirtmiştir (Bayramov, 2011: 81).

Azerbaycan dilinin diyalektlerinde bazı hayvan adları Türkçe kökenli olsalar da bazı hayvanlar dış görünümü ve eylemlerine göre adlandırılmıştır. *Ağaçkakan* Ağdam diyalektinde *dələyən*, Zaqatala diyalektinde ise *qaqac* olarak geçmektedir. Ağaçkakanın ağacı delmesi ve kakması sonucunda bu isimlerin ona verildiği aşikârdır. *Ateşböceği* Culfa diyalektinde *gecəçırağı*, Ordubad diyalektinde ise *şəmçirax* şeklindedir. Verilen hayvan isimleri iki kelimenin birleşmesinden oluşmaktadır. Bu kelimelerin birinci kısmı *gecə* ve *şəm* “akşam” (Axundov vd. II-214; IV-209), ikinci kısmının *çıraq* “lamba, fener” (Axundov vd.: I-478) anlamındadır. Hayvanın geceleri ışık saçtığından dolayı bu adın ona verildiği kelimenin yapısından anlaşılmaktadır. Celilabad ve Cebrayıl diyalektlerinde yarasa anlamına gelen *gecequşi* ve *gecəquşu* isimleri yapı olarak *gecə* ve *quş* sözlerinin birleşmesinden oluşuyor. Yarasanın gece görülmesi diyalektlerde bu adı almasına sebep olmuştur.

Ses taklidi birçok dillerin, Türk lehçelerinin söz varlığının gelişimine etki etmiştir. Azerbaycan yazı dilinin diyalektlerinde bulunan *bılbılı* “körpe buzağı”, *dıqı* “keçi yavrusu”, *pıspıs, pıspısa* “pislik böceği”, *zığzığ* “saksağan” gibi hayvan isimleri ses taklidi sonucunda ortaya çıkmıştır. Ses taklidi ile kurulan hayvan isimleri diğer

Türk lehçelerinde de görülmektedir: örneğin Yakutçada *mönire* “koyun”, Kırgızcada *mörö*, Uygurcada *mörə* “dört yaşı geçmiş koyun” gibi (Qurbanova, 2012: 30).

Bir diğer husus ise bazı diyalektlerde bulunan hayvan isimlerinde kimi ses değişimlerinin olmasıdır. Tovuz diyalektinde *birəbitdən* “dağ ispinozu” olan hayvan ismi Borçalı diyalektinde *bilibitdən* “dağ ispinozu”; Çenberek diyalektinde *buğur* “üç yaşında erkek deve” Borçalı, Füzuli, İmişli, Qazax diyalektlerinde *bığır* “üç yaşında erkek deve”; Gəncə, Tovuz diyalektinde *biyə* “akrep”, Şemkir diyalektinde *büyə* “akrep” gibi örnekleri verebiliriz. N. G. Gazıyeva bu ses olaylarını “diyalektler aynı dilin içinde olduğundan burada dil olayları açısından sert geçitler olamaz. Dil olaylarının yayılma özelliklerini H. Şuhart ve G. Şmidt’in “dalga teorisi” ile açıklamak mümkündür (Qazıyeva, 2012: 21). Bu teoriye göre, bir noktadan başlayarak yayılan dil olayı uzaklaştıkça zayıflıyor. Böylece tarihî gelişimin belirli dönemlerinde dil dâhili unsurlarla birlikte, dil harici unsurların olduğu diyalektler ortaya çıkıyor” şeklinde açıklamaktadır (Qazıyeva, 2012: 22).

Azerbaycan Cumhuriyeti çok milletli cumhuriyetlerden biridir. Bu çok milletlilik diyalektlerine de yansımıştır. Hali hazırda Azerbaycan sınırları içerisinde dört büyük dil ailesine – Türk, Kuzey Kafkas, Hint-Avrupa ve Kartvel dil ailelerine mensup halklar yaşamaktadır. Yaşamakta olan bu halklar günümüzde az da olsa Talış, Tat, Kürt, Udi vs. gibi kendi dillerini konuşmaktadırlar. Azerbaycan sınırları içerisinde en geniş yayılmış dillerden biri Tat dilidir. Tatların bu topraklara VI. yüzyılda İran’dan göç ettirilmesi, Cavad, Nahçıvan ve Zengezur kazalarında yaşaması XIX. yy. kaynaklarında karşımıza çıkıyor (Hüseynova, 2013: 4). Tatların bu topraklarda yüzyıllardır yaşaması diyalektlere de etki etmiştir. Örneğin, Azerbaycan yazı dilinde *kəpənək* “kelebek” kelimesi ağızlarda *pəmpəlik*, *pərpər*, *pilpıreg* (Axundov, 2007: 399, 400, 404) şeklindedir. Tat dilinin sözlüğünde *kəpənək* “kelebek” (Soltanov, A.K ve Soltanov M.C, 2013: 123) kelimesini *pilpiləg* “kelebek” şeklinde vermiştir. Diğer bir örnekte ise Azerbaycan dilinde *çalağan* “çaylak” kelimesi Derbend ağzında geçen *şilovli* “çaylak” (Axundov, 2007: 467) şeklinde kullanılmaktadır. Aynı kelime Tat dilinde *şiloli* “çaylak” (Soltanov, A.K ve Soltanov, M.C, 2013: 139) şeklindedir. Tat dilinde *qəcələ* “saksığan” (Soltanov, A.K ve Soltanov, M.C., 2013: 100) kelimesi Azerbaycan yazı dilinde de aynı şekilde geçmektedir. Tat dilinde kaplumbağa anlamında *dəstəbəkül* (Hüseynova, 2013:

134) ise Bakü diyalektinde *dəştəbəkül*, *deşdəbokul* “kaplumbağa” olarak geçmektedir. Derbent ve Bakü diyalektlerinde kirpi anlamında olan *cacu*, *cöcü* Tat dilinde *jüji* “kirpi” (Hüseynova, 2013: 153) şeklinde kullanılmaktadır.

Örneklerle birlikte gösterdiğimiz ses değişikliklerinin nedenini açıklamak bazı yerlerde bir hayli güçtür. Bir dildeki sesler genellikle, yavaş yavaş ve belirsiz bir şekilde değişime uğrar. Konuşanlar, bu değişimlerin farkına bile varmazlar (Karaağaç, 2013: 109). Dildeki değişimler, dilin ses, biçim, söz dizimi veya anlam yapılarında ortaya çıkabilir. Bu değişimlerin her birinde değişik nedenler geçerlidir. Dillerin ses yapıları, en değişken yönleri; anlam yapıları ise en az değişen yönleridir. Ses çıkarma organlarının bireyselliği, kişi dillerindeki ses farklılıkları, ileride ortaya çıkacak ses değişimlerinin başlangıç noktalarıdır (Karaağaç, 2013: 110).

BİRİNCİ BÖLÜM

AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE HAYVAN İSİMLERİ

1. OMURGASIZLAR

1.1. SÜNGERLER

Süngör: “Denizde yaşayan ilkel, çok hücreli, bitkiye benzer hayvan tipi”.
[ADİL IV, 170], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

1.2. SÖLENTERLER

Meduza (Yun.): “Vücudu yapışkan maddeden oluşan çok ayaklı deniz hayvanı.” [ADİL III, 302], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mərcan (Ar.): “Deniz dibindeki kayalara yapışarak toplu halde hareketsiz yaşayan deniz hayvanı.” [ADİL III, 343], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

1.3. SOLUCANLAR

Askarit (Yun.): “İnsan ve hayvanların bağırsaklarında yaşayan uzun böcek”. [ADİL I, 146], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Bizquyruq: “İnsanların bağırsaklarında parazitlik eden, kuyruğu sivri kurt” [ADİL I, 327] Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qayışqurd: “Balıkların bedeninde parazitlik eden uzun kurt” [ADİL III, 81], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Soxulcan: “Yumuşak, uzun ve bazen yuvarlak vücutlu, toprak içinde, nem yerlerde yaşayan kurt” [ADİL IV, 133], Eski Anadolu Türkçesinde **soğulcan:** solucan. [Tar. S V, 3494] ve **yerbağırsağı:** solucan [Tar. S IV, 4534].

1.4. YUMŞAKÇALAR

İlbiz: “Genellikle deniz kabuğuna benzer sert çanak içinde yaşayan yumuşak bedenli midye.”, Eski Anadolu Türkçesinde **boynuzlu böce:** kabuklu sümüklü böcek. [Tar. S I, 652].

1.5. EKLEM BACAKLILAR

Ağcaqanad: “Bazı türleri ateş, malarya hastalığına sebep olan sineğe benzer böcek” [ADİL I, 57], Eski Anadolu Türkçesinde **ceban, cibir:** sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772], **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127], **ivez:** sivrisinek, tatarcık [BL, 143].

Alabuğa: “Perdeli kanatlı böcek” [ADİL I, 90], Eski Anadolu Türkçesinde **bügelek, büvelek:** sığır sineği. [Tar. S I, 735], **eğrice:** büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402], **güveğen:** büvelek [Tar. S III, 1884], **köyeğen:** eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar. S IV, 2707], **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık,

büvelek [Tar. S IV, 4127], **dügülen:** bögelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130].

Alagüllük: “Rengi alaca uzun böcek” [ADİL I, 91], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Almagüvəsi: “Elma ağaçlarına zarar veren böcek” [ADİL I, 105], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Arı: “Zar kanatlılara ait olup bal yapan böcek” [ADİL I, 135], Eski Anadolu Türkçesinde **aru:** arı [Tar. S I, 241].

Atlıqarışqa: “Karıncadan büyük, ayakları uzun, uzun ve hızlı hareket eden karınca türü” [ADİL I, 163], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Atmilçəyi: “Atların kanını içmekle beslenen sinek türü” [ADİL I, 163], Eski Anadolu Türkçesinde **it yavaşı:** it sineği, at sineği [Tar. S III, 2129], **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S IV, 4127].

Bağacıq: “Tahıl bitkilerine zarar veren böcek” [ADİL I, 199], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Baramaqrdu: “İfraz ettiği ipek tellerinden kovan ören böcek” [ADİL I, 220], Eski Anadolu Türkçesinde **güğül kurdu:** ipek böceği [Tar. S III, 1851].

Böcək: “Sert kanatlı küçük böcek” [ADİL I, 346], Eski Anadolu Türkçesinde **böce:** böcek. [Tar. S I, 662], **böcük:** böcek. [Tar. S I, 663] ve **böcek:** böcek [BL, 122].

Böyälək: “Hayvanların kanı ve bitkilerin suyuyla qidalanan iri çibin” [ADİL I, 346] Eski Anadolu Türkçesinde **bügelek, büvelek:** sığır sineği. [Tar. S I, 735], **eğrice:** büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402], **güveğen:** büvelek [Tar. S III, 1884], **köyeğen:** eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar. S IV, 2707], **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S IV, 4127], **dügülen:** bögelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130].

Beçə II: “Genç bal arısı” [ADİL I, 254], Eski Anadolu Türkçesinde *milez*: bal arısı. [Tar. S III, 2809].

Birə: “İnsan ve hayvanları sokup eziyet eden, zıplayan böcek” [ADİL I, 316], Eski Anadolu Türkçesinde *büre, pire: pire* [Tar. S I, 741]; *büre*: pire [BL, 123].

Bit: “İnsan ve hayvan kanını emmekle beslenen küçük böcek” [ADİL I, 323], Eski Anadolu Türkçesinde *bit*: bit [BL, 121].

Buğdabiti: “Buğday ve diğer tahıllara zarar veren böcek” [ADİL I, 354], Eski Anadolu Türkçesinde *tahıl biti*: hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701].

Cırcırma: ”Renkli kanatları uçarken cır-cır sesi çıkaran uzun gövdeli böcek” [ADİL I, 412], Eski Anadolu Türkçesinde *cırlayık, cırtlayık, çırlayık, çırtlayık*: ağustos böceği [Tar. S II, 770], *çirgüt, cırgıt, çirküdü*: cırcır böceği [Tar. S II, 906], *gece çekirgesi*: cırcırböceği [Tar. S III, 1612], *orak böceği, orak kuşu*: ağustos böceği [Tar. S V, 3004].

Çayan: “Akrep” [ADİL I, 453], Eski Anadolu Türkçesinde *kuyruğuörü*: akrep [Tar. S IV, 2761], *‘akreb*: 1. Akrep. 2. Akrep burcu [BL, 114], *kuyruğu ögi*: akrep [BL, 152].

Çənbərquyruq (hık): “Akrep” [ADİL I, 454], Eski Anadolu Türkçesinde *kuyruğuörü*: akrep [Tar. S IV, 2761], *‘akreb*: 1. Akrep. 2. Akrep burcu [BL, 114], *kuyruğu ögi*: akrep [BL, 152].

Çayxərçəngi: “Tatlı sular da yaşayan yengeç türü” [ADİL I, 454], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çəyirtkə: “Ağustos böceğine benzer, uzun arka ayaklarıyla uzağa zıplaya bilen, büyük sürülerle uçup, bitkileri ve tarlaları mahveden böcek” [ADİL I, 472], Eski Anadolu Türkçesinde *çekürge*: çekirge [Tar. S II, 852], *çekürge*: çekirge [BL, 124].

Çibin: “*bk. milçək*” [ADİL I, 481], Eski Anadolu Türkçesinde *ceban*, *cibin*: sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772], *şînek*, *sînek*: sinek [BL, 163] *şînek*: *bk. siñek* [BL, 166].

Çıyan: “Çokayaklılar sınıfından küçük, zehirli hayvan; skolopendra” [ADİL I, 488], Eski Anadolu Türkçesinde *çeyan*: çıyan [Tar. S II, 882], *çıyan*: çıyan [BL, 125].

Danadişi: “Rutubetli toprak altında yaşayan, ağaçların ve genellikle bitkilerin kökleriyle beslenen, başı bedeninden nispeten büyük olan böcek” [ADİL I, 531] Eski Anadolu Türkçesinde *buzagü dişi*: dana burnu denilen böcek [Tar. S I, 734].

Ditdili (hlk.): “Sivrisinek” [ADİL I, 650] Eski Anadolu Türkçesinde *üvez*, *üvez*: sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127], *ivez*: sivrisinek, tatarcık [BL, 143].

Dəvədəlləyi: “Yeşil renkli uzun ayaklı böcek” [ADİL I, 606], Eski Anadolu Türkçesinde *tañrı deveciği*: kızlar deveciği de denilen, çekirgeye benzer bir böcek [Tar. S V, 3736].

Donuzanqurdu: “*bk. dozanqurdu*”, Eski Anadolu Türkçesinde *bunbur*: domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695], *doñuzlan kurdu*, (*doñuzlan böceği*, *toñuzlan böceği*, *tomuzlan boceği*, *toñuzlan kurdu*): bok böceği [Tar. S II, 1218].

Dozanqurdu: “Kendini savunmak için kötü koku ifraz eden böcek, kara böcek”. [ADİL I, 675], Eski Anadolu Türkçesinde *bunbur*: domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695], *doñuzlan kurdu*, (*doñuzlan böceği*, *toñuzlan böceği*, *tomuzlan boceği*, *toñuzlan kurdu*): bok böceği [Tar. S II, 1218].

Eşşəkərisi: “Zar kanatlılara ait olan arıya benzer sarı, parlak kanadı olan, iğneli böcek” [ADİL II, 38], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Əqrəb (Ar.): “Kuyruğunun ucunda zehirli iğne bulunan omurgasız böcek” [ADİL II, 82], Eski Anadolu Türkçesinde *kuyruğuörü*: akrep [Tar. S IV, 2761], *‘akreb*: 1. Akrep. 2. Akrep burcu [BL, 114], *kuyruğı ögi*: akrep [BL, 152].

Gəmiqurdu: “Tahta gemilere ve tahtadan yapılmış mekanizmalara zarar veren böcek” [ADİL II, 233], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Gənə: “Küçük pençeleriyle hayvanların, bazen de insanların bedenine yapışıp onların kanını emen eklem bacaklı parazit” [ADİL II, 235] Eski Anadolu Türkçesinde *sakurga:* kene [Tar. S V, 3256], *gene:* kene [BL, 135].

Gənəcik: “Zarar verici buğum ayaklı parazit, 2. Küçük kene” [ADİL II, 235] Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Güvə: “Yün eşyalara, tahıla vs. bitkilere zarar veren böcek” [ADİL II, 315], Eski Anadolu Türkçesinde *güye, güğə:* güve [Tar. S III, 1887] *güye:* güve [BL, 138].

Haf: “Geceleri çok hızlı uçan, ışığa gelen uzun burunlu kelebek” [ADİL II, 320], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Həşarat: “Böcekler.” [ADİL II, 377], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Hörümçək: “Kendine yem olan böceği yakalamak için ağ ören eklem bacaklı böcek” [ADİL II, 403], Eski Anadolu Türkçesinde *bö, böy:* zehirli örümcek [Tar. S I, 662], *bö:* zehirli örümcek [BL, 122], *örümcek:* örümcek [BL, 158].

Hünü (*hlk.*): “Sivri sineğin adlarından biridir”. [ADİL II, 410] Eski Anadolu Türkçesinde *üyez, üvez:* sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127], *ivez:* sivrisinek, tatarcık [BL, 143].

İtmilçəyi: “İri, ısırın sinek” [ADİL II, 612], Eski Anadolu Türkçesinde *it yavas:* it sineği, at sineği [Tar. S III, 2129].

Kələbək: “*bk. kəpənək*” Eski Anadolu Türkçesinde *kebelek, kepelek:* kelebek [Tar. S IV, 2394], *kelebek, kebelek:* kelebek [BL, 147].

Kəpənək: “Beden ve kanatları toz gibi ince pullarla ve çeşitli renklerle süslenmiş dört kanatlı böcek”. [ADİL II, 684], Eski Anadolu Türkçesinde *kebelek*, *kepelek*: kelebek [Tar. S IV, 2394], *kelebek*, *kebelek*: kelebek [BL, 147].

Kələmqurdu: “Lahanaya zarar veren ve onun içinde yaşayan böcek” [ADİL II, 672], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qabərböcəyi: “İnsanın bedenine dokununca veya ezilince deride kabarcıklar oluşturan böcek” [ADİL III, 9], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qabıqyeyən: “Bitkilerin kabuğunu yiyerek zarar veren böcek” [ADİL III, 10], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qarafatma: “Evlerin bacalarına yakın sıcak duvar deliklerinde saklanan ve geceleri öten siyah böcek” [ADİL III, 48], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaraqurd: “Kabuklu böceklerden olup, bazı yerlerde dozanqurdu adlandırılan siyah böcek” [ADİL III, 51], Eski Anadolu Türkçesinde *bunbur*: domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695], *doñuzlan kurdu*, (*doñuzlan böceği*, *toñuzlan böceği*, *tomuzlan boceği*, *toñuzlan kurdu*): bok böceği [Tar. S II, 1218].

Qarınca: “*bk.* qarışqa” [ADİL III, 62], Eski Anadolu Türkçesinde *qarınca*: karınca [BL, 145].

Qarışqa: “Toprak altında büyük topluluk halinde yaşayan zarkanatlılar sınıfından küçük böcek” [ADİL III, 62], Eski Anadolu Türkçesinde *qarınca*: karınca [BL, 145].

Qırxayaq: “Çok ayaklılar sınıfına ait uzun, çok ayaklı böcek” [ADİL III, 139], Eski Anadolu Türkçesinde *kırkayaklu*: deriye yapışıp kalan bir çeşit kene [Tar. S IV, 2509].

Qırmızböcəyi: “Boya maddesi üretilen böcek” [ADİL III, 144], Eski Anadolu Türkçesinde *kırmız*: kırmız böceği [Tar. S IV, 2513].

Qızılböcek: “Rengi koyu yeşil, üstü parlayan küçük böcek” [ADİL III, 158], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qulağagirən: “*bk.* qırxayaq” [ADİL III, 203], Eski Anadolu Türkçesinde **kırkayaklu:** deriye yapışıp kalan bir çeşit kene [Tar. S IV, 2509].

Qurd: “Yumşak vücutlu, uzun, ayaksız, sürünerek hareket eden küçük hayvan” [ADİL III, 215] Eski Anadolu Türkçesinde **kurt, kurd:** 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kurtçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151].

Mayböceyi: “Sert kanatlı, siyah renkli, zarar verici, kemirici böcek” [ADİL III, 299], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mələ: “Çok sert ısırın kanatsız, zehirli böcek” [ADİL III, 332], Eski Anadolu Türkçesinde **tahta kurdu:** tahtakurusu, tahtabiti [Tar. S V, 3702].

Məryəmböceyi, Məryəmqudu: “Rutubetli yerlerde yaşayan, yengece benzer küçük böcek” [ADİL III, 349], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mığ-mığ, Mığmığa, Mığmıği. “Sivrisinek” [ADİL III, 362] Eski Anadolu Türkçesinde **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127], **ivez:** Sivrisinek, tatarcık [BL, 143].

Milçək: “Bazı bulaşıcı hastalık mikroplarını taşıyan çiftkanatlı haşara, çibin” [ADİL III, 367], Eski Anadolu Türkçesinde **ceban, cibin:** sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772], **şiñek, siñek:** sinek [BL, 163] **şiñek:** *bk.* siñek [BL, 166].

Mozalan: “Larvaları hayvanların bedeninde asalak gibi yaşayan iki kanatlı böcek, iri böcek” [ADİL III, 387], Eski Anadolu Türkçesinde **bügelek, büvelek:** sığır sineği. [Tar. S I, 735], **eğrice:** büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402], **güveğen:** büvelek [Tar. S III, 1884], **köyeğen:** eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar. S IV, 2707], **üvez, üvez:** sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S IV, 4127], **dügülen:** bögelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130].

Narbiti: “Ağacın yapraklarına zarar veren böcek” [ADİL III, 458] Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Omar: “Omurgasız deniz hayvanı, on ayaklı yengeç” [ADİL III, 552] Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Peyin qurdu: “Tezek alanlarında yaşayan böcek” [ADİL III, 589], Eski Anadolu Türkçesinde **bunbur:** domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695], **doñuzlan kurdu, (doñuzlan böceği, toñuzlan böceği, tomuzlan boceği, toñuzlan kurdu):** bok böceği [Tar. S II, 1218].

Piləqurdu: “*bk.* baramaqurdu” [ADİL III, 602], Eski Anadolu Türkçesinde **güğüül kurdu:** ipek böceği [Tar. S III, 1851].

Sinək: “Çibin, sinek” [ADİL IV, 122], Eski Anadolu Türkçesinde **ceban, cibin:** sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772], **şiñek, siñek:** sinek [BL, 163] **şiñek:** *bk.* siñek [BL, 166].

Tarakan: “Mutfak böceği” [ADİL IV, 268], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Taxılbiti: “*bk.* buğdabiti” [ADİL IV, 254], Eski Anadolu Türkçesinde **tañıl biti:** hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701].

Taxılqurdu: “Tahıla zarar veren böcek” [ADİL IV, 254], Eski Anadolu Türkçesinde **tañıl biti:** hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701].

Taxtabiti: “Kan emen küçük asalak böcek” [ADİL IV, 268], Eski Anadolu Türkçesinde **tahta kurdu:** tahtakurusu, tahtabiti [Tar. S V, 3702].

Toyuqbiti: “Genellikle tavuk gibi kuşların tüylerinin arasında yaşayan, kan emen küçük parazit” [ADİL IV, 363], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Uçağan: “*bk.* parabüzən” [ADİL IV, 394], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xanımböcəyi: “Uçağan” [ADİL II, 423], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xərçəng: “Eklembacaklılardan üstü kınla örtülü ve baş tarafında kıskaçları olan suda yaşayan omurgasız hayvan” [ADİL II, 448], Eski Anadolu Türkçesinde **engeç:** yengeç [Tar. S III, 1472], **Lengeç:** yengeç [Tar. S IV, 2787], **serefān:** yengeç. [BL, 162], **yengec:** yengeç. [BL, 175].

Yengəc: “Kısa kuyruklu deniz yengeci” [ADİL II, 448], Eski Anadolu Türkçesinde **engeç:** yengeç [Tar. S III, 1472], **lengəc:** yengeç [Tar. S IV, 2787], **serefān:** yengeç. [BL, 162], **yengec:** yengeç. [BL, 175].

1.6. DERİSİ DİKENLİLER

Dənizxiyarı: “Derisi dikenliler sınıfından hıyara benzer deniz hayvanı”, Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dənizkirpisi: “Derisi dikenliler sınıfından yuvarlak şekilde olan hayvan” [ADİL I, 586], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dənizulduzu: “Derisi dikenlilerden beş köşeli deniz hayvanı” [ADİL I, 587], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dənizzanbağı: “Deniz dibinde yaşayan bitkiye benzer hayvan” [ADİL I, 587], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

2. İLKEL KORDALILAR

Azərbaycan Dilinin İzahlı Lüğəti adlı sözlükte ilkel kordalılar sınıfına ait hayvan isimlerine rastlamadık.

3. OMURGALILAR

3.1. BALIKLAR

Ağbalıq: “Mersin balığıgillerden olan iri balık” [ADİL I, 56], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Alabalıq: “*bk.* Qızılxallı: “Üzerinde kızıl (kırmızı) benekleri olan, kızıl beneklerle kaplı balık” [ADİL I, 90], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Ay-balıq: “Tropik denizlerde yaşayan yuvarlak suratlı balık” [ADİL I, 177], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Balıq: “Solungaçlarıyla nefes alan, sıcaklığı değişen, yüzgeçlerle hareket eden su hayvanı” [ADİL I, 214], Eski Anadolu Türkçesinde **balıĝ:** balık [Tar. S I, 389], **balıq:** balık [BL, 119].

Çapaq: “Çoğalmak, bazen de kıslamak için nehirle geçen bedeni yanlardan göçük balık” [ADİL I, 444], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çökə, Çökəbalıĝı: “Mersin balığı ailesinden olan değerli av balığı” [ADİL I, 496], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çömçəbalıĝı: “Karpğillerden olan, bazen kurutulmuş şekilde yenilen balık” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Durnabalıĝı: “Tatlı sularda yaşayan yanlardan basık ve uzun başlı balık” [ADİL I, 707], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İlanbalıĝı : “Yuvarlak ağızlılar sınıfından yılanı benzer ilkel omurgalı hayvan” [ADİL II, 526], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İncibalığı: “Sazangillerden olan pullu küçük balık” [ADİL II, 547], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İtbalığı: “Uzun başlı, eti yenilmeyen balık türü” [ADİL II, 608], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kefal: “Yanakları basık, uzun bedeni olan deniz balığı” [ADİL II, 660], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xanı, Xambalığı: “Tatlı sularda yaşayan siyah çizgili, kırmızımsı alt yüzgeçli balık” [ADİL II, 423], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xəmsi: “Sardalyaya benzer deniz balığı” [ADİL II, 446], Eski Anadolu Türkçesinde *hamsin*: hamsi [Tar. S III, 1897].

Xəşəm: “Tatlı sularda yaşayan, yenilen balık türü” [ADİL II, 450], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xul , Xulbalığı: “Genellikle denizlerde yaşayan küçük balık türü” [ADİL II, 485], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Karp: “Üzerinde kırmızı, koyu kırmızı pulları olan, tatlı su balığı” [ADİL II, 642], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kilkə: “Sardalyagiller sınıfına ait küçük balık türü” [ADİL II, 703], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Köpəkbalığı: “Uzun vücutlu, güçlü kuyruğu olan, iri, yırtıcı deniz balığı” [ADİL II, 758], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Külmə: “Sardalyagillere ait yenilebilir balık” [ADİL II, 778], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kütüm: “Sazangiller ailesinden yenilebilen balık” [ADİL II, 788], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qarasol: “Sazangillerin denizde ve tatlı sularda yaşayan türü [ADİL III, 54], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qılıncbalığı: “Burnu kılıç gibi uzun ve keskin olan iri balık türü” [ADİL III, 135], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qızılbalıq: “Pembe renkli zarif eti olan, çok değerli büyük balık türü” [ADİL III, 158], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Marinka: “Sazangillerden olan balık türü” [ADİL III, 291], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mırmırı: (*hlk.*) “*bk.* ağbalıq” [ADİL III, 364], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mişarbalığı: “Üzerinde testere dişine benzer çıkıntılar olan uzun burunlu, yırtıcı bir deniz balığı” [ADİL III, 378], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Naqqa, Naqqabalığı: “Tatlı sularda yaşayan pulsuz, bıyıklı, iri yırtıcı balık” [ADİL III, 452], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Nərrə: “Kıymetli eti, havyarı olan, nehir ve denizlerde yaşayan kıkırdaklı balık” [ADİL III, 479], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Salaka: “Balık türü” [ADİL IV, 25], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sardina: “Sazangillerden olan küçük balık” [ADİL IV, 39], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sazan: “Genellikle sazlık ya da durgun tatlı sularda yaşayan, iri pulları olan balık türü” [ADİL IV, 53], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Siyənək: “Genellikle tuzlanmış ve tütsülenmiş şekilde yenilen deniz balığı” [ADİL IV, 130], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Skumbriya: “Deniz balığı” [ADİL IV, 131], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Suf, Sufbalığı: “Levrekgillerden olan değerli balık” [ADİL IV, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Suilanı: “Bazı zehirsiz yılanların adı” [ADİL IV, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Zərdəpər: “Büyük yüzgeçli balık” [ADİL IV, 665], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

3.2. AMFİBİLER

Ağacqurbağası: “Hayatının önemli kısmını ağaçta yaşayan yeşil renkli küçük kurbağa” [ADİL I, 54], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qurbağa: “Sıçramak için arka ayakları uzun, suda ve karada yaşayan kuyruksuz hayvan” [ADİL III, 213], **kurbağı:** kurbağa [Tar. S IV, 2734], **qurbağa:** kurbağa [BL, 151]

Qurbağacıq: “Küçük kurbağa, kurbağa yavrusu” [ADİL III, 213], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

3.3. SÜRÜNGENLER

Anakonda: “Sürünenlerden olan en büyük yılan” [ADİL I, 115], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Bağa: “*bk.* tısbağa” [ADİL I, 199], Eski Anadolu Türkçesinde **bağa:** kaplumbağa, [Tar. S I, 362], **kaplubağa, kaplıbağa:** kaplumbağa [Tar. S IV, 2248], **bağa:** kaplumbağa [BL, 118].

Buqələmun: “Muhite göre derisinin rengini değiştirmek becerisine sahip olan sürünen hayvan” [ADİL I, 356], Eski Anadolu Türkçesinde *keçi emeni*: bukalemun [BL, 147].

Gürzə: “Kayalık, taşlık, çalılık yerlerde yaşayan boz renkli, sırtında eğri parlak çizgiler olan zehirli yılan” [ADİL II, 315], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İlan: “Bedeni uzun, kıvrılan, ayaksız genellikle zehirli dişleri olan sürünen hayvan” [ADİL II, 526], Eski Anadolu Türkçesinde *ılan*: yılan [Tar. S III, 1935], *ilan, yılan*: yılan [BL, 142].

Kələz: “Sürünenler sınıfına ait olan, taşlık veya kayalık alanlarda yaşayan iri kertenkele türü” [ADİL II, 672], Eski Anadolu Türkçesinde *gözen I, göjen*: keler, bir çeşit kertenkele [Tar. S III, 1815], *keler*: bir çeşit kertenkele, yılan ebesi [Tar. S IV, 2404], *kertiş*: büyük kertenkele [Tar. S IV, 2443], *keler*: bir çeşit kertenkele [BL, 147].

Kərtənkələ: “Uzun bedeni, uzun kuyruğu, üstü sert pullarla örtülü, iki çift kısa ve zayıf ayağı olan sürünen hayvan” [ADİL II, 688], Eski Anadolu Türkçesinde *keltekeler, geltekele, keltenkeler, keltenkene, kertekele, kertekele, kertekele*: kertenkele, keler [Tar. S IV, 2406], *yeşiltən*: iri ve yeşil kertenkele [Tar. S IV, 4550], *kertekele*: kertenkele. [BL, 147].

Koramal: “Sürünenler sınıfına ait olan yılanı benzer ayaksız kertenkele” [ADİL II, 737], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Tısbağa: “Vücudu kemik kınla örtülmüş, kısa ayakları ile çok yavaş hareket eden, ayaklarını ve başının kınının içinde saklayan sürünen hayvan” [ADİL IV, 338], Eski Anadolu Türkçesinde *bağa*: kaplumbağa, [Tar. S I, 362], *kaplubağa, kaplubağa*: kaplumbağa [Tar. S IV, 2248], *bağa*: kaplumbağa [BL, 118].

Timsah: “Tropik ve subtropikal ülkelerde yaşayan, kalın ve sert derili, sürünen yırtıcı hayvan” [ADİL IV, 343], *su issi*: timsah [Tar. S V, 3571].

3.4. KUŞLAR

Ağacdeşən, Ağacdələn: “Ağaç gövdesindeki böceklerle beslenen uzun, sert gagalı kuş” [ADİL I, 54], **ağaç delegen, ağaç delen:** ağaç kakan denilen kuş [Tar. S I, 27].

Alabaxta: “Orman güvercini” [ADİL I, 90], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Alacaqanad: “Ötücü küçük orman kuşu” [ADİL I, 90], Eski Anadolu Türkçesinde **alaca serçe:** ispinoz kuşu [Tar. S I, 83], **ıurgay:** ispinoz [BL, 169].

Alaqanad: “Ağaçlıklarda yaşayan karışık renkli kuş” [ADİL I, 92], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Alaqarğa: “Göğsü gri renkli karga” [ADİL I, 92], Eski Anadolu Türkçesinde **ala karga:** alakarga [BL, 114].

Anqut: “Uzun boğazlı, ördeğe benzer, kırmızı renkli kuş” [ADİL I, 119], Eski Anadolu Türkçesinde **añıt, ankıt, ankut:** bir çeşit su kuşu [Tar. S I, 158], **baklan kaz:** angıt kuşu [Tar. S I, 385].

Arıquşu: “Yeşilimsi renkli, serçeden biraz büyük orman kuşu” [ADİL I, 136], Eski Anadolu Türkçesinde **şakrak:** arı kuşu [Tar. S V, 3646], **aru kuşu:** arı kuşu, arı yiyen bir cins kuş [BL, 116].

Balaq: “Camiş yavrusu” [ADİL I, 213], Eski Anadolu Türkçesinde **balak:** manda yavrusu [Tar. S I, 388], **kömüş malağı:** manda yavrusu [Tar. S IV, 2693].

Balıqdan: “*bk.* vağ” [ADİL I, 215], Eski Anadolu Türkçesinde **balıkcır, balıkcıl, balıkcın:** balıkçıl [Tar. S I, 390].

Bayquş: “Büyük gözlü, büyük başlı, çirkin sesli, eğri gagalı, vahşi gece kuşu” [ADİL I, 250], Eski Anadolu Türkçesinde **er kuşu:** baykuş, puğu, üğü [Tar. S II, 1503], **yapalak:** baykuş [Tar. S VI, 4294], **baykuş:** baykuş [BL, 119].

Beçə I: “Çolpa, genç horoz” [ADİL I, 250], Eski Anadolu Türkçesinde **bilüç:** piliç [Tar. S I, 572], **bülüç:** piliç [Tar. S I, 741], **ferik:** piliç [Tar. S III, 1603], **pülüç:** piliç [Tar. S V, 3207], **tavucak:** tavukçuk [Tar. S V, 3774].

Bıldırçin: “Kuşların tavukgiller türüne ait olan, tarlalarda yaşayan, şakıyan, eti yenilen yabani kuş” [ADİL I, 303], **yalva:** bıldırçin [Tar. S VI, 4259], **bıldırçin:** bıldırçin [BL, 120], **yelve:** Bıldırçin [BL, 174].

Birəbitdən: “Serçeden küçük, toprak renkli kuş” [ADİL I, 316], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Bülbül: “Karatavukgillerden olan güzel sesli kuş” [ADİL I, 370], Eski Anadolu Türkçesinde **bülbül:** bülbül [BL, 123].

Cəmdəkyeyən: “Leş yemekle beslenen vahşi kuş” [ADİL I, 402], Eski Anadolu Türkçesinde **kerkes, kerkez, kerkenez:** akbaba. Yarasa, ömrü uzun olur [Tar. S IV, 2442], **yelebergen:** kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491], **kerkez:** akbaba [BL, 147].

Çalağan: “Uzun kanatları ve eğri gagası olan vahşi kuş” [ADİL I, 439], Eski Anadolu Türkçesinde **değlügeç:** çaylak [EAT. S, 198]

Çalıquşu: “Serçegillerden başı koyu kırmızı olan ve çalılıkları seven kuş” [ADİL I, 440], Eski Anadolu Türkçesinde **diken serçesi:** çalı kuşu, çalı bülbülü, bokluca bülbül, çinkit kuşu [Tar. S II, 1143].

Çobanaldadan: “Uçarken sık-sık yere inen gri renkli, uzun kuyruklu kuş” [ADİL I, 489], Eski Anadolu Türkçesinde **çoban aldatgucu, çoban aldatvucu, çoban aldatkıcı, çoban aldatkucu, çoban aldayıcı:** çoban aldatan kuşu [Tar. S II, 929].

Çobanquşu: “*bk.* çobanaldadan” [ADİL I, 489], Eski Anadolu Türkçesinde **çoban aldatgucu, çoban aldatvucu, çoban aldatkıcı, çoban aldatkucu, çoban aldayıcı:** çoban aldatan kuşu [Tar. S II, 929].

Çolpa: “Tavuk, kartal vb, kuşların bir veya iki yaşındaki horozu” [ADİL I, 494], Eski Anadolu Türkçesinde **bilüç:** piliç [Tar. S I, 572], **bülüç:** piliç [Tar. S I,

741], **ferik:** piliç [Tar. S III, 1603], **püliç:** piliç [Tar. S V, 3207], **tavucak:** tavukçuk [Tar. S V, 3774].

Çölgöyərçini: “Yabani güvercin” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çölqaranquşu: “Yaşam alanlarından uzakta yaşayan kırlangıç” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çölqazı: “Vahşi kaz” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çölördəyi: “Vahşi ördek” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde **bagırtlak:** yaban ördeği, kılkuyruk [BL, 118].

Cüce: “Tavuk yavrusu” [ADİL I, 430], Eski Anadolu Türkçesinde **cücük:** civciv, kuş yavrusu [Tar. S II, 780].

Danquşu: “Pelikangillerden göl kuşu” [ADİL I, 533], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dəvəquşu: “Sıcak ülkelerde yaşayan, hızlı koşan, uçamayan büyük kuş” [ADİL I, 606] Eski Anadolu Türkçesinde **deve kuşu:** deve kuşu. [BL, 128].

Dovşancıl: “Kuzgun” [ADİL I, 678], Eski Anadolu Türkçesinde **tavşancı:** tavşancıl [Tar. S V, 3773], **davşancıl:** tavşancıl [BL, 126].

Durna: “Gagası, boğazı ve ayakları uzun göçebe iri bataklık kuşu” [ADİL I, 706], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Firəngtoyuğu: “Tavukgillere ait olan kuş” [ADİL II, 198], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Göycəqarğa: “Ala kargadan küçük, şakıyan kuş” [ADİL II, 272], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Hacıleylek: “Hacı leyleği” [ADİL II, 318], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Heyratı xoruz: “İri, savaşçı horoz” [ADİL II, 347], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Hindxoruzu: “Erkek hindi, hindinin horozu” [ADİL II, 390], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Hüd-hüd: “*bk.* şanapipik” [ADİL II, 407], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca ibik, ibik, ibiklü, ibük, ibibik:* çavuş kuşu, hüthüt kuşu [Tar. S I, 82; III. 2104], *ibük:* çavuşkuşu, ibibik, hüthüt [BL, 141].

Loş: “*bk.* hindxoruzu” [ADİL III, 269], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Xoruz: “Tavuğun erkeği” [ADİL II, 473], Eski Anadolu Türkçesinde *bednus, bedinus, bidnus, tebnus:* horoz [Tar. S I, 477], *tavuk:* horoz [Tar. S V, 3774], *hurüs:* horoz [BL, 140].

Kanarya: “Odada kafeste beslenen açık-sarı renkli kuş; sarı bülbül” [ADİL II, 636], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kökkildäk: “*bk.* çäkçäki” [ADİL II, 669], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Käklük: “Tavukgibiler cinsinden olan elvan tüylü yabani kuş” [ADİL II, 669], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Keçälkärkäs: “Dağlık alanlarda yaşayan, leşle beslenen, pençeli kuş; kerkes” [ADİL II, 652], Eski Anadolu Türkçesinde *kerkes, kerkez, kerkenez:* akbaba [Tar. S IV, 2442], *yelegergen:* kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491], *kerkez:* akbaba [BL, 147].

Kärkäs: “*bk.* keçälkärkäs” [ADİL II, 686], Eski Anadolu Türkçesinde *kerkes, kerkez, kerkenez:* akbaba [Tar. S IV, 2442], *yelegergen:* kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491], *kerkez:* akbaba [BL, 147].

Kärkincäk: “Küçük şahin” [ADİL II, 687], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kəvələ: “Bataklıklarda yaşayan uzun gagalı kuş” [ADİL II, 698], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qağayı: “Deniz sahilinde yaşayıp, sahil sularının üzerinde uçan ve balıkla qıdalanan büyük kanatlı deniz kuşu” [ADİL III, 16], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qamışquşu: “Genellikle sazlık yerlerde yaşayan küçük kuş” [ADİL III, 28], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qarabatdaq: “Balıkla beslenen uzun boğazlı, kısa ayaklı, hızlı yüzebilen su kuşu” [ADİL III, 47], Eski Anadolu Türkçesinde **karabulak:** karabatak da denilen su kuşu [Tar. S IV, 2254], **kışkıldak:** karabatak denilen su kuşu [Tar. S IV, 2521].

Qaraboğaz: “Tavukgillerden olan, göğsünde büyük ben olan kuş [ADİL III, 47], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaraleylək: “Sıcak ülkelerde yaşayan, leylekgillerden vücudu beyaz, başı ve boğazı siyah kuş” [ADİL III, 51], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaranquş: “Çatal kuyruklu, dar, uzun kanatlı, hızlı uçan göçebe kuş” [ADİL III, 52], Eski Anadolu Türkçesinde **karlağuş, karluğuş, karlanuş, kırlanuş:** kırlanğış [Tar. S IV, 2313], **kırlağuş, kırlağuş, kırlanğuş:** kırlanğış [Tar. S IV, 2510], **kırlanğuş:** kırlanğış [BL, 148].

Qaraqarğa: “Parlak siyah tüyleri olan karga” [ADİL III, 51], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaraquş: “*bk.* qartal” [ADİL III, 52], Eski Anadolu Türkçesinde **qartal:** Kartal [BL, 146].

Qaratoyuq: “Çalılıklarda ve ormanlık alanlarda yaşayan sarı gagalı, siyahımsı renkli ötücü kuş” [ADİL III, 54], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qarğa: “Leş ve böceklerle gıdalanan iri, göğsü gri-siyah kuş” [ADİL III, 57], *karaca kara:* kara karga [Tar. S IV, 2255], *qarğa:* karga [BL, 145].

Qarquşu: “Kuzey ormanlarında yaşayan beyaz renkli bir kuş” [ADİL III, 63], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qartal: “Dağ ve çöl arazilerinde yaşayan eğri gagalı yırtıcı ve kuvvetli bir kuş” [ADİL III, 68], Eski Anadolu Türkçesinde *qartal:* kartal [BL, 146].

Qaşqaldaq: “Eti yenilebilen siyah renkli, ördeğe benzer su kuşu” [ADİL III, 72], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaz: “Ördeğe benzer, fakat ondan büyük, uzun boğazlı, eti yenilen su kuşu” [ADİL III, 85], Eski Anadolu Türkçesinde *kas:* kaz [Tar. S IV, 2326], *qaz:* kaz [BL, 147].

Qəcələ: “*bk.* sağsağan” [ADİL III, 98], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca karga, ala karga:* saksığan [Tar. S I, 82], *saksıkan, sağsıkan:* saksığan [Tar. S V, 3261], *saqsıkan:* saksığan [BL, 161].

Qılquyruq: “Kuyruğunda iki uzun tüy olan yabani ördek” [ADİL III, 135], Eski Anadolu Türkçesinde *bağırtlak, bağırtlak kuşu, boğurtlak I:* yabani ördek, kılkuyruk kuşu [Tar. S I, 371], *bağrı kara:* bağırtlak kuşu, kılkuyruk [Tar. S I, 376], *bılkuyruk:* bağırtlak kuşu, sülün, suna [Tar. S IV, 2485], *bağırtlak:* yabani ördek, kılkuyruk [BL, 118].

Qırğı: “Küçük kuşları avlayan keskin ve uzun pençeli, kısa, eğri gagalı vahşi kuş” [ADİL III, 138], *atmaca:* atmaca [BL, 117].

Qırlanğıc: “*bk.* qaranquş” [ADİL III, 142], Eski Anadolu Türkçesinde *karlağıç, karluğaç, karlanguç, kırlanguç:* Kırlanğıç [Tar. S IV, 2313], *kırlağıç, kırlağıç, kırlanğıç:* kırlanğıç [Tar. S IV, 2510], *qırlanğıç:* kırlanğıç [BL, 148].

Qırmızıboğaz: “Boğazının altı kırmızı, küçük göçebe kuş” [ADİL III, 144], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qırqovul: “Tavukgillerden olan rengarenk tüylü, lezzetli eti olan büyük av kuşu” [ADİL III, 142], Eski Anadolu Türkçesinde **kalkuyruk:** bağırtlak kuşu, sülün, suna [Tar. S IV, 2485].

Qızılqaz: “Zarif pembe tüylü, kanatları altın gibi parlak, uzun boğazlı ve uzun ayaklı su kuşu” [ADİL III, 158], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qızılquş: “Av için kullanılan alıcı kuş türlerinden biri. 2. Kanatları kabuk gibi sert, yeşil, şeffaf böcek” [ADİL III, 158], Eski Anadolu Türkçesinde **doğan, toğan:** doğan [BL, 129].

Qızılquyruq: “Kuyruğu kırmızımsı, sarı renkli kuş” [ADİL III, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qızlarquşu: “Sığırcık kuşu kadar küçük, sırt ve kanatlarının tüyleri yeşil kuş” [ADİL III, 160], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qızquşu: “*bk.* kızlarquşu” [ADİL III, 160], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır. Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qoraley: “Bedeni mavi, karnı ve suratı beyaz göçebe kuş” [ADİL III, 181], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qu quşu, quğu: “Ördekgiller sınıfına ait beyaz (nadir durumlarda siyah) yumuşak tüylü, uzun boylu, güzel iri su kuşu” [ADİL III, 199], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qumru: “Güvercin türünden olan gri renkli kuş” [ADİL III, 211], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Quqqu, Quqqu quşu: “Genellikle kendilerine yuva yapmayıp, başka kuşların yuvalarında yumurtlayan, gri, çilli, uzun kuyruklu orman kuşu” [ADİL III, 202], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Quş: “Vücudu tüylerle kaplı, iki kanatlı, gagalı uçan hayvan sınıfı” [ADİL III, 224], Eski Anadolu Türkçesinde **kuş:** kuş [BL, 151].

Qutan, Qutanquşu: “Uzun ve ince boğazlı, kısa ayaklı, uzun gagalı, ayakları geniş ve perdeli kuş” [ADİL III, 226], Eski Anadolu Türkçesinde **kaşık burun:** kaşıkçı kuşu [Tar. S IV, 2329].

Qutan, Qutanquşu: “Uzun ve ince boğazlı, kısa ayaklı, uzun gagalı, ayakları geniş ve perdeli kuş” [ADİL III, 226], Eski Anadolu Türkçesinde **kaşık burun:** kaşıkçı kuşu [Tar. S IV, 2329].

Quzğun: “Karga türünden iri ve hızlı uçan yırtıcı kuş” [ADİL III, 228] ,Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Leylak: “*bk.* hacıleylak” [ADİL III, 249], Eski Anadolu Türkçesinde **laqlak:** leylek [BL, 152].

Martı, Martıquşu: “*bk.* qağayı” Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Maygülü: “Birçok türleri olan başı, boğazı ve göğsü sarı-kırmızı veya koyu kırmızı renkli su kuşu” [ADİL III, 299], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Meşecüllütü: “Tahmini güvercin kadar ince, uzun gaga, kısa ayak, grimsi, çizgili tüyleri olan kuş” [ADİL III, 306], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Milçakqapan: “Ağaçkakan ailesinden olan küçük kuş” [ADİL III, 367], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Nandu: “Uçamayan kuşlar sınıfı, Amerika devekuşları” [ADİL III, 457], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Ördək: “Eti yenilen, yabani veya evcil uzun boğazlı iri su kuşu” [ADİL III, 553], Eski Anadolu Türkçesinde **ördek:** ördek [BL, 158], **saksıkan, sağısıkan:** saksığan [Tar. S V, 3261], **Saksıkan:** Saksığan [BL, 161].

Pinqivin: “Küreğe benzer kanatları olan, iyi yüzen, uçamayan, iri Güney Kutbu deniz kuşu” [ADİL III, 603], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sağsağan: “Kargagillerden, siyah-beyaz tüylü, karakteristik sesi olan kuş” [ADİL IV, 17], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca karga*: saksagan [Tar. S I, 82].

Saqqaquşu: “Serçegillerden olan, başında ve boynunda kırmızı ve sarı tüyleri olan, öten kuş” [ADİL IV, 24], Eski Anadolu Türkçesinde *cinkay*: iskete kuşu [Tar. S II, 770].

Sərçə: “Tüyleri kahverengi-gri renkte, genellikle binaların yakınında yaşayan küçük kuş” [ADİL IV, 87], Eski Anadolu Türkçesinde *serçe*: serçe [BL, 162].

Sığırçın: “Serçegillerden olan, koyu tüylü, ötücü, göçebe kuş” [ADİL IV, 102], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca sığırçık*: Ala sığırçık. [Tar. S I, 83], *sığırçuk*: sığırçık kuşu. [BL, 163].

Silvi: “Silviler (ötleğengiller) ailesinden olan kuş türü” [ADİL IV, 118], Eski Anadolu Türkçesinde *çirtboğa*: ötleğen kuşu [Tar. S II, 908].

Sinəkqapan: “Sinek yiyen kuş” [ADİL IV, 122], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sona: “Asıl anlamı ördek olup, genellikle şiiirlerde güzelin benzetmelerinden birisidir” [ADİL IV, 136], Eski Anadolu Türkçesinde *gövel*, *gövel ördek*: yeşil başlı ördek [Tar. S III, 1794].

Suqaranquşu: “Martıgiller ailesinden olan su kuşu” [ADİL IV, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Suquzgunu: “İri başlı, parlak tüylü, uzun gagalı su kuşu” [ADİL IV, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Şahin: “Sert, eğri gagalı, uzun kanatlı yırtıcı kuş” [ADİL IV, 183], Eski Anadolu Türkçesinde *laçin*: şahin [Tar. S IV, 2785], *şahan*: şahin [Tar. S V, 3644], *şayın doğan*: şahin [Tar. S V, 3651], *şunkar*: şahin, lâçin [Tar. S V, 3687].

Şaqraq: “*bk.* qarquşu” [ADİL IV, 188], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Şanapipik: “Eğri gagası, tarağa benzer kahkülü, karışık renk tüyleri olan kuş” [ADİL IV, 191], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca ibik, ibik, ibikli, ibük, ibibik:* çavuş kuşu, hüthüt kuşu [Tar. S I, 82; III. 2104], *ibük:* çavuşkuşu, ibibik, hüthüt [BL, 141].

Şinəbub: “*bk.* şanapipik” [ADİL IV, 225], Eski Anadolu Türkçesinde *alaca ibik, ibik, ibikli, ibük, ibibik:* çavuş kuşu, hüthüt kuşu [Tar. S I, 82; III. 2104], *ibük:* çavuşkuşu, ibibik, hüthüt [BL, 141].

Tərlan: “Güçlü gagası ve uzun kanatları olan vahşi kuş” [ADİL IV, 324], Eski Anadolu Türkçesinde *ak sunkur:* doğan cinsinden bir kuş. [Tar. S I, 75].

Torağay: “Genellikle çöllerde ve çimenliklerde yaşayan serçegillerden olan, ötücü kuş” [ADİL IV, 358], Eski Anadolu Türkçesinde *çekük, çekik:* tarla kuşu, turgay [Tar. S II, 852], *toygay:* tarla serçesi, çayır kuşu [Tar. S V, 3836], *çekük:* bir çeşit su kuşu, tarlakuşu [BL, 124].

Tovuz quşu: “Rengarenk tüyleri ve iri yarım daire şeklinde kuyruğu olan, Güney Asya’da yaşayan büyük kuş” [ADİL IV, 362], Eski Anadolu Türkçesinde *ala kuş:* tavus kuşu [Tar. S I, 86], *gelin kuşu:* tavus kuşu [Tar. S III, 1627].

Toyuq: “Tavuk” [ADİL IV, 363], Eski Anadolu Türkçesinde *dakuk:* tavuk [Tar. S II, 978], *tavuk:* tavuk [BL, 167].

Turac: “Tavuk cinsinden bir kuş” [ADDL, IV. 376], Eski Anadolu Türkçesinde *turaç:* sülüne benzer bir kuş [Tar. S V, 3855].

Tutu, Tutuquşu: “Tropik ve subtropikal ülkelerin ormanlarında yaşayan karışık renkli kuş” [ADİL IV, 382], *tütü:* papağan [BL, 169].

Vağ: “Genellikle balıklarla beslenen uzun gagalı kuş”, Eski Anadolu Türkçesinde *balıkcır, balıkçıl, balıkcın:* balıkçıl [Tar. S I, 390], *oğar:* balıkçıl [Tar. S V, 2942].

Yaşılbaş: “Erkek ördek” [ADİL IV, 566], Eski Anadolu Türkçesinde *gövel*, *gövel ördek*: yeşil başlı ördek [Tar. S III, 1794].

Zağca: “Kargagiller ailesinden olan, siyah parlak tüylü göçebe kuş” [ADİL IV, 638], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

3.5. MEMELİLER

Adadovşanı: “Ev ortamında beslenilip çoğaltılan tavşan türü” [ADİL I, 43], Eski Anadolu Türkçesinde *ak tavşan*: ada tavşanı [Tar. S I, 79], *suğur*: ada tavşanı [Tar. S V, 3571]

Ağdiş: “Memelilerin böcek yiyen türüne ait, bahçe faresinden küçük hayvan” [ADİL I, 57], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Ahu: “Ceyran” [ADİL I, 76], Eski Anadolu Türkçesinde *ceren*, *ceran*, *ceyran*: ceylan, ahu [Tar. S II, 761], *meral*, *maral*: ceylan, gâzal [Tar. S IV, 2804], *geyik*: 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135].

Alapars: “Sansargillerden kürklü, memeli küçük vahşi hayvan” [ADİL I, 93], Eski Anadolu Türkçesinde *sañsar*: sansar [BL, 161].

Arslan: “Kedigillerden olan kısa, sarı tüylü, iri gövdeli memeli vahşi hayvan” [ADİL I, 135], Eski Anadolu Türkçesinde *aslan*: arslan [Tar. S I, 245], *arslan*: arslan [BL, 116].

Aslan: “Şir, arslan” [ADİL I, 146], Eski Anadolu Türkçesinde *aslan*: arslan [Tar. S I, 245], *arslan*: arslan [BL, 116].

At: “Binilen ev hayvanı” [ADİL I, 156], Eski Anadolu Türkçesinde *ulak*, *ulağ*: At [Tar. S VI, 3933], *añız*: Yağız at [Tar. S I, 160], *alaşa*: Sert başlı, huysuz at [Tar. S I, 89], *yam*: menzil atı [Tar. S VI, 4260], *at*: At [EAT. S, 64]

Ayı: “Uzun tüylü, ağır gövdeli, her şeyi yiyen vahşi hayvan” [ADİL I, 178], Eski Anadolu Türkçesinde *ayu*: ayı. [BL, 118], *ayu*

Ayqır: “Damızlık erkek at” [ADİL I, 181], Eski Anadolu Türkçesinde *aygur*, *aykur*: aygır [Tar. S I, 317, 327].

Balina: “Vücut yapısı balığa benzer iri deniz memelisi” [ADİL I, 215], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Bəbir: “Memeli hayvanlar türüne ait olan kaplana benzer hayvan” [ADİL I, 261], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Bizon: “Kuzey Amerika yabani öküzü” [ADİL I, 327], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Buğa: “Daha çalıştırılmamış damızlık hayvan” [ADİL I, 354], Eski Anadolu Türkçesinde *şūr*: 1.Boğa. 2. Boğa burcu [BL, 164].

Buğaca: “Küçük boğa” [ADİL I, 354], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Buğalıq: “Döllenme için beslenen erkek hayvan” [ADİL I, 354], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Buğur: “Genç erkek deve” [ADİL I, 355], Eski Anadolu Türkçesinde *buğur II*, *puğur*: erkek deve, iki hörgüçlü deve. [Tar. S I, 674], *buğra*: buğra, erkek deve [BL, 122]

Buldoq: “İri ve küt suratlı, göğsü iri, ayakları kısa ve kalın, çok sert ve güçlü köpek cinsi” [ADİL I, 358], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Donuz: “Yabani ve evcil türleri olan iri gövdeli, kısa ayaklı, etlik hayvan” [ADİL I, 675], Eski anadolu Türkçesinde *doñuz*, *toñuz*: domuz [Tar. S II, 1217], *karacanavar*, *karacanavari*: domuz [Tar. S IV, 2255], *toñuz*: 1. Domuz. 2. Boyun şişmesi hastalığı, guatr hastalığı, sıracı hastalığı. [BL, 168]

Camış: “Manda” (Kısa, iri gövdeli, geniş getiren evcil hayvan). [ADİL I, 382], Eski Anadolu Türkçesinde *camus öküzü*: erkek manda. [Tar. S I, 748], *dombay*, *tonbay*: manda [Tar. S II, 1210], *kömüş*: manda. [Tar. S IV, 2692], *kömüş öküz*:

erkek manda. [Tar. S IV, 2693], *susiğiri*: camus, manda. [Tar. S V, 3591], *susiğiri öküzü*: erkek manda [Tar. S V, 3592], *su sığıri*: manda, su sığıri [BL, 164].

Canavar: “Köpekgillerden olan dersi boz, vahşi hayvan” [ADİL I, 387], Eski Anadolu Türkçesinde *kırt*, *kırd*: 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kurtçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151], *canavar*, *cānavar*, *canāvār*: 1. Hayvan. 2. Canlı.

Ceyran: “Antilop türünden iri gözlü, ince ayaklı, hızlı koşan zarif hayvan” [ADİL I, 396], Eski Anadolu Türkçesinde *ceren*, *ceran*, *ceyran*: ceylan, ahı [Tar. S II, 761], *geyik*: 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135].

Cüyür: “Geyikgillerden ceylana benzer, çift toynaklı, geniş getiren hayvan” [ADİL I, 434], Eski Anadolu Türkçesinde *karucu*: karaca, dağ keçisi [Tar. S IV, 2324].

Çaqqal: “Genellikle leşle beslenen köpekgiller ailesinden olan vahşi hayvan” [ADİL I, 438], Eski Anadolu Türkçesinde *çakal*: çakal [BL, 124].

Çepiş: “Altı ayını geçmemiş keçi yavrusu” [ADİL I, 468], Eski Anadolu Türkçesinde *cedi*: oğlak, oğlak burcu [BL, 123], *oğlak*: oğlak, keçi yavrusu [BL, 155].

Çobaniti: “Sürüyü korumak için beslenen iri, güçlü köpek cinsi” [ADİL I, 489], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çoşqa: “Domuz yavrusu” [ADİL I, 495], Eski Anadolu Türkçesinde *çocuk*: domuz yavrusu [BL, 125].

Çöldonuzu: “Vahşi domuz” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çöldovşanı: “Yabani yaşayan tavşan” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çöleşşeyi: “Vahşi eşek [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde *kolan I*: sırtlan ve kolan. [Tar. S III, 2610], *kulan*, *kulañ*: yaban eşiği. [BL, 151].

Çölkəsəyəni: “Sonbahar ve kış uykusu uyuyan fareye benzer iyi kemirici” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çölpişiyi: “Vahşi kedi” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Çölsiçanı: “Yabani şekilde yaşayan fare türü” [ADİL I, 497], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dağayısı: “Dağlık alanlarda yaşayan ayı türü” [ADİL I, 512], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dağkeçisi, Əlik: “Dağlarda yaşayan vahşi keçi türü” [ADİL I, 515], Eski Anadolu Türkçesinde *karucu:* karaca, dağ keçisi [Tar. S IV, 2324], *yaban keçisi:* dağ keçisi [Tar. S VI, 4182], *ime géyik:* yaban keçisi, dağ keçisi [BL, 142].

Dağkəli: “Dağlık alanlarda yaşayan vahşi manda [ADİL I, 515], Eski Anadolu Türkçesinde *yaban sığırı:* dağ öküzü [Tar. S VI, 4182], *sığın geyiği:* yaban sığırı, yaban geyiği [BL, 162].

Dağqoçu: “Dağlık alanlarda yaşayan vahşi koç” [ADİL I, 515], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Dana: “Bir yaşından küçük olan inek yavrusu” [ADİL I, 531], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Davar: “Koyun keçi; küçükbaş hayvan” [ADİL I, 551], Eski Anadolu Türkçesinde *davar, tavar:* 1. Binek hayvanı [Tar. S II, 1025], *yılı:* yılık, davar [Tar. S VI, 4583].

Day: “Bir yaşında erkek at yavrusu” [ADİL I, 552], Eski Anadolu Türkçesinde *kulun:* tay [Tar. S IV, 2727], *kuluncak:* küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729].

Dayça: “Bir yaşında erkek at yavrusu” [ADİL I, 559], Eski Anadolu Türkçesinde *day:* tay [Tar. S II, 1029], *kulun:* tay [Tar. S IV, 2727], *kuluncak:* küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729].

Delfin: “Dişi balinalar sınıfına ait olan deniz memelisi” [ADİL I, 559], Eski Anadolu Türkçesinde **doñuz balığı:** yunus balığı [Tar. S II, 1218].

Dələ: “Sansargillerden kürklü, memeli küçük vahşi hayvan” [ADİL I, 574], Eski Anadolu Türkçesinde **sañsar:** sansar [BL, 161].

Dovşan: “Kemiricilerden ön ayakları arka ayaklarından kısa, uzun ve dik kulaklı, dudağı yarık küçük hayvan” [ADİL I, 677], Eski Anadolu Türkçesinde **Davşan:** tavşan [BL, 126].

Dovşancıq: “Kemiricilerden ön ayakları arka ayaklarından kısa, uzun ve dik kulaklı, dudağı yarık küçük hayvan” [ADİL I, 677], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Düyə: “İneğin, camışın, ceylanın, geyiğin daha doğurmamış yavrusu” [ADİL I, 730], Eski Anadolu Türkçesinde **düğe:** iki yaşında sığır [Tar. S II, 1300].

Eřřək: “Atgillerden büyük başlı, alçak boylu, uzun kulaklı yük ve binek hayvanı” [ADİL II, 38], Eski Anadolu Türkçesinde **çemender:** eşek [Tar. S II, 854], **işek:** eşek [Tar. S III, 2112], **eşek:** eşek [BL, 133].

Əntər: “Bedenine oranla daha uzun kolları olan maymun” [ADİL II, 121], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Ənik: “Yırtıcı, vahşi hayvan yavrusu” [ADİL II, 121], Eski Anadolu Türkçesinde **enik, enük:** Et yiyen dört ayaklı hayvanların yavrusu, yavru [Tar. S III, 1472], **enük:** enik (metinde) kedi, köpek ve sıçan gibi hayvanların yavrusu. [BL, 132].

Ərəbdovřanı: “İnce belli, kuyruğu püsküllü, uzun hayvan” [ADİL II, 124], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Fil: “Tropik ormanlarda yaşayan uzun ve kuvvetli, hortumlu, tüysüz, ot yiyen memeli hayvan” [ADİL II, 196], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Gecəquşu: “Yarasa. 1.Anlamda yarasa” [ADİL II, 215], Eski Anadolu Türkçesinde *yarasa*: yarasa [BL, 173].

Gəlinçik: “Memeliler sınıfının yırtıcılar takımından olan küçük hayvan” [ADİL II, 230], Eski Anadolu Türkçesinde *as I, ars*: gelincik denilen hayvan [Tar. S I, 243], *gelincik gelincük*: ars denilen hayvan [Tar. S III, 1627], *yiyrice göcen*: kokarca denilen hayvan, gelincik [Tar. S VI, 4624] *ars*: as veya gelincik denilen kürklü hayvan [BL, 116].

Gomuş: “*bk. camış*” [ADİL II, 255], Eski Anadolu Türkçesinde *camus öküzü*: erkek manda. [Tar. S I, 748], *dombay, tonbay*: manda [Tar. S II, 1210], *kömüş*: manda. [Tar. S IV, 2692], *kömüş öküz*: erkek manda. [Tar. S IV, 2693], *susığırı*: camus, manda. [Tar. S V, 3591], *susığırı öküzü*: erkek manda [Tar. S V, 3592], *su sığırı*: manda, su sığırı [BL, 164].

Xotuq: “Eşek yavrusu; Bir yaşındaki eşek yavrusu” [ADİL II, 481], Eski Anadolu Türkçesinde *gölüçük*: eşekcik [Tar. S III, 1740], *koducak*: küçük sığa [Tar. S IV, 2599], *koduk, kodak*: eşek yavrusu, sığa. [Tar. S IV, 2599], *supa*: sığa [Tar. S V, 3584], *koduk*: sığa [BL, 149].

Xötək: “Manda yavrusu” [ADİL II, 482], Eski Anadolu Türkçesinde *balak*: manda yavrusu [Tar. S I, 388], *kömüş malağı*: manda yavrusu [Tar. S IV, 2693].

İnək: “Süt veren iri evcil hayvan, öküzün dişisi” [ADİL II, 550], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İrbis: “Kar leoparı, kedigillerden olan memeli vahşi hayvan” [ADİL II, 567], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

İt: “Kurt, tilki gibi hayvanların ait olduğu vahşi, memeli hayvanların sınıfına ait evcil hayvan” [ADİL II, 606], Eski Anadolu Türkçesinde *it*: köpek, it [BL, 143].

Kaftar: “Sahra ve çöllerde yaşayan ve başlıca besini leş olan vahşi, memeli hayvan” [ADİL II, 628], *anduk, (andık, andih)*: sırtlan [Tar. S I, 148], *yalılı kurt*: sırtlan [Tar. S VI, 4235], *sırtlañ*: sırtlan [BL, 163].

Keçi: “Süt, yün ve et veren boynuzlu ev hayvanı” [ADİL II, 653], Eski Anadolu Türkçesinde **keçi:** keçi [BL, 147].

Kenquru (İng. aslı Avusturalyanın yerli dilinden): “Ön ayakları kısa, arka ayakları uzun, zıplaya-zıplaya gezen, hareket eden keseli hayvan” [ADİL II, 661], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Kəl: “1. İş hayvanı gibi kullanılan camışın erkeği. 2. Genellikle dağlarda ve ormanlarda yaşayan yaban hayvanı” [ADİL II, 669], Eski Anadolu Türkçesinde **camus öküzü:** erkek manda. [Tar. S I, 748], **dombay, yonbay:** Manda [Tar. S II, 1210], **kömüş:** manda. [Tar. S IV, 2692], **kömüş öküz:** erkek manda. [Tar. S IV, 2693], **susığırı:** camus, manda. [Tar. S V, 3591], **susığırı öküzü:** erkek manda [Tar. S V, 3592], **su sığırı:** manda, su sığırı [BL, 164].

Kəlçə: “Manda yavrusu” [ADİL II, 670], Eski Anadolu Türkçesinde **balak:** manda yavrusu [Tar. S I, 388], **kömüş malağı:** manda yavrusu [Tar. S IV, 2693].

Kərgədan: “Başının ön tarafında bir veya iki tane boynuzu olan hayvan” [ADİL II, 686], Eski Anadolu Türkçesinde **kergedān:** gergedan [BL, 147].

Kəsəyən: “Ön dişleri iyi gelişmiş, kemiriciler sınıfından yabani fare” [ADİL II, 691], Eski Anadolu Türkçesinde **keseğən:** fare [Tar. S IV, 2443], **sıçan:** sıçan, fare [BL, 162].

Kirpi: “Memeliler sınıfının derisi dikenle örtülü hayvan” [ADİL II, 711], Eski Anadolu Türkçesinde **kirpü:** kirpi [BL, 149].

Köpək: “İt” [ADİL II, 758], Eski Anadolu Türkçesinde Eski Anadolu Türkçesinde **it:** köpek, it [BL, 143].

Köstəbək: “Memeliler ailesinin toprak altında yaşayan, küçük gözlü, kürklü hayvan” [ADİL II, 761], Eski Anadolu Türkçesinde **gözsöz sepet, gözsüz tebek:** köstebek denilen yer sıçanı [Tar. S III, 1831], **kör çetük:** kör sıçan, köstebek [Tar. S IV, 2696], **sağır sıçan:** köstebek [Tar. S V, 3233], **gössüz sepet:** köstebek [BL, 137].

Küçük: “Köpek yavrusu” [ADİL II, 761], Eski Anadolu Türkçesinde *enik*, *enük*: et yiyen dört ayaklı hayvanların yavrusu, yavru [Tar. S III, 1472], *enük*: enik (metinde) kedi, köpek ve sıçan gibi hayvanların yavrusu. [BL, 132].

Qaban: “Erkek yabani domuz” [ADİL III, 8], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qaplan: “Sıcak ülkelerde yaşayan, kedi türünden, yırtıcı ve çevik hayvan; bengal kedisi, bebir” [ADİL III, 44] [ADİL III, 44], Eski Anadolu Türkçesinde *kaplañ*, *kaplan*: kaplan [BL, 144].

Qaraqulaq: “Tilkiye benzer vahşi hayvan” [ADİL III, 50], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qarapaça: “Keçiye benzer yabani hayvan” [ADİL III, 53], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qatır: “Eşekle atın çiftleşmesinden doğan yük hayvanı” [ADİL III, 75], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qızal: “Ahu, boynuzları çıkmamış ceylan yavrusu” [ADİL III, 127], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Qoç: “Erkek koyun” [ADİL III, 169], Eski Anadolu Türkçesinde *er koyun*: erkek koyun [Tar. S III, 1503], *koçak*: koç [Tar. S IV, 2593], *koç*: koç [BL, 149].

Qoduq: “Eşek yavrusu” [ADİL III, 171], Eski Anadolu Türkçesinde *gölüçük*: eşekcik [Tar. S III, 1740], *koducak*: küçük sığa [Tar. S IV, 2599], *koduk*, *kodak*: eşek yavrusu, sığa. [Tar. S IV, 2599], *supa*: sığa [Tar. S V, 3584], *koduk*: sığa [BL, 149].

Qoxarca: “Kıymetli kürkü olan hayvan” [ADİL III, 171], Eski Anadolu Türkçesinde *Yiyirce göcen*: Kokarca denilen hayvan, gelincik [Tar. S VI, 4624].

Qorilla: “Batı Afrika ormanlarında yaşayan en iri, insana benzer maymun” [ADİL III, 183], Eski Anadolu Türkçesinde *dağ adamı*, *tağ adamı*: bir nevi maymun, nesnas [Tar. S II, 964].

Qoyun: “Et, yün, süt veren, sık kıvrıkcık tüylü, geniş getiren evcil hayvan” [ADİL III, 194], Eski Anadolu Türkçesinde **koy:** koyun [Tar. S IV, 2682], **koynu:** koyun [Tar. S IV, 2683], **ğanem:** koyun [BL, 134], **koyun:** koyun [BL, 150].

Qunduz: “Kıymetli kürkü olan kemirici hayvan” [ADİL III, 212], Eski Anadolu Türkçesinde **deñiz koyunu:** tüyünden ağır kumaşlar ve derisinden kürk yapılan bir su hayvanı, kunduz (?) [Tar. S II, 1080], **su iti (su köpeği):** kunduz [Tar. S V. 3571], **su koyunu:** deniz koyunu. [Tar. S V, 3572].

Qulun: “Yeni doğmuş at yavrusu” [ADİL III, 209], Eski Anadolu Türkçesinde **kulun:** tay [Tar. S IV, 2727], **kuluncak:** küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729].

Qulunca: “Yeni doğmuş at yavrusu” [ADİL III, 209], Eski Anadolu Türkçesinde **kulun:** tay [Tar. S IV, 2727], **kuluncak:** küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729].

Qurd: “Canavar” [ADİL III, 215], Eski Anadolu Türkçesinde **kurt, kurd:** 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kurtçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151], **canavar, cānavar, canāvār:** 1. Hayvan, 2. Canlı.

Quzu: “Kuzu (Koyun yavrusu)” [ADİL III, 228], Eski anadolu Türkçesinde **el cifr, hāmel, kuzı:** Kuzu [BL, 152].

Lök (esk.): “Deve yavrusu” [ADİL III, 271], Eski Anadolu Türkçesinde **bortlak:** deve yavrusu [Tar. S I, 639], **köşek, köçek:** deve yavrusu. [Tar. S III, 2703], **torum:** deve yavrusu [Tar. S V, 3830], **köşek:** deve yavrusu [BL, 150].

Madyan: “Dişi at” [ADİL III, 278], Eski Anadolu Türkçesinde **olak:** kısarak [Tar. S V, 2961], **yunt:** kısarak [Tar. S VI, 4727], **kısarak:** Kısarak [BL, 148].

Makaka: “Babunlar ailesinden olan maymun” [ADİL III, 281], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Mamont: “Dış görünümünden fili hatırlatan, buz devrinde yaşamış, uzun tüylü, yukarıya doğru eğri dişleri olan iri hayvan” [ADİL III, 287], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Manül: “Yabani kedi” [ADİL III, 290], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Maral: “Boynuzları dal gibi olan, geviş getiren çift tırnaklı hayvan” [ADİL III, 290], Eski Anadolu Türkçesinde **geyik:** yırtıcı olmayan dört ayaklı hayvan [Tar. S III, 1678], **meral, maral:** ceylan, gâzal [Tar. S IV, 2804], **geyik:** 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135].

Maya: “Dişi deve” [ADİL III, 298], Eski Anadolu Türkçesinde **arvana, avrana:** dişi deve, **engen:** dişi deve [Tar. S III, 1472], **maya:** dişi deve [Tar. S IV, 2798], **atan:** Dişi deve [BL, 117].

Mıdır: “Keçi yavrusu, çepiş” [ADİL III, 362], Eski Anadolu Türkçesinde **cedî:** oğlak, oğlak burcu [BL, 123], **oğlak:** oğlak, keçi yavrusu [BL, 155].

Miyopişiyi: “Çölpişiyi, yazıpişiyi” [ADİL III, 380], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Meymun: “Vücut yapısına göre insana yakın olan memeli hayvan” [ADİL III, 312], Eski Anadolu Türkçesinde **maymün:** maymun [BL, 153].

Oğlaq: “Körpe süt emen keçi yavrusu” [ADİL III, 535], Eski Anadolu Türkçesinde **cedî:** oğlak, oğlak burcu [BL, 123], **oğlak:** oğlak, keçi yavrusu [BL, 155].

Oranqutanq: “İnsana benzer iri maymun” [ADİL III, 526], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Ov iti (tula): “Avcının kendisiyle birlikte ava götürdüyü, özel eğitilmiş köpek” [ADİL III, 534], Eski Anadolu Türkçesinde **arayıcı it:** av köpeği [Tar. S I, 185], **av iti:** av köpeği [BL, 117].

Öğac: “Üç yaşında erkek koyun” [ADİL III, 545], Eski Anadolu Türkçesinde **öğec, övec:** iki, üç yaşlarında erkek koyun ve keçi [Tar. S V, 3056].

Öküz: “İş hayvanı gibi kullanılan hayvan”. [ADİL III, 545], Eski Anadolu Türkçesinde **öküz:** öküz. [BL, 158].

Ördəkburun: “Yüzü ördek gagası gibi geniş, memeli hayvan (vatanı Avusturalya ve Tazmanya” [ADİL III, 553], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Pələng: “Kedi türünden derisi çizgili iri yırtıcı hayvan, kaplan, *bk.* qaplan” [ADİL III, 590], Eski Anadolu Türkçesinde **kaplañ**, **kaplan**: kaplan [BL, 144].

Pişik: “Kedi (Kapan, aslan vs. nin ait olduğu aileye mensup memeli evcil hayvan)” [ADİL III, 606], Eski anadolu Türkçesinde **çetük**, **cetük**, **çedük**, **çetik**: kedi [Tar. S II, 871], **kedence**: kedi [Tar. S IV, 2395], **pisi**, **pisik**, **püsük**: kedi [Tar. S V, 3198], **çetük**: kedi [BL, 125].

Porsuq: “Sansargillerden çenesi keskin, vücudu şekilsiz, uzun, kaba yünlü, kürklü vahşi hayvan” [ADİL III, 615], Eski Anadolu Türkçesinde **netk**: porsuk [BL, 155].

Poni: “Küçük boylu at cinsi” [ADİL III, 615], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Samur: “Sansarillerden olan gri renkli, değerli kürkü olan vahşi hayvan” [ADİL IV, 32], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sayqa: “Hortum gibi uzun burnu ve boynuzları olan, geniş getiren çift tırnaklı hayvan, antilobun bir türü” [ADİL IV, 51], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sığır: “Sığır. Kara mal, 2. Kürek şekilli boynuzları olan geyikgillerden olan, iri, geniş getiren memeli hayvan” [ADİL IV, 102], Eski Anadolu Türkçesinde **ayrık (II)**: yabani geyik ve sığır. [Tar. S I, 345], **sağıl**: sığır, inek sürüsü [Tar. S V, 3229], **bağar**: sığır, inek [BL, 119], **sıgır**: sığır, inek ve manda gibi büyük baş hayvanlar [BL, 162].

Sıpa: “Bir yaşında eşek yavrusu (bazen hakaret gibi kullanılıyor)” [ADİL IV, 107], Eski Anadolu Türkçesinde **gölücük**: eşekcik [Tar. S III, 1740], **koducak**: küçük sıpa [Tar. S IV, 2599], **koduk**, **kodak**: eşek yavrusu, sıpa. [Tar. S IV, 2599], **supa**: sıpa [Tar. S V, 3584], **koduk**: sıpa [BL, 149].

Siçan: “Ekine zarar veren küçük, uzun suratlı, uzun kuyruklu, genellikle alaca renkli kemirgen” [ADİL IV, 111], Eski Anadolu Türkçesinde *keseğen*: fare [Tar. S IV, 2443], *siçan*: siçan, fare [BL, 162].

Siçovul: “Siçangiller ailesinden, fareden iri, uzun, benekli kuyruğu olan grimsi renkli kemirici” [ADİL IV, 111], Eski Anadolu Türkçesinde *cardin*: iri siçan [Tar. S II, 754], *geme*: büyük fare [Tar. S III, 1629].

Sincab: “Ağaçlarda yaşayan ve açık kül renginde değerli kürkü olan kemirici küçük hayvan” [ADİL IV, 120], Eski Anadolu Türkçesinde *teyin, teyün, tiyin*: sincap [Tar. S V, 3797], *sincāb*: sincap [BL, 163].

Suiti: “Yüzgeçayaklılar ailesinden deniz hayvanı” [ADİL IV, 159], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Susamuru: “Koyu kahverengi değerli kürkü olan vahşi su hayvanı” [ADİL IV, 162], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Sünbülqıran: “Tarlaya, tahıla zarar veren fareye benzer kemirici” [ADİL IV, 169], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Şimaltülkü: “Kuzeyde yaşayan, değerli kürkü olan tilki türü” [ADİL IV, 225], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Şimpanze: “Tropik Afrika ormanlarında yaşayan insana benzer hayvan” [ADİL IV, 225], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Tülkü: “Köpekgiller ailesinden, uzun suratlı, uzun tüylü, kuyruklu yırtıcı memeli hayvan” [ADİL IV, 385], Eski Anadolu Türkçesinde *dilkü, dilgü, dilki*: tilki [Tar. S II, 1153], *dilkü*: tilki [BL, 128].

Ulaq: “Yük ve binek hayvanı” [ADİL IV, 401], Eski Anadolu Türkçesinde *çemender*: eşek [Tar. S II, 854], *işek*: eşek [Tar. S III, 2112], *eşek*: eşek [BL, 133].

Uzunqulaq: “Eşek” [ADİL IV, 418], Eski Anadolu Türkçesinde *çemender*: eşek [Tar. S II, 854], *işek*: eşek [Tar. S III, 2112], *eşek*: eşek [BL, 133].

Vampir: “Yarasalar ailesinden olan memeli havan cinsi” [ADİL IV, 462], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Vaşaq: “Kedigiller ailesinden olan keskin gözlü, vahşi hayvan” [ADİL IV, 467], Eski Anadolu Türkçesinde **öşek:** derisinden kürk yapılan tilki cinsinden bir hayvan, vaşak [Tar. S V, 3128], **üşek:** üşek, kır kedisi [Tar. S VI, 4110].

Yarasa: “Yarasalar ailesinden olan memeli havan cinsi” [ADİL IV, 462], Eski Anadolu Türkçesinde **yarasa:** yarasa [BL, 173].

Yazıpişiyi: “Çölpişiyi” [ADİL IV, 566], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Yexidna: “Avustralya’da yaşayan kirpiye benzer hayvan” [ADİL IV, 569], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Yenot: “Koyu sarı renkli değerli kürkü olan memeli hayvan” [ADİL IV, 581], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Zebr: “Derisi çizgili olan Afrika yabani atı” [ADİL IV, 647], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Zebu: “Omuz bölesine çıkıntısı olan büyükbaş hayvan” [ADİL IV, 647], Eski Anadolu Türkçesinde bu hayvan ismine rastlanmamıştır.

Zəmişiçanı: “Tahılların arasında yaşayıp, onlara zarar veren kemirci” [ADİL IV, 659], Eski Anadolu Türkçesinde **arap tavşanı:** tarla faresi [Tar. S III, 1625], **kır kemesi:** tarla faresi [Tar. S IV, 2510].

Zürafə: “Zürafa” (Boyu çok uzun ve ön ayakları arka ayaklarından uzun olan Afrika hayvanı). [ADİL IV, 694], Eski Anadolu Türkçesinde **şurnaba, şurnapa:** zürafa [Tar. S V, 3586], **şurnapa:** zürafa [Tar. S VI, 4812].

İKİNCİ BÖLÜM

AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE HAYVAN İSİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

1. AZERBAYCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE BİÇİM VE ANLAMI AYNI OLAN HAYVAN İSİMLERİ

Azerbaycan dilinde coğrafi konum, komşu olduğu ülkeler ve dinî inançlar nedeniyle birçok kelime alışverişi yapılmıştır. Bundan dolayı bir hayvan isminin birden fazla biçimi bulunmaktadır. Örneğin, bugün Türkiye Türkçesinde kullanılan *aslan*, Azerbaycan Türkçesinde *aslan*, *arslan* ve *şir* biçimlerinde kullanılmaktadır. *Aslan* hem Türkçe (aslan, arslan) hem de Farsça (şir) olarak Azerbaycan dilinde kullanılmaktadır. Bazı hayvan isimleri ise sadece alındığı dildeki biçimiyle kullanılmaktadır. Örneğin, Rusçadan Azerbaycan diline geçen *çoşka* “domuz yavrusu” kelimesi Rusçadan geçtiği şekliyle kullanılmaktadır.

Bu bölümde, iki farklı dönem olmasına rağmen 13 hayvan isminin aynı biçimde ve aynı anlamda kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu örneklerden Eski Anadolu Türkçesinde bazı hayvan isimlerinin biçim ve anlamları aynı şekilde kullanılageldiğini, bazı hayvan isimlerinin ise Azerbaycan yazı dilinde birden fazla biçimde kullanıldığı görülmüştür. Örneğin, Eski Anadolu Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesinde *bit*, *bülbül*, *keçi*, *maya*, *öküz* isimleri tek biçimde kullanılırken, *aslan*, *kaplumbağa*, *yarasa* gibi isimlerin Azerbaycan Türkçesinde birden fazla biçimlerinin olduğu görülmektedir.

Çalışmanın bu bölümünde Azerbaycan edebî dilinde tespit edilen hayvan isimlerinin Eski Anadolu Türkçesinde biçim ve anlam açısından aynı olanları altını çizerek alfabetik sıraya göre verdik.

Azerbaycan Türkçesi

Arslan, Aslan, Şir: Aslan

Bağa, Tısbağa: Kaplumbağa

Bit: Bit

Buğur: Erkek deve

Bülbül: Bülbül

Ceyran, Ahu, Qazəl: Ceylan

İlan: Yılan

İt, Köpək: Köpek

Gecəquşu, Yarasa: Yarasa

Keçi: Keçi

Maya: Dişi deve

Öküz: Öküz

Eski Anadolu Türkçesi

Aslan, Arslan: Aslan

Bağa: Kaplumbağa

Bit: Bit

Buğur II, Puğur: Erkek deve,
ikihörgüçlü

Bülbül: Bülbül

Ceren, Ceran, Ceyran: Ceylan,
Ahu

İlan, Yılan: Yılan

İt: Köpek, it

Yarasa: Yarasa

Keçi: Keçi

Maya: Dişi deve

Öküz: Öküz

Karşılaştırdığımız lehçelerden bir tarihî döneme diğeri ise çağdaş döneme aittir. Eski Anadolu Türkçesi Arap alfabesiyle yazılmış, bugünkü Azerbaycan Türkçesi ise Latin alfabesiyle yazılmaktadır. Azerbaycanda kullanılan Latin alfabesinde olan *q*, *x*, *ə* harfleri Türkiye Türkçesinde *ğ*, *h*, *é* şeklinde transkribe edilmektedir.

Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan *ñ* (nazal n) bugün kullanılan Azerbaycan alfabesinde yok. Ə. Əzizov *ñ* sesinin Türk yazı dillerinin ve Azerbaycan dilinin eski ünsüzlerinden biri olduğunu, Türk dillerinin eski yazılı abidelerinde ve Azerbaycan yazı dili örneklerinde bu ünsüz kelimenin içinde, sonunda, kelimenin köklerinde ve eklerde kullanıldığını fakat 1929 yılında kabul edilen Latin grafikli Azerbaycan alfabesinde *ñ* harfinin artık gösterilmediğini belirtmiştir. H. Mirzəzadə ise *ñ* sesinin XX. asrın otuzuncu yıllarına kadar alfabe tutulduğunu ancak 1939 yılında kabul

edilen Kiril alfabesinden çıkarıldığını ve bugün *ñ* sesinin Azerbaycanın batı grubu ağızlarında kullanılmakta olduğunu vurgulamıştır (Bayramov, 2011: 76). Eski Anadolu Türkçesinde hayvan adlarında ilk hecede görülen *ñ* sesi Azerbaycan yazı dilinde kullanımdan düşmüş ve yerini *n* sesine bırakmıştır. Örneğin, Eski Anadolu Türkçesinde geçen *siñek*, *doñuz* gibi hayvan isimleri Azerbaycan Türkçesinde *sinək* “sinek”, *donuz* “domuz” biçiminde kullanılmaktadır.

Söz konusu harflerin geçtiği hayvan isimlerini bu bölümde vermeye uygun gördük.

Azerbaycan Türkçesi

Balıq: Balık

Böcək: Böcek

Dəvə: Deve

Dəvəcik: Devecik

Donuz: Domuz

Ənik: Enik

Gəlincik: Gelincik

Gənə: Kene

Ördək: Ördek

Sərçə: Serçe

Sinək: Sinek

Yengəc: Yengeç

Eski Anadolu Türkçesi

Balığ: Balık

Böcek: Böcek

Deve: Deve

Devecik: Devecik

Doñuz, Toñuz: Domuz

Enik: Enik

Gelincik: Gelincik

Gene: Kene

Ördek: Ördek

Serçe: Serçe

Siñek: Sinek

Yengec: Yengeç

2. AZERBAJCAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE BİÇİMLERİ FARKLI ANLAMLARI AYNI OLAN HAYVAN İSİMLERİ

Azerbaycan Türkçesinde tespit ettiğimiz hayvan isimlerini Eski Anadolu Türkçesi ile karşılaştırdığımızda bu isimlerin bir kısmında yapısal açıdan tamamen farklılık görülürken diğer bir kısmında ise ünlü yuvarlaklaşması, ünlü daralması, ünlü genişlemesi, ünsüz ikizleşmesi, ünsüz ötümlülüşmesi, ünsüz düşmesi vs. gibi ses olayları görülmektedir. Tarihî ve çağdaş Türk yazı dilleri arasında görülen bu farklılıklar olağandır. Bu bölümdeki hayvan isimlerini iki grupta topladık. Birinci grupta ses değişiklikleri olan hayvan isimlerini, ikinci grupta ise biçimleri tamamen farklı olan hayvan isimlerini verdik.

2.1. SES DEĞİŞİKLİKLERİ OLAN HAYVAN İSİMLERİ

Eski Anadolu Türkçesinde geçen hayvan isimlerinin hem ismin içinde hem de ismin sonunda bulunan yuvarlak ünlüler Azerbaycan Türkçesinde düz ünlüye dönüşmüştür. Örneğin *büre*, *ayu*, *aru*, *aygur*, *kirpü* gibi hayvan isimleri Azerbaycan Türkçesinde *birə*, *ayı*, *arı*, *ayqır*, *kirpi* biçiminde kullanılmaktadır.

Eski Anadolu Türkçesinde geçen kimi hayvan isimlerindeki ötümlü ünsüzler (*b*, *c*) Azerbaycan Türkçesinde ötümsüz ünsüzlere (*p*, *ç*) dönüşmüştür. Eski Anadolu Türkçesinde örneğin *çabak* “çapak”, *cibin* “sinek, sivrisinek”, *bıldırçın* Azerbaycan Türkçesine *çapaq*, *çibin*, *bildirçin* biçiminde geçmiştir.

Eski Anadolu Türkçesinde kimi hayvan isimlerinde bulunan kelime başındaki *d*- ünsüzü Azerbaycan Türkçesinde aynı biçimde kullanılmaya devam etmektedir: *davşan* “tavşan”, *doñuz* “domuz” gibi.

Eski Anadolu Türkçesinde kimi hayvan isimlerinde geçen *k* (*k*-, *-k*-, *-k*) ünsüzü Azerbaycan Türkçesinde ötümlü olarak *q* (*q*-, *-q*-, *-q*) kullanılmaktadır. Örneğin Eski Anadolu Türkçesinde *koyun*, *kulun*, *kurd*, *koç*, *kaplan*, *kartal*, *anķut*,

bayquş, 'aqrəb, kılkıyruq, o gibi hayvan isimleri Azerbaycan Türkçesinde *qulun, qurd, qoç, qartal, anqut, bayquş, əqrəb, qılquyruq* biçiminde kullanılmaktadır.

Azerbaycan Türkçesi

Eski Anadolu Türkçesi

Anqut: Angut

Anqut: Angut

Arı: Arı

Aru: Arı

Ayı: Ayı

Ayu: Ayı

Ayqır: Aygır

Aygur, Aykur: Aygır

Balıq: Balık

Balıg, Balık: Balık

Bayquş: Baykuş

Bayquş: Baykuş

Bildirçin: Bildircin

Bıldircin: Bildircin

Birə: Pire

Büre, Pire: Pire

Buzov: Buzağı

Bızağı, Buzagu: Buzağı

Camış, Gomuş: Manda

Camus öküzü, Qömüş, Qömüş
öküz: Manda

Çapaq: Çapak

Çabaq: Çapak

Çaqqal: Çakal

Çaqal: Çakal

Çəyirtkə: Çekirge

Çekürge: Çekirge

Çibin: Sinek

Cibin: Sinek

Çiyan: Çiyan

Çeyan: Çiyan

Day, Dayça, Qulun: Tay

Qulun: Tay

Dovşan: Tavşan

Davşan: Tavşan

Dovşancıl: Tavşancıl

Tavşancı, Davşancıl: Tavşancıl

Əqrəb: Akrep

'Aqrəb: Akrep

Göyərçin: Güvercin

Gögerçin: Güvercin

Xoruz: Horoz

Ḥurūs: Horoz

Xotuq, Qoduq, Sıpa: Sıpa

Ḳoducak, Ḳoduk, Ḳodak, Supa: Sıpa

Kələbək, Kəpənək: Kelebek

Kebelek, Kepelek, Kelebek: Kelebek

Kərgədan: Gergedan

Kergedān: Gergedan

Qırlanğic: Kırlanğic

Kırlanguç, Ḳırlanguç: Kırlanğic

Kirpi: Kirpi

Kirpü: Kirpi

Qaplan: Kaplan

Ḳaplañ, Ḳaplan: Kaplan

Qarğa: Karga

Ḳarğa: Karga

Qarınca: Karınca

Ḳarınca: Karınca

Qartal: Kartal

Ḳartal: Kartal

Qılquyruq: Kılkuyrük

Kılkuyrük: Kılkuyrük

Qırlanğic: Kırlanğic

Karlağuc, Karluğac, Karlanguç: Kırlanğic

Qırxayaq: Kırkayak

Kırkayaklu: Kırkayak

Qoç: Koç

Ḳoç: Koç

Qoyun: Koyun

Ḳoyun: Koyun

Qulun: Tay

Ḳulun: Tay

Qurbağa: Kurbağa

Ḳurbağa: Kurbağa

Qurd: Böcek

Ḳurd: Böcek

Quş: Kuş

Ḳuş: Kuş

Meymun: Maymun

Maymün: Maymun

Oğlaq: Oğlak	Oğlak: Oğlak
Ov iti: Av köpeği	Av iti: Av köpeği
Ögac: Öveç	Ögeç, Öveç: Öveç
Pişik: Kedi	Pisi, Pisik, Püsük: Kedi
Porsuq: Porsuk	Porsuğ: Porsuk
Sığır: Sığır	Sığır: Sığır
Sincab: Sincap	Sincāb: Sincap
Soxulcan: Solucan	Soğulcan: Solucan
Şahin: Şahin	Şahan: Şahin
Tırtıl: Tırtıl	Tırtır: Tırtıl
Toyuq: Tavuk	Dakuk, Tavuk: Tavuk
Turac: Turaç	Turaç: Turaç
Tutu, Tutuquşu: Papağan	Tûtí: Papağan
Tülkü: Tilki	Dilkü, Dilgü, Dilki: Tilki

Eski Anadolu Türkçesinde bazı hayvan isimleri ayrı yazılırken Azerbaycan Türkçesinde birleşik yazılmaktadır. Ə. Dəmirçizadə *Müasir Azərbaycan Dili* adlı kitabında Azerbaycan dilinde iki isimden oluşan kelimelerde ikinci tarafı mensubiyet (iyelik) eki alan kelimelerin birleşik yazıldığını açıklamıştır (Dəmirçizadə, 1984: 301). Ancak 2004 yılında yayınlanan *Azərbaycan Dilinin Orfoqrafiya Lüğəti*'nde bir vurgu ile söylenen iki sözden oluşan kelimeler Azerbaycan Türkçesinde birleşik yazılmaktadır şeklinde verilmektedir (Axundov, 2004: 9). Eğer bir vurguyla söylenmiyorsa ayrı yazılmaktadır: *ov iti* örnek ekle ayrı yazılsın (Axundov vd. 2006: sayfa ekle) Bu da bize bugün Azerbaycan Türkçesinde kullanılan bazı hayvan isimlerinin yeni yazım kurallarının kabul edildiği döneme kadar Eski Anadolu Türkçesinde olduğu biçimde kullanıldığını göstermektedir. Bu

tür örneklerde biçimleri değil de ses değişimleri göz önünde bulundurularak bu grupta verdik.

Azerbaycan Türkçesi

Ağacdeşən, Ağacdələn: Ağaçkakan

Ağacqurdu: Ağaç kurdu

Ala qarğa: Ala karga

Arı quşu: Sinek kuşu

Arı quşu: Sinek kuşu

Dənizatı: Denizatı

Dəvə quşu: Devekuşu

Dəvə quşu: Devekuşu

Taxıl biti: Ekin kurdu

Zürəfə: Zürafa

Eski Anadolu Türkçesi

Ağaç delegen, Ağaç delen:
Ağaçkakan denilen kuş.

Ağac kurdı: Ağaç kurdu

Ala karga: Ala karga

Aru quşu: Sinek kuşu

Aru quşu: Sinek kuşu

Deniz atı: Ata benzer bir hayvan

Deve quşu: Devekuşu

Deve quşu: Devekuşu

Tahıl biti: Hububata musallat
olan ve bambul denilen böcek

Surnaba, Surnapa, Zurnapa:
Zürafa

2.2. BİÇİMLERİ TAMAMEN FARKLI OLAN HAYVAN İSİMLERİ

Bu bölümde hem Eski Anadolu Türkçesinde hem de Azerbaycan Türkçesinde anlamları aynı olup da biçimleri tamamen farklı olan hayvan isimlerini alfabetik sıraya göre verdik.

Eski Anadolu Türkçesinde ve Azerbaycan Türkçesinde bazı hayvan isimlerinin biri ses değişiklikleri ile kullanılırken diğerleri tamamen farklı biçimlerde kullanılmaktadır. Örneğin Azerbaycan Türkçesinde sığır sineği anlamında olan isim

üç şekilde kullanılırken (alabuğa, böyələk, mozalan) Eski Anadolu Türkçesinde yedi şekilde kullanılmıştır (üyez, üvez, dülügen, bügelek, büvelek, eğrice, güvegen). Bu isimlerin arasında ses olayı da görülmektedir tamamen farklı biçimleri de bulunmaktadır.

Azerbaycan Türkçesi

Adadovşanı: Ada tavşanı

Ağcaqanad, Hünü, Mığ-mığ
Mığmığa, Mığmığı, Dıtdili: Sivrisinek

Alabuğa, Böyələk, Mozalan: Sığır sineği

Alacaqanad: İspinoz

Atəşböcəyi, Atəşqurdu, Gecəçırağı,
İşıldaquş, İşıldaquryuq: Ateş böceği

Atmilçəyi: At sineği

Balıqdan, Vağ: Balıqçıl

Baramaqurdu, Piləqurdu: İpek böceği

Bayquş: Baykuş

Beçə I: Bal arısı

Bildirçin: Bildircin

Buğa: Boğa

Buqələmun: Bukalemun

Camış, Kəl, Gomuş: Manda

Cırcırma: Ağustos böceği

Cücə: Cıvciv

Eski Anadolu Türkçesi

Ak tavşan, Suğur: Ada tavşanı

Ceban, Cibin, Üyez, Üvez, İvez:
Sivrisinek

Üyez, Üvez, Dülügen, Bügelek,
Büvelek, Eğrice, Güvegen: Sığır
sineği

Ala serçe, Turgay: İspinoz

Yıldız kurdu, İlduz kurdı: Ateş
böceği, yıldız böceği

İt yavaşı, Üyez, Üvez: At sineği

Balıkcır, Balıqçıl, Balıkcın:
Balıqçıl

Gügül kurdu: İpek böceği

Er kuşu, Yapalak: Baykuş, puğu

Milez: Bal arısı

Yalva: Bildircin

Şür: Boğa

Keçi emeni: Bukalemun

Camus öküzü, Kömüş, Kömüş
Öküz, Susığırı, Susığırı öküzü:
Manda

Cırlayık, Cırtlayık, Çırlayık,
Çırtlayık, Çırgıt, Cırgıt, Çırkıdı,
Geceçekirgesi, Orak böceği, Orak
kuşu: Ağustos böceği

Cücük: Cıvciv

Çalağan: Çaylak	Değlügeç: Çaylak
Çayan, Çənbərquyruq, Çənbərquyruqlu, Əqrəb: Akrep	Kuyruğuörü, 'Akreb: Akrep
Cüyür: Karaca	Karucu: Karaca
Çalıquşu: Çalıkuşu	Diken serçesi: Çalıkuşu
Oğlaq: Oğlak	Cedī: Oğlak
Çolpa, Beçə: Piliç	Bilüç, Bülüç, Ferik, Pülüç: Piliç
Çoşqa: Domuz yavrusu	Çocuk: Domuz yavrusu
Çöleşşəyi: Yaban eşəği	Қolan I, Қulan, Қulañ: Yaban eşəği
Çölördəyi: Yaban ördeği	Bagırtlak: Yaban ördeği
Dağ keçisi, Əlik: Dağ keçisi	Karucu, Yaban keçisi, İme geyik: Dağ keçisi
Dağkəli: Yaban öküzü	Yaban sığırı, Sığın geyiği: Yabanöküzü.
Danadişi: Danaburnu	Buzağu dişi: Danaburnu
Delfin : Yunus balığı	Doñuz balığı: Yunus balığı
Dələ, Alapars: Sansar	Sañsar: Sansar
Dəvədəlləyi: Peygamberdevesi	Tañrı deveciği: Peygamberdevesi
Dıbir, Teke: Erkek keçi	Erkeç, İrkeç: Erkek keçi
Donuzanqurdu, Dozanqurdu, Qaraqurd, Peyin qurdu: Bok böceği	Bunbur, Karaböce, Doñuzlan böceği Toñuzlan böceği, Tomuzlan böceği, Toñuzlan kurdu: Bok böceği
Dovşancıq: Tavşan yavrusu	Potuk: Tavşan yavrusu
Eşşək, Ulaq, Uzunqulaq: Eşək	Çemender, İşək: Eşək
Əlquşu: Av kuşu	Av kuşu: Avcı kuşu
Gənə: Kene	Sakırğa: Kene
Gəlincik: Gelincik	Yiyirce göcen: Kokarca denilen hayvan, gelincik

Hörümçək: Örümcek

Xoruz: Horoz
Tebnus, Tavuk

İlbiz: Salyangoz
Salyangoz

İtmilçəyi: At sineği

Kaftar: Sırtlan

Kəlçə: Malak

Kələz: Keler

Kerkinçək: Ak doğan

Kərtənkələ: Kertenkele

Köstəbək: Köstebek

Qarabatdaq: Karabatak

Qəcələ, Sağsağan: Saksəğan

Qılquyruq: Kılquyruk

Qırğı: Atmaca

Qırqovul: Sülün

Qırmızböcəyi: Kırmız böceği

Qızılquş: Doğan

Bö, Böy: Zehirli örümcek

Bednus, Bedinus, Bidnus,

Hürüs: Horoz

Boynuzlu böce, Burma sedef:

İt yavası, İt şifneği: İt sineği, at sineği

Anduk, Andık, Andıh, Yalılı kurt, Sırtlañ: Sırtlan

Balak, Kömüş malağı: Malak

Gözen I, Göjen, Keler, Kertiş: Keler

Ak çakır, Koygun, Toygun, Toykun, Aq toğan: Ak doğan

Keltekeler, Geltekele, Keltenkeler, Keltenkene, Kertekele, Kertekeler, Kertekene, Yeşiltən: Kertenkele

Gözsüz sepet, Gözsüz tebek, Körçetük, Sağır sıçan, Gözsüz sepel: Köstebek

Karabulak, Kışkıldak: Karabatak

Alaca karga, Saksıkan, Sağıskan, Saqsıkan: Saksəğan

Bağırtlak, Bağırtlak kuşu, Boğurtlak I, Bağrı kara, Bağırtlak: Kılquyruk

Atmaca: Atmaca

Kılquyruk: Sülün

Kırmız: Kırmız böceği

Doğan, Toğan: Doğan

Qoç: Koç	Er koyun, Koçak: Koç
Qoxarca: Kokarca	Yiyirce göcen: Kokarca
Qoyun: Koyun	Qoy, Qoynu, Qanem, Qoyun: Koyun
Qunduz: Kunduz	Deniz qoyunu, Su iti, Su qoyunu: Kunduz
Qutan: Pelikan, Kaşıkçı kuşu	Kaşık burun: Kaşıkçı kuşu
Quzu: Kuzu	El cifr, Hâmel, Kuzı: Kuzu
Leylək: Leylek	Laqlak: Leylek
Lök: Deve yavrusu	Bortlak, Köşek, Köçek, Torum, Köşek: Deve yavrusu
Madyan: Kısarak	Olak, Yunt, Kısarak: Kısarak
Maral: Geyik	Geyik: Geyik
Maya: Dişi deve deve	Arvana, Avrana, Engen: Dişi
Mələ, Taxtabiti: Tahtabiti, Tahtakurusu Tahtakurusu	Tahta kurdu: Tahtabiti,
Ov iti: Av köpeği	Arayıcı it: Av köpeği
Pişik: Kedi	Çetük, Cetük, Çedük, Çetik: Kedi
Porsuq: Porsuk	Netk: Porsuk
Saqqaquşu: Saka kuşu	Cımkay: Saka kuşu
Sığır: Sığır	Ayrık (II), Sağıl, Baqar: Sığır
Sığırçın: Sığırçık kuşu	Alaca sığırçık, Sığırçuk: Sığırçık kuşu
Siçovul: Keme	Carsın, Geme: Keme
Silvi: Ötleğen	Çırtıboğa: Ötleğen
Sona, Yaşılbaş: Suna, Gövel	Gövel, Gövel ördek: Gövel, Suna
Soxulcan: Solucan	Yerbağırçağı: Solucan
Şahin: Şahin	Laçın, Şayın doğan, Şunkar: Şahin

Şanapipik, Şinəbub, Hüd-Hüd: İbibik	Alaca ibik, İbik, İbük, İbibik: İbibik
Timsah: Timsah	Su issi: Timsah
Torağay: Toygar:	Çekük, Çekik, Toygar: Toygar
Tovuz quşu: Tavus kuşu	Ala kuş, Gelin kuşu: Tavus kuşu
Vaşaq: Vaşak	Öşek, Üşek: Vaşak
Zəmişanı: Tarla faresi sıçan,	Arap tavşanı, Geleği, Geleği Kır kemesi: Tarla faresi

2.3. AZERBAIJAN TÜRKÇESİ İLE ESKİ ANADOLU TÜRKÇESİNDE BİÇİMİ AYNI ANLAMI FARKLI OLAN HAYVAN İSİMLERİ

Sözlerin kullanıldığı günden itibaren günümüze kadarki süreçte anlam değişimleri olmaktadır. İnsanların birbirlerinden uzaklaşmasıyla, yeni bilgiler edinmesi anlam değişimlerinin sebeplerindedir. Azerbaycan Türkçesi ve Eski Anadolu Türkçesinde taradığımız bir kısım hayvan adları yazılışı aynı olsa da anlamları farklı olabiliyor. Bu anlam değişimleri Azerbaycan dilinde diyalektlerden edebî dile geçen kelimelerde daha çok görülüyor. Aşağıda verdiğimiz hayvan isimlerinde bu anlam değişiklikleri görülebilir. Azerbaycan Türkçesinde ve Eski Anadolu Türkçesinde görülen *alaşa*, *düye*, *lök*, *maral* gibi hayvan isimleri farklı anlamları olduğu görülmektedir. Örneğin, *suiti* Eski Anadolu Türkçesinde “kunduz” anlamındayken Azerbaycan Türkçesinde “fok balığı” anlamında kullanılmaktadır. Sürekli suyun içinde olması, hayatını suyun içinde geçirdiğinden Eski Anadolu Türkçesinde kunduzla “suiti” denilmesini mantıklı kılıyor. Fakat, zaman ilerledikçe edinilen yeni bilgiler Azerbaycan dilinde fok balığına “suiti” denilmesine yol açmıştır.

Bu bölümde hayvan isimlerinin aynı biçimde olanların yanı sıra ses değişiklikleri olan isimleri de birlikte verdik. Buradaki amacımız hayvan isimlerinin

biçimlerinin aynı veya birbirine yakın yazılışları olup anlamları farklı olanları göstermektedir.

Azerbaycan Türkçesi

Alaşa: Zayıf at

Çibin, Milçək, Sinək: Sinek

Davar: Koyun, keçi, küçükbaş hayvan

Düyə: İneğin, camışın, ceylanın, geyiğin doğurmamış yavrusu.

Lök: Deve yavrusu.

Maral: Geyik

Muymul: Serçegiller sınıfından bir kuş.

Suiti: Fok balığı.

Ulaq: Eşek.

Eski Anadolu Türkçesi

Alaşa: Sert başlı, huysuz, haşarı (at)

Ceban, Cibin: Sinek, sivrisinek

Davar, Tavar: 1. Binek hayvanı

Düğe: İki yaşında sığır

Lök: Tek hörgüçlü deve

Meral, Maral: Ceylan, gâzal

Muymul: Atamca cinsinden, delice doğan dedikleri yırtıcı kuş

Su iti (su köpeği): Kunduz.

Ulak, Ulağ: At.

TABLO

Azərbaycan Türkçesi	Türkiye Türkçesi	EAT ve DLT	Az. Dialektoloji Sözlüğü
<p>Adadoşanı: Ev ortamında beslenilip çoğaltılan tavşan türü. [ADİL I, 43]</p>	<p>Ada tavşanı: Evcil cinsleri de olan tavşana yakın bir kemirici memeli. (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)</p>	<p>Ak tavşan: Ada tavşanı [Tar. S I, 79] Suğur: Ada tavşanı [Tar. S V, 3571]</p>	
		<p>Sogur: Ada tavşanı; kelere benzer bir çeşit ada tavşanı [DLT IV. 527]</p>	
<p>Ağacdeşən Ağacdələn: Ağaç gövdesindeki böceklerle beslenen uzun, sert gagalı kuş. [ADİL I, 54]</p>	<p>Ağackakan: Serçegillerden, gagasıyla ağaçları oyabilen ve ağaç kurtlarını yiyerek beslenen, uzun gagalı kuş. (<i>Picus</i>)</p>	<p>Ağaç delegen, Ağaç delen: Ağaç kakan denilen kuş [Tar. S I, 27]</p>	<p>Çiltan (Zaqatala): Ağaçkakan [ADDL, 99] Çıntal (Xudat, Oğuz): Ağaçkakan [ADDL, 103] Dələyən (Ağdam): Ağaçkakan [ADDL, 124] Qaqac (Zaqatala): Ağaçkakan [ADDL, 275] Qırmızıdon (Sabirabad): Ağaçkakan [ADDL, 302] Qotoxlu (Zaqatala): Ağaçkakan [ADDL, 311] Teregdeşən (Tabasaran): Ağaçkakan [ADDL, 486]</p>
<p>Ağackəpənəyi: Ağaçlara zarar veren kelebeğe benzer böcek. [ADİL I, 54]</p>	<p>Ağaç esmeri: Satyridae ailesinden iri bir kelebeğdir. Gri kahve kanat altı ve arka kanataki yedi göz beneği ile</p>		

	kolayca tanınır. Bu göz beneklerinden, ön taraftaki 3 ve 4. diğərlerinden küçük, analdaki iki çift gözlüdür. (<i>Kirinia roxelana</i>)		
Ağacqurdu: Ağacların içerisinde yaşayan zarar veren (böcek). [ADİL I, 54]	Ağac kurdu: Ağaçları kemirerek beslenen sinek beslenen sinek kurtçuğu.	Ağac kurdu: Ağac kurdu, kırkayak [BL, 114]	Xımırqurdu (Qazax): Ağac kurdu [ADDL, 222] Mürgənə: 1. <i>bk.</i> Mürgə (Lənkəran), 2. Ağacqurdu. (Ağdaş)
Ağacqurbağası: Hayatının önəmli kısmını ağaçta yaşayan yeşil renkli küçük kurbağa. [ADİL I, 54]	Ağac kurbağası: Kurbağagillerden, boyu 3-5 cm olan, sırtı yaprak yeşili, ağaçlara tırmanan bir kurbağa türü. (<i>Hyla arborea</i>)		
Ağacovan : Ağac kovuğunu, kabuğunu delen, larvası olan böcek. [ADİL I, 54]			
Ağbalıq : Mersin balığıgillerden olan iri balık. [ADİL I, 56]	Mersin morinası: Mezgitgillerden, kuzey denizlerinde yaşayan, eti yenilen, karaciğərindən yağ çıxarılan bir balık. (<i>Huso huso</i>)		Mırmırı (Zərdab): Mersin morinası [ADDL, 355]
Alabuğa: Perdeli kanatlı böcek. [ADİL I, 90]	Sığır sineği, Eğrice, Nokra sineği: Asya, Afrika ve Güney Amerika da sığırlar a saldıran ve tabanid sinek türü. (<i>Tabanus bovinus</i>)	Bügelek, Büvelek: Sığır sineği [Tar. S I, 735] Eğrice: Büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402] Güvegen: Büvelek [Tar. S III, 1884] Köyeğen: Eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar, S,) Üvez, Üyez:	Alabuğa (Cəbrayıl, Zəngilan): Büvelek [ADDL, 18] Bö:ələx (Ağdam, Bərdə, Gəncə, Qazax, Oğuz, Şəmkir): Büvelek [ADDL, 63] Gigo:un (Quba): Büvelek [ADDL, 181] Göyö:ün: Büvelek [ADDL, 187] Kodəf (Ordubad):

		<p>Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127]</p> <p>Dügülen: Böğelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130]</p>	<p>Büvelek [ADDL, 257]</p> <p>Korkö:ng (Oğuz): Büvelek [ADDL, 259]</p> <p>Oxlav II (Qax): Büvelek [ADDL, 380]</p> <p>Uxlo: (Oğuz): Büvelek [ADDL, 516]</p> <p>Yö:n (Ucar): Büvelek [ADDL, 552]</p>
<p>Ağcaqanad: Bazı türleri ateş, maleriya hastalığına sebep olan sineğe benzer böcek. [ADİL I, 57]</p>	<p>Sivrisinek: Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobunu aşıl原因, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek. (<i>Culex pipiens</i>)</p>	<p>Ceban, Cibin: Sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772]</p> <p>Üyez, üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127]</p> <p>İvez: Sivrisinek, tatarcık [BL, 143]</p>	<p>Bitdili (Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 59]</p> <p>Diddi (Kəlbəcər): Sivrisinek [ADDL, 133]</p> <p>Diddili (Ağdam, Bakı, Bərdə, Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 133]</p> <p>Hini (İmişli, İsmayıllı, Masallı, Mingəçevir, Salyan, Şamaxı, Ucar): Sivrisinek [ADDL, 207]</p> <p>Hünü (Cəlilabad, Əli Bayramlı, Göyçay, Sabirabad, Ucar): <i>bk.</i> hüni [ADDL, 213]</p> <p>Xəkbeçə (Şərur): Sivrisinek [ADDL, 218]</p> <p>Kormilçəg (Derbend): Sivrisinek [ADDL, 259]</p> <p>Mıǵı (Barana, Borçalı, Qazax): Sivrisinek [ADDL, 355]</p> <p>Mıǵmıǵ (Naxçıvan), Nünü (Borçalı,</p>
		<p>Kimünçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kümiçe [DLT IV, 330]</p> <p>Kümüçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kimünçe [DLT IV, 397]</p> <p>Öyez, Övez: Bir çeşit sivrisinek [DLT I, 84]</p>	

			Qazax, Zəngilan): Sivrisinek [ADDL, 355] Uzunburun (Dərbənd, Xaçmaz, Quba): Sivrisinek [ADDL, 522]
Ağdiş: Memelilerin böcek yiyen türüne ait, bahçe faresinden küçük hayvan. [ADİL I, 57]	Cüce fare: Böcekçiller (Insectivora) takımının, sorexgiller (Soricidae) familyasından, Avrupa ve Asya'da kurak olan düzlük alanlarda yaşayan, 7 cm kadar boyda olan bir tür. (<i>Sorex minutus</i>)		
Ahu (Far.): Ceyran [ADİL I, 76]	Ceylan, Ahu (Far.): ift parmaklılardan, boynuzlugiller familyasından, çöllerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözlerinin güzelliği ile tanınan, ince bacaklı, zarif, memeli hayvan, ahu, gazal. (<i>Gazella dorcas</i>)	Ceren, Ceran, Ceyran: Ceylan, ahu [Tar. S II, 761] Meral, Maral: Ceylan, gâzal [Tar. S IV, 2804] Geyik: 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135]	
Alabaxta: Orman güvercini. [ADİL I, 90]	Tahtalı güvercin: Avrupa, güneybatı Asya, kuzeybatı Afrika ve ülkemizde genellikle ormanlık ve ağaçlık bölgelerde yaşayan, boynunun iki yanında ve kanatlarında tahtaya benzeyen beyaz leke bulunan bir tür		Zıgzıg (Qax, Oğuz, Tovuz, Zaqatala): Tahtalı güvercin, kuş adı, [ADDL, 558]

	güvercin, tahtalı. (<i>Columba palumbus</i>)		
Alabalıq: Üzerinde kızıl (kırmızı) benekleri olan, kızıl beneklerle kaplı balık. <i>bk.</i> Qızılxallı [ADİL I, 90]	Alabalık: Alabalıkgillerden, soğuk ve duru sularda yaşayan, eti turuncu ve lezzetli bir tatlı su balığı. (<i>Trutta faris</i>)		
Alacaqanad: Ötücü küçük orman kuşu. [ADİL I, 90]	İspinoz: İspinozgillerden, gagası kısa ve koni biçiminde, sırt tüyleri yeşilimtırak mavi, boynu ve karnı kırmızı renkte, güzel sesli bir kuş (<i>Fringilla coelebs</i>).		
Alaçəhrə: Çalılıklarda yaşayan böceklerle beslenen serçe türünden bir kuş. [ADİL I, 91]	Büyük baştankara: Kuşlar (Aves) sınıfının, ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, baştankaragiller (Paridae) familyasından, sırtı zeytin yeşili, karnı sarı renkte olup ortasında kara bir çizgi bulunan, Kuzey Afrika, Avrupa ve Asya'da ormanlarda yaşayan, Türkiye'nin her yerinde görülen yerli bir tür. Baştankara. (<i>Parus major</i>)		
Alagüllük: Rengi alaca uzun böcek. [ADİL I,	Gümüşçün: Püskül kuyruklulardan, eski		

91]	kitap sayfalarında, döşeme aralıklarında, şekerli maddeler ve tahta kırıntıları yiyerek yaşayan, vücutları küçük pullarla örtülü, kanatsız böcek. (<i>Lepisma saccharina</i>)		
Alaqa nad: Ağaçlıklarda yaşayan karışık renkli kuş. [ADİL I, 92]	İskete kuşu (Rum.): Serçeğillerden, gagaları dişli, zararlı böcek ve kurtlarla beslenen, güzel sesli bir kuş. (<i>Parus ater</i>)		
Alaqa rğa: Göğsü gri renkli karga. [ADİL I, 92]	Alakarga: Kargagillerden, iri gövdeli, ötücü, tüyleri alacalı bir kuş türü, kestane kargası. (<i>Garrulus glandarius</i>)	Ala karga: Alakarga [BL, 114] Çumuk: Ala karga (Oğuzca), bk. çumguk [DLT IV, 160] Yanğan: Alaca karga, yalnız başı ak olan karga [DLT IV, 741]	
Alapars: Sansargillerden olup, yuvasını ağaçta yapıp yaşayan hayvan [ADİL I, 93]	Sansar: Postları değerli türlü etçil hayvanların ortak adı. (<i>Martes martes</i>)	Saı sar: Sansar [BL, 161] Sarsal: Sansar; samura benzer bir hayvan [DLT IV, 495]	
Alapaça: Paçalarının arası beyaz olan kızıl at. [ADİL I, 93]	Alapaça		Alapaça (Ağdaş): Paçalarının arası beyaz olan at [ADDL, 20]
Alaşa: Zayıf at. [ADİL I, 93]	Zayıf at		Alaşa (Zengibasars, Şemkir): Zayıf, cılız at [ADDL, 20]
Almagüvəsi: Elma ağaçlarına zarar veren böcek.	Elma içkurdu: Elmadan başka, armut, ayva, kayısı,		

[ADİL I, 105]	kiraz, şeftali ve ceviz içinde de gelişerek, bu yemişlerin en büyük düşmanı sayılan küçük tırtıl. (<i>Cydia pomonella</i>)		
Amfibiya (Yun.): Hem suda hem karada yaşayan hayvan. [ADİL I, 112]	Amfibi (Fr.): İki yaşamlılar: Hem suyun içinde, hem karada yaşayabilen, amfibi. (<i>Amphibia</i>)		
Amyöb (Yun.): Tek hücrelilere ait olan, tatlı suda yaşayan ve her zaman şekli olmayan ilkel hayvan. [ADİL I, 113]	Amip (Fr.): Amipler takımından, vücudunun biçim değiştirmesiyle oluşan geçici kollar veya ayaklar üzerinde sürünerek yer değiştiren, tatlı ve tuzlu sularda yaşayan bir hücreli canlı. (<i>Amoeba</i>)		
Anakonda (İsp.): Sürünenlerden olan en büyük yılan. [ADİL I, 115]	Anakonda (Brezilya yerli dilinden): Boğagillerden, tropikal Güney Amerika'da yaşayan, 8-10 metre uzunluğunda, avını sararak ve sıkarak öldüren bir tür yılan. (<i>Eunectes murinus</i>)		
Anqut: Uzun boğazlı, ördeğe benzer, kırmızı renkli kuş. [ADİL I, 119]	Angut: Ördekgillerden, tüyleri kiremit renginde, evcilleştirilebilen bir yaban kuşu. (<i>Casarca ferruginea</i>)	Añıt, Ankıt, Ankut: Bir çeşit su kuşu [Tar. S I, 158] Baklan kaz: Angıt kuşu [Tar. S I, 385]	Anqut (Ağdam, Şuşa): Uzun boğazlı ördeğe benzer kuş [ADDL, 24]
		Añıt: Angut [DLT I, 93]	
Argalı: Vahşi koç. [ADİL I, 132]	Yaban koyunu, Argali, Muflon (Fr.): Boynuzlugillerden,		Arğalı (Culfa, Qazax, Naxçıvan, Ordubad, Zəngilan): Vahşi koç [ADDL,

	Kuzeydoğu Asya, Avrupa ve Anadolu'da yaşayan, büyük boynuzları olan bir tür koyun, argali, muflon. (Ovis ammon)		25]
Arıkuşu: Yeşilimsi renkli, serçeden biraz büyük orman kuşu. [ADİL I, 136]	Sinek kuşu: Serçegillerden, küçük güzel bir kuş türü. (Trochilus)	Şakrak: Arı kuşu [Tar. S V, 3646] Aru kuşu: Arı kuşu, arı yiyen bir cins kuş [BL, 116]	
Arı: Zar kanatlılara ait olup bal yapan böcek. [ADİL I, 135]	Arı: Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek. (Apis mellifica)	Arı: Arı [Tar. S I, 241] Arı: Arı [DLT IV, 31]	
Arslan: Kedigillerden olan kısa, sarı tüylü, iri gövdeli memeli vahşi hayvan. [ADİL I, 139]	Aslan, Arslan: Kedigillerden, Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir memeli türü, arslan. (Panthera leo)	Aslan: Arslan [Tar. S I, 245] Arslan: Arslan [BL, 116] Arslan: Arslan [DLT IV, 37]	
Aslan: Şir, arslan [ADİL I, 146]	Aslan, Arslan: Kedigillerden, Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir memeli türü, arslan. (Panthera leo)	Aslan: Arslan [Tar. S I, 245] Arslan: Arslan [BL, 116] Arslan: Arslan [DLT IV, 37]	
Askarid (Yun.): İnsan ve hayvanların bağırsaklarında	Bağırsak solucanı, Askarit: Ortalama 25		

yaşayan uzun böcek. [ADİL I, 146]	santimetre boyunda, insanların, özellikle çocukların bağırsaklarında asalak olarak yaşayan yuvarlak solucan, askarit. (<i>Ascaris lumbricoides</i>)		
At: Binilen ev hayvanı. [ADİL I, 156]	At: Atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan. 2. Satrançta, her yönde siyahtan beyaza ve beyazdan siyaha bir hane atlayarak L biçiminde hareket eden taş. (<i>Equus ferus caballu</i>)	Ulak, Ulağ: At [Tar. S VI, 3933] Añız: Yağız at [Tar. S I, 160] Alaşa: Sert başlı, huysuz at [Tar. S I, 89] Yam: Menzil atı [Tar. S VI, 4260] At: At [EAT. S, 64]	
		Köçüt: At [DLT IV, 354] Yund: At [DLT IV, 815]	
Atəşböcəyi: Üst kabuğu fosforla kaplı olduğundan gece karanlıkta parlayan böcek. [ADİL I, 159]	Ateş böceği, Işılböcek: 1-1,5 cm, boyunda, dişileri kanatsız, bol ışıklı, bitkilerle ya da sümüklüböceklerle beslenen, karanlık sever, kınkanatlı	Yıldızkurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [Tar. S VI, 4581] İlduz kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [BL, 141]	Gecəçırağı (Culfa, Ordubad): Geceler ışık saçan, parlayan böcek [ADDL, 175] İşildavuc (Qax): Geceler ışık saçan böcek. [ADDL, 238]

	böcek türü; ışılböcek. (<i>Lampyre commun</i>)	Küzküni: Bok böceği cinsinden bir böcektir, geceleri ses vererek uçar, ateş böceği [DLT IV, 403]	Sillo:ş (Şəki): Geceler ışık saçıan böcek [ADDL, 437] Şəmçirax (Ordubad): Geceler ışık saçıan böcek [ADDL, 462] Şüvçırağı (Xaçmaz, Quba): Gece ışık saçıan böcek [ADDL, 478] Yarpızqurdu (Borçalı): Ateş böceği [ADDL, 542]
Atəşqurdu: bk. Atəşböcəyi [ADİL I, 160]	Ateş böceği, Işılböcek: 1-1,5 cm, boyunda, dişileri kanatsız, bol ışıklı, bitkilerle ya da sümüklüböceklerle beslenen, karanlık sever, kınkanatlı böcek türü; ışılböcek. (<i>Lampyre commun</i>)	Yıldızqurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [Tar. S VI, 4581] İlduz kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [BL, 141] Küzküni: Bok böceği cinsinden bir böcektir, geceleri ses vererek uçar, ateş böceği [DLT IV, 403]	Gecəçırağı (Culfa, Ordubad): Geceler ışık saçıan, parlayan böcek [ADDL, 175] İşildavuc (Qax): Geceler ışık saçıan böcek, [ADDL, 238] Sillo:ş (Şəki): Geceler ışık saçıan böcek [ADDL, 437] Şəmçirax (Ordubad): Geceler ışık saçıan böcek [ADDL, 462] Şüvçırağı (Xaçmaz, Quba): Gece ışık saçıan böcek [ADDL, 478] Yarpızqurdu (Borçalı): Ateş böceği [ADDL, 542]
Atlıqarışqa: Karıncadan büyük, ayakları uzun, uzun ve hızlı hareket eden karınca türü. [ADİL I, 163]	Atlı karınca: İri bir karınca türü. (<i>Ponera grandis</i>)		
Atmilçəyi: Atların kanını içmekle qidalanan sinek türü. [ADİL I, 163; II. 612]	At sineği: Çift kanatlılardan, uzunluğu 8 milimetre kadar olan, kanatları büyük ve küt, at, sığır ve domuzların bacak ve	İt yavaşı: İt sineği, at sineği. [Tar. S III, 2129] Üyez, Üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek.	

	kuyruk aralarında yaşayan, eklem bacaklı bir tür sinek. (<i>Hippobosca equina</i>)	[Tar. S VI, 4127] İt şineği: İt sineği [BL, 143]	
Ay-balıq: Tropik denizlerde yaşayan yuvarlak suratlı balık. [ADİL I, 177]	Ay balığı, Kamer balığı: Ay balığıgillerden, Akdeniz'de yaşayan, yaklaşık 3 metre boyunda, görünüşü balık başına benzeyen, kuyruk yüzgeci hilal biçiminde olan bir tür balık, kamer balığı. (<i>Mola mola</i>)		
Ayı: Uzun tüylü, ağır gövdeli, her şeyi yiyen vahşi hayvan. [ADİL I, 178]	Ayı: Memelilerin etobur takımından, beş parmaklı, tabanlarına basarak yürüyen, yurdumuzda boz türü bulunan, iri gövdeli hayvan. (<i>Ursus arctos</i>)	Ayu: Ayı [BL, 118] Ayu: Ayı [EAT. S, 80] Aba: Ayı [DLT IV, 1] Adhğ: Ayı [DLT IV, 6] Ayğ: Ayı [DLT IV, 54]	
Ayqır: Damızlık erkek at. [ADİL I, 181]	Ayqır: Damızlık erkek at.	Ayqur: Ayqır [Tar. S I, 317] Aykur: Ayqur [Tar. S I, 327] Adhğır: Ayqır [DLT IV, 6] Ayqır: [DLT IV, 54]	
Bağa: bk. tısbağa [ADİL I, 199]	Tosbağa, Kaplumbağa: Kaplumbağalardan çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır yürüyüşlü, dört ayaklı, sürüngen hayvan. (<i>Testudo</i>)	Bağa: Kaplumbağa [Tar. S I, 362] Kaplubağa, Kaplıbağa: Kaplumbağa [Tar. S IV, 2248] Bağa: Kaplumbağa [BL, 118]	Deşdebokul (Bakı): Çanaklı bağa [ADDL, 121] Dəştəbəkül (Bakı): Kaplumbağa [ADDL, 128]

		Bakamüngüz: Kaplumbağa [DLT IV, 62]	
Bağacıq: Tahıl bitkilerine zarar veren böcek. [ADİL I, 199]	Süne: Yarım kanatlılardan, yumurtalarını ekin yapraklarına bırakan, esmer renkli, zararlı bir böcek. (<i>Eurigaster integriceps</i>)		
Balaq: Camiş yavrusu [ADİL I, 213]	Malak <i>hlk.</i>: Manda yavrusu.	Balak: Manda yavrusu [Tar. S I, 388] Kömüş malağı: Manda yavrusu [Tar. S IV, 2693]	Badax (Xaçmaz, Quba, Qusar): Manda yavrusu [ADDL, 33] Danaça II (Cəbrayıl, Qafan): Manda yavrusu [ADDL, 115] Dorba (Ordubad), Gedax (Kəlbəcər): Manda yavrusu [ADDL, 175] Gedeg (Quba): <i>bk.</i> gedax, [ADDL, 175] Gedex' (Şəki): <i>bk.</i> gedax, [ADDL, 175] Kalça (Gəncə, Qazax, Şəmkir, Tovuz): Camişin bir yaşa kadar olan erkek yavrusu [ADDL, 241] Kədək (Zərdab): Bir yaşa kadar olan camış yavrusu [ADDL, 245] Mədəx' (Bolnisi, Şeki): Camış yavrusu [ADDL, 349] Noşa (Gədəbəy): Camiş yavrusu

			[ADDL, 376] Pota (Ağdam, Başkeçid, Bolnisi, Borçalı, Qazax, Şəmkir, Tovuz): Bir yaşına kadar olan camış yavrusu [ADDL, 407]
Balbas: İri koyun cinsi. (Nahçıvan'da yaygın olan koyun türü) [ADİL I, 213]			Balbas (Ordubad): İri gövdeli, kuyruklu koyun cinsi [ADDL, 37] Balbaz (Gəncə): <i>bk.</i> balbas [ADDL, 37]
Balıq: Solungaçlarıyla nefes alan, sıcaklığı değişen, yüzgeçlerle hareket eden su hayvanı. [ADİL I, 214]	Balık: Omurgalılarından, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı. (<i>Pisces</i>)	Balığ: Balık [Tar. S I, 389] Balıq: Balık [BL, 119] Balık: Balık [DLT IV, 65]	
Balıqudan: <i>bk.</i> qutan [ADİL I, 215]	Balıkçıl: Uzun bacaklılardan, boynu ve gagası uzun, su kıyılarında yaşayan, balık yiyerek beslenen büyük bir kuş. (<i>Ardea cinerea</i>)	Balıkçır, Balıkçıl, Balıkçın: Balıkçıl [Tar. S I, 390] Oğar: Balıkçıl [Tar. S V, 2942]	Balığudan (Borçalı, Göyçay, Qazax): Balıqçın (balıkla beslenen uzun boğazlı kuş) [ADDL, 38] Balıxgötürən (Kəlbəcər): Balıqçın (balıkla beslenen uzun boğazlı kuş) [ADDL, 38]
Balina (Fr.): Vücut yapısı balığa benzer iri memelisi. [ADİL I, 215]	Balina (İt.), Kadırğa balığı, Falyanos: Balinalardan, yaklaşık uzunluğu 20 metre, ağırlığı 200 ton olan memeli hayvan, kadırğa balığı, falyanos. (<i>Balaena mysticetus</i>)		
Baramaqrdu: İfraz ettiği ipek tellerinden kovan ören böcek. [ADİL I,	İpek böceği: Kanatları pullu böcekler sınıfından, ördüğü kozalardan	Gügül kurdu: İpek böceği [Tar. S III, 1851]	

220]	ipek elde edilen, dut yaprağı ile beslenen bir cins kelebeğin tırtılı. (<i>Bombyx mori</i>)		
Başayaqlılar (cəm): Yumuşaqçalar tipli deniz hayvanlarının sınıfı. [ADİL I, 239]	Kafadan bacaklılar: Yumuşaqçaların, baş bölgelerinde sert bir gagası ve çekmeli sekiz kolu bulunan önemli bir sınıfı. (<i>Cephalopoda</i>)		
Bayquş: Büyük gözlü, büyük başlı, çirkin sesli, eğri gagalı, vahşi gece kuşu. [ADİL I, 250]	Baykuş: Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı. (<i>Strigiformes</i>)	Er kuşu: Baykuş, puğu, üğü [Tar. S II, 1503] Yapalak: Baykuş [Tar. S VI, 4294] Baykuş: Baykuş [BL, 119]	Çavuş (Zaqatala): Baykuş [ADDL, 91] Gigimoy (Derbend): Baykuş [ADDL, 181] Gukgumay (Tabasaran): Baykuş [ADDL, 188] Kələmama (Dərbənd): Baykuş [ADDL, 247] Qaraqulağ (Xaçmaz, Salyan): Baykuş [ADDL, 280] Sayquş (Biləsuvar, Əli Bayramlı, Sabirabad, Salyan, Tovuz): Baykuş [ADDL, 422] Şumbaş (Bakı): Baykuş [ADDL, 474]
Beçə I (Far.): Çolpa, genç horoz [ADİL I, 254]	Piliç: Tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk veya horoz.	Bilüç: Piliç [Tar. S I, 572] Bülüç: Piliç [Tar. S I, 741] Ferik: Piliç [Tar. S III, 1603] Püliç: Piliç [Tar. S V, 3207] Tavucak: Tavukçuk [Tar. S V, 3774]	Kilfərə (Salyan): Bir aylık tavuk [ADDL, 254]
Beçə II (Far.): Genç bal arısı.	Bal arısı: Zar kanatlılardan, bal	Milez: Bal arısı [Tar. S III,	Çibin II (Masallı, Yardımlı):

[ADİL I, 254]	yapan eklem bacaklı türü. (<i>Apis mellifica</i>)	2809]	Bal arısı [ADDL, 101]
Belibağlı: Atmaca büyüklüğünde kuş. [ADİL I, 256] (Circus)	Tuygun		Belibağlı (Bərdə, Qazax, Şəmkir): Belinde kurşağa benzer çizgi olan vahşi kuş. [ADDL, 46]
Bəbir (Far.): Memeli hayvanlar türüne ait olan kaplana benzer hayvan. [ADİL I, 261]	Pars, Leopar, Pelenk: Kedigillerden, genellikle Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, postu benekli, bazen de düz siyah, çevik, yırtıcı, etçil, memeli hayvan, leopar, panter, Pelenk. (<i>Panthera pardus</i>)	Burslan: Aslında "bebür" denen hayvan; erkek adı [DLT IV, 118] Tonğa: Bebür, kaplan cinsinden bir hayvan; kişi adı. [DLT IV, 639]	
Bıldırçın: Kuşların tavukgiller türüne ait olan, tarlalarda yaşayan, şakıyan, eti yenilen yabani kuş. [ADİL I, 303]	Bıldırçın: Tavukgillerden, boz renkli, benekli, yurdumuzda en çok sonbaharda eti için avlanan, etinden ve yumurtasından yararlanılan göçebe kuş. (<i>Coturnix</i>)	Yalva: Bıldırçın [Tar. S VI, 4259] Bıldırçın: Bıldırçın [BL, 120] Yelve: Bıldırçın [BL, 174] Budursın: Bıldırçın [DLT IV, 110]	Vərdi (İsmayılı): Bıldırçın [ADDL, 533] Yelbə (Cənubi Azərbaycan, Kürdəmir, Lənkəran, Şamaxı): Kuş adı. [ADDL, 545]
Birə: İnsan ve hayvanları sokup eziyet eden, zıplayan böcek. [ADİL I, 316]	Pire: Pireler takımından, insanın ve bazı hayvanların kanını emerek yaşayan, iyi sıçradığı için kolay yakalanamayan, küçük, asalak böcek. (<i>Pulex</i>)	Büre, Pire: Pire [Tar. S I, 741] Büre: Pire [BL, 123] Bürge: Pire [DLT IV, 125]	
Birəbitdən: Serçeden küçük,	Dağ ispinozu: Sırtı siyah benekli,	Alaca serçe: İspinoz kuşu [Tar. S	Biləbetdan (Borçalı): İspinozu [ADDL, 56]

toprak renkli kuş. [ADİL I, 316]	karnı beyaz, erkeğinin gerdanı portakal renginde, ağaçlık yerlerde yaşayan ispinozgillerden bir kuş. (<i>Fringilla Montifringilla</i>)	I, 83] Turgay: İspinoz [BL, 169]	Bilibitdan (Tovuz): bk. biləbetdan [ADDL, 56] Birəbitdən (Tovuz): bk. biləbetdan [ADDL, 58]
Bit: İnsan ve hayvan kanını emmekle beslenen küçük böcek. [ADİL I, 323]	Bit: Yarım kanatlılar alt takımına giren, insan ve memeli hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan böcek, kehle. (<i>Pediculus</i>)	Bit: Bit [BL, 121] Bit: Bit [DLT IV, 95]	
Bizqurd: bk. bizquyruq [ADİL I, 327]	İğne solucanı: İlkel solucanlar (Scolecida) dalının, yuvarlak solucanlar (Aschelminthes) sınıfının, iplik solucanları (Nematodes) takımından, insanların özellikle çocukların bağırsağının rektum bölgesinde asalak olarak yaşayan bir tür. (<i>Ascaris vermicularis</i>)		
Bizquyruq: İnsanların bağırsaklarında parazitlik eden, kuyruğu sivri kurt [ADİL I, 327]	İğne solucanı: İlkel solucanlar (Scolecida) dalının, yuvarlak solucanlar (Aschelminthes) sınıfının, iplik solucanları (Nematodes) takımından, insanların özellikle çocukların bağırsağının rektum bölgesinde asalak		

	olarak yaşayan bir tür. (<i>Ascaris vermicularis</i>)		
Bizon (Lat.): Kuzey Amerika yabani öküzü. [ADİL I, 327]	Bizon: Amerika'da yaşayan bir cins hörgüçlü yaban öküzü. (<i>Bison bison</i>)		
Boşbuynuzlular (cəm): Boynuzunun içi boş olan hayvanlar. [ADİL I, 338]	Boynuzlugiller: Keçi, koyun, sığır ve antilopları içine alan, içi boş olan boynuzları sürekli kalan ve dallı olmayan, omurgalıların memeliler sınıfı. (<i>Bovidae</i>)		
Böcek (Ar.): Sert kanatlı küçük böcek [ADİL I, 346]	Böcek: Eklem bacaklıların, altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş, göğüs, karın olarak eklemlerden oluşmuş hayvan sınıfı, haşere. (<i>Insecta</i>)	Böce: Böcek [Tar. S I, 662] Böcük: Böcek [Tar. S I, 663] Böcek: Böcek [BL, 122] Kurt, Kurd: 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kutçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151]	
Böyələk: Hayvanların kanı ve bitkilerin suyuyla qidalanan iri çibin [ADİL I, 346]	Sığır sineği, Eğrice, Nokra sineği: Asya, Afrika ve Güney Amerika'da sığırlara saldıran ve tabanid sinek türü. (<i>Tabanus bovinus</i>)	Bügelek, Büvelek: Sığır sineği [Tar. S I, 735] Eğrice: Büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402] Güveğen: Büvelek [Tar. S III, 1884] Köyeğen: Eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar, S,) Üvez, Üyez: Sivrisinek, at sineği,	Alabuğa (Cəbrayıl, Zəngilan): Büvelek [ADDL, 18] Bö:ələx (Ağdam, Bərdə, Gəncə, Qazax, Oğuz, Şəmkir): Büvelek [ADDL, 63] Gigo:un (Quba): Büvelek [ADDL, 181] Göyö:ün: Büvelek [ADDL, 187] Kodəf (Ordubad): Büvelek [ADDL,

		eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127] Dügülen: Bögelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130]	257] Korkö:ng (Oğuz): Büvelek [ADDL, 259] Oxlav II (Qax): Büvelek [ADDL, 380] Uxlo: (Oğuz): Büvelek [ADDL, 516] Yö:n (Ucar): Büvelek [ADDL, 552]
Buğa: Daha çalıştırılmamış damızlık hayvan. [ADİL I, 354]	Boğa: Damızlık erkek sığır. (<i>Bos taurus</i>)	Şür: 1.Boğa, 2. Boğa burcu [BL, 164] Boka: Boğa [DLT IV, 101]	Kələ (Ağcabədi, Qazax, Tovuz): Boğa [ADDL, 246]
Buğaca: Küçük boğa. [ADİL I, 354]	Küçük boğa		
Buğalıq: Damızlık için beslenen erkek hayvan. [ADİL I, 354]	Damızlık boğa		
Buğdabiti: Buğday ve diğer tahıllara zarar veren böcek. [ADİL I, 354]	Buğday biti, Ekin biti: Yarım kanatlılardan, vücudu yeşil, başı siyah, ekinlere zarar veren böcek, ekin biti. (<i>Sitophilus granarius</i>)	Tahıl biti: Hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701] Bit tarıq: Tahıl biti [DLT IV, 95]	
Buğumayaqlılar (cəm): Omurgasız hayvanların bedeni ve ayakları eklemeli olan grubu. [ADİL I, 355]	Eklemeliler: Bir birine eklenmiş halkalardan oluşan böcekler, örümcekler, kabuklular ve çok ayaklılar gibi bölümlere ayrılan hayvan sınıfı. (<i>Arthropoda</i>)		

<p>Buğur: Genç erkek deve. [ADİL I, 355]</p>	<p>Buğra esk.: Erkek deve, iki hörgüçlü deve, buğur.</p>	<p>Buğur II, Puğur: Erkek deve, iki hörgüçlü deve [Tar. S I,) Buğra: Buğra, erkek deve [BL, 122]</p>	<p>Bıdır (Çənberək): Üç yaşında erkek deve Buğur I (Borçalı, Füzuli, İmişli, Qazax): bk. bıdır [ADDL, 65]</p>
<p>Buqələmun (Ar.): Muhite göre derisinin rengini değiştirmek becerisine sahip olan sürünen hayvan. [ADİL I, 356]</p>	<p>Bukalemun (Ar.): Bukalemungillerden, 20-30 santimetre boyunda, renk değiştirmesiyle ünlü sürünen türü, kaya keleri. (<i>Chamaeleo chamaeleon</i>)</p>	<p>Keçi emeni: Bukalemun [BL, 147]</p>	
<p>Buldoq (İng.): İri ve küt suratlı, göğsü iri, ayakları kısa ve kalın, çok sert ve güçlü köpek cinsi. [ADİL I, 358]</p>	<p>Buldok (Fr.): Köpekgillerden, burnu basık, alt çenesi üsttekenden uzun, iri ve güçlü bir köpek türü. (<i>Canis familiaris molosus hibernicus</i>)</p>		
<p>Buzov: Daha süttən ayrılmamış inek yavrusu. [ADİL I, 368]</p>	<p>Buzağı: Yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu.</p>	<p>Buzağı: Buzağı [Tar. S II, 773] Buzağu: Buzağı [BL, 123]</p>	<p>Bılbılı (Qazax): Körpe buzağı [ADDL, 54]</p>
<p>Bülbül (Far.): Karatavukgillerden olan güzel sesli kuş. [ADİL I, 370]</p>	<p>Bülbül (Far.): Karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş. (<i>Luscinia megarhynchos</i>)</p>	<p>Bülbül: Bülbül [BL, 123]</p>	<p>Sanduvaç: Bülbül [DLT IV, 488]</p>

<p>Camış: Kısa, iri gövdeli, geniş getiren evcil hayvan. [ADİL I, 382]</p>	<p>Manda, Su sığırı, Camız, Kömüş: Geniş getirenlerden, derisinin rengi siyaha yakın, uzun seyrek kıllı bir hayvan, su sığırı, camız, Kömüş. (<i>Buffelus</i>)</p>	<p>Camus öküzü: Erkek manda [Tar. S I, 748] Dombay: Manda [Tar. S II, 1210] Kömüş: Manda [Tar. S IV, 2692] Kömüş öküz: Erkek manda [Tar. S IV, 2693] Susığırı: Camus, manda [Tar. S V, 3591] Susığırı öküzü: Erkek manda [Tar. S V, 3592] Su sığırı: Manda, su sığırı [BL, 164]</p>	<p>Əvrə II (Culfa): Bir yaşında manda [ADDL, 167] Qanda I (Quba, Dərbənd, Xaçmaz): Yaşlı manda [ADDL, 277] Sığırbuğa (Qazax): İki yaşındaki manda [ADDL, 432] Tavar II (Quba): Genç manda [ADDL, 483]</p>
<p>Canavar (Far.): Köpekgillerden olan dersi boz, vahşi hayvan. [ADİL I, 387]</p>	<p>Kurt: Köpekgillerden, Avropa, Asya və Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan. (<i>Canis lupus</i>)</p>	<p>Suw sığırı: Manda, dombay [DLT IV, 544]</p> <p>Qurt, Qurd: 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kurtçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151] Canavar, Cānavar, Canāvār: 1. Hayvan. 2. Canlı Kurt: Solucan soyundan olan hayvanlar; (Oğuzlarca) yırtıcı hayvanlardan olan kurt</p>	<p>Murdar (Borçalı, Qazax): Kurt [ADDL, 363]</p>
		<p>Böri: Kurt [DLT IV, 108]</p>	

<p>Ceyran: Antilop türünden iri gözlü, ince ayaklı, hızlı koşan zarif hayvan. [ADİL I, 396]</p>	<p>Ceylan, Ahu (Far.): ift parmaklılardan, boynuzlugiller familyasından, çöllerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözlerinin güzelliği ile tanınan, ince bacaklı, zarif, memeli hayvan, ahu, gazal. (<i>Gazella dorcas</i>)</p>	<p>Ceren, Ceran, Ceyran: Ceylan, ahu [Tar. S II, 761] Meral, Maral: Ceylan, gâzal [Tar. S IV, 2804] Geyik: 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135]</p>	
<p>Cəmdəkyeyən: Leş yemekle beslenen vahşi kuş. [ADİL I, 402]</p>	<p>Akbaba, Kerkes: Akbabagillerden, başı ve boynu çıplak olan, dağlık yerlerde yaşayan, leşle beslenen, çok yüksekte uçarak keskin gözleriyle çok uzakları görebilen, iri ve yırtıcı bir kuş, kerkes. (<i>Vultur monachus</i>)</p>	<p>Kerkes, Kerkez, Kerkenez: Akbaba [Tar. S IV, 2442] Yelegergen: Kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491] Kerkez: Akbaba [BL, 147] Us: Kerkes kuşu, <i>bk.</i> üs [DLT IV, 699] Üs: Kerkes kuşu, <i>bk.</i> Düzelt, us [DLT IV, 716]</p>	
<p>Cırcırma: Renkli kanatları uçarken cır-cır sesi çıkaran uzun gövdeli böcek [ADİL I, 412]</p>	<p>Ağustos böceği, Cırcırböceği, Orak böceği: Eş kanatlılardan, erkeği, yazın karnının altındaki özel bir organdan kesik ve sürekli ses çıkaran bir böcek, orak böceği. (<i>Cicada plebeja</i>)</p>	<p>Cırlayık, Cırtlayık, Çırlayık, Çırtlayık: Ağustos böceği [Tar. S II, 770] Çırgıt, Çırgıt, Çırkıdı: Cırcır böceği [Tar. S II, 906] Gece çekirgesi: Cırcırböceği [Tar. S III, 1612] Orak böceği, Orak kuşu: Ağustos böceği [Tar. S V, 3004]</p>	<p>Qarapatma (Qax): Ağustos böceği. [ADDL, 281] Qarafatma (Borçalı): Ağustos böceği. [ADDL, 279]</p>

		<p>Sırıçga: Çekirge [DLT IV, 517]</p> <p>Zanbı: Gece öten çekirgeye benzer bir böcek; orak kuşu [DLT IV, 828]</p>	
<p>Cing: Serçeden küçük, yabani bülbül cinsinden olan kuş. [ADİL I, 422]</p>			
<p>Cüca: Tavuk yavrusu. [ADİL I, 430]</p>	<p>Civciv: Kümes hayvanlarının yumurtadan yeni çıkmış yavrusu.</p>	<p>Cücük: Civciv, kuş yavrusu [Tar. S II, 780]</p>	
<p>Cücü: Arı, sinek, karınca gibi eklem bacaklılara verilen ad, böcek [ADİL I, 430]</p>	<p>Böcek: Eklem bacaklıların, altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş, göğüs, karın olarak eklemlerden oluşmuş hayvan sınıfı, haşere. (<i>Insecta</i>)</p>	<p>Böce: Böcek [Tar. S I, 662]</p> <p>Böcük: Böcek [Tar. S I, 663]</p> <p>Böcek: Böcek [BL, 122]</p> <p>Ꞑurt, Ꞑurd: 1. Yırtıcı vahşî hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kutçuk, 3. Uçucu böcek [BL, 151]</p>	
		<p>Kurt: Solucan soyundan olan hayvanlar; (Oğuzlarca) yırtıcı hayvanlardan olan kurt [DLT IV, 383]</p>	
<p>Cüyür: Geyikgillerden ceylana benzer, çift toynaklı, geniş getiren hayvan. [ADİL I, 434]</p>	<p>Karaca: Geyikgillerden, boynuzları küçük ve çatalı bir av hayvanı, ahu, ceylan. (<i>Capreolus</i>)</p>	<p>Karucu: Karaca, dağ keçisi [Tar. S IV, 2324]</p>	

<p>Çaqqal (Far.): Genellikle leşle beslenen köpekgiller ailesinden olan vahşi hayvan. [ADİL I, 438]</p>	<p>Çakal (Far.): Etoburlardan, sürü hâlinde yaşayan, kurttan küçük bir yaban hayvanı. (<i>Canis aureus</i>)</p>	<p>Çaçal: Çaçal [BL, 124]</p> <p>Arju: Çaçal <i>bk.</i> arzu [DLT IV, 34]</p>	<p>Pələqulax (Qax): Yaşlı çaçal [ADDL, 398]</p>
<p>Çalağan: Uzun kanatları ve eğri gagası olan vahşi kuş. [ADİL I, 439]</p>	<p>Çaylak: Yırtıcılardan, uzun kanatlı, çengel gagalı, küçük kuşları ve fare gibi zararlı hayvanları avlayan, tavuk büyüklüğünde bir kuş. (<i>Milvus migrans</i>)</p>	<p>Değlügeç: Çaylak [EAT. S, 198]</p>	<p>Çilo:ut (İmişli): Çaylak [ADDL, 100] Şilovli (Dərbənd): Çaylak [ADDL, 467]</p>
<p>Çalıquşu: Serçegillerden başı koyu kırmızı olan ve çalılıkları seven kuş. [ADİL I, 440]</p>	<p>Çalı kuşu: Serçegillerden başı koyu kırmızı, çalılık yerleri seven, ötücü bir kuş. (<i>Troglodytes</i>)</p>	<p>Diken serçesi: Çalı kuşu, çalı bülbülü, bokluca bülbül, çinkit kuşu [Tar. S II, 1143]</p>	
<p>Çapaq: Çoğalmak, bazen de kışlamak için nehirle geçen bedeni yanlardan göçük balık. [ADİL I, 444]</p>	<p>Çapak: Sazan familyasından, vücudu yandan basık, 50 santimetre uzunluğunda, 4-5 kilogram ağırlığında, sarı pullu, eti tatsız, kılçıklı bir tatlı su balığı. (<i>Abramis brama</i>)</p>	<p>Çabak: Türk gölünde bulunan ufak bir balık [DLT IV, 129]</p>	
<p>Çayan: Akrep [ADİL I, 453]</p>	<p>Akrep (Ar.): Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek. (<i>Scorpio</i>)</p>	<p>Kuyruğuörü: Akrep [Tar. S IV, 2761] ‘Aqreb: 1. Akrep, 2. Akrep burcu [B.L 114] Kuyruğu ögi: Akrep [BL, 152]</p>	<p>Biya (Gəncə, Tovuz): Akrep [ADDL, 59] Büyə (Şəmkir): Akrep [ADDL, 69] Cöcəqən (Bakı): Akrep [ADDL, 81] Çayan (Goranboy, Böyük Qarakilsə, Qazax, Ordubad, Salyan, Yevlax): Akrep [ADDL, 91] Qılncdüm (Bakı): Akrep [ADDL, 296] Mələ (Ağdam, Ağdaş,</p>

		Çadhan: Akrep, çıyan, kuyruğu örü [DLT IV, 9]	Lənkəran): Akrep Şayan (Gəncə, Xanlar): Akrep [ADDL, 458]
Çayxərçəngi: Tatlı sulara yaşayan yengeç türü. [ADİL I, 454]	Istakoz (Rum): Istakozlardan, suda yaşayan, birinci ayak çifti güclü iki kısıkaç durumunda gelişmiş bulunan, beyaz eti için avlanan, iri bir böcek. <i>(Homarus vulgaris)</i>		
Çənbərquyruq: <i>mah.</i> Akrep [ADİL I, 454]	Akrep (Ar.): Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek. <i>(Scorpio)</i>	Kuyruğuörü: Akrep [Tar. S IV, 2761] ‘Akrəb: 1. Akrep, 2. Akrep burcu [B.L 114] Kuyruğu ögi: Akrep [BL, 152]	Biyə (Gəncə, Tovuz): Akrep [ADDL, 59] Büyə (Şəmkir): Akrep [ADDL, 69] Cöcəqən (Bakı): Akrep [ADDL, 81] Çayan (Goranboy, Böyük Qarakilsə, Qazax, Ordubad, Salyan, Yevlax): Akrep [ADDL, 91] Qılıncdüm (Bakı): Akrep [ADDL, 296] Mələ (Ağdam, Ağdaş, Lənkəran): Akrep Şayan (Gəncə, Xanlar): Akrep [ADDL, 458]
Çəpiş: Altı ayını geçmemiş keçi yavrusu [ADİL I, 468]	Oğlak: Keçi yavrusu.	Cedī: Oğlak, oğlak burcu [BL, 123] Oğlaq: Oğlak, keçi yavrusu [BL, 155]	Dıqı (Borçalı, Çənbərək): Keçi yavrusu [ADDL, 130] Korik (Kəlbəcər): Keçi yavrusu [ADDL, 259]

		Oğlak: Oğlak [DLT IV, 422]	Micir (Basarkeçer, Bolnisi, Gedebeş, Gence, Qazax, Mingçeşvir, Şemkir, Tovuz): 1. Keçi yavrusu, 2. Arık, zayıf, çelimsiz [ADDL, 357] Olxağ (Laçın): Oğlak [ADDL, 381]
Çayırtkə: Ağustos böceğine benzer, uzun arka ayaklarıyla uzağa zıplaya bilen, büyük sürülerle uçup, bitkileri ve tarlaları mahveden böcek. [ADİL I, 472]	Çekirge: Düz kanatlılardan, uzun olan art bacaklarına dayanarak uzağa sıçrayabilen, birçok türü olan bir böcek. (<i>Acridium</i>)	Çekürge: Çekirge [Tar. S II, 852] Çekürge: Çekirge [BL, 124] Çekürge: Çekirge [DLT IV, 141] Sıçırğa: Çekirge [DLT IV,	Çiyirtdex (Balakən): Çekirge [ADDL, 103] Qarınənəsi (Cəlilabad): Çekirge türü [ADDL, 283] Qırmızı cücə (Füzuli): Çekirge [ADDL, 302] Məlləqçə (Bakı): Çekirge [ADDL, 350]
Çibin: Bazı bulaşıcı hastalıkların mikroplarını taşıyan çift kanatlı haşarat. [ADİL I, 481]	Sinek, Cibin (esk.): Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.	Ceban, Cibin: Sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772] Şiñek, Siñek: Sinek [BL, 163] Şiñek: <i>bk.</i> Sinek [BL, 166] Kudhgu: Sinek, <i>bk.</i> kudgu [DLT IV, 373] Kudgu: Karasinek, sinek [DLT IV, 373] Singek: Sinek; (şehirlilerce) sivri sinek; (göçebelerce) kara sinek [DLT IV, 523]	Çibin I (Lerik, Yardımlı): Sinek [ADDL, 101] Murtazənəğ (Dərbənd): Küçük sinek [ADDL, 363]
Çiyan: Çokayaklılar sınıfından küçük, zehirli hayvan; skolopendra. [ADİL I, 488]	Çiyan: Çok ayaklılardan, sarımtırak renkte, zehirli bir böcek. (<i>Scolopendra</i>)	Çeyan: Çiyan [Tar. S II, 882] Çiyan: Çiyan [BL, 125]	

<p>Çobanaldadan: Uçarken sık-sık yere inen gri renkli, uzun kuyruklu kuş. [ADİL I, 489]</p>	<p>Çobanaldatan: Çobanaldatangillerden, kahverengimsi gri zemin üzerine benekli ve çizgili tüyleri olan, kanatları sivri, kuyruğu uzun, boynu kısa, başı iri ve enli, gagası ufak, kısa ve kancalı bir kuş türü, keçisağan. (<i>Caprimulgus europaeus</i>)</p>	<p>Çoban aldatgucu, Çoban aldatvucu, Çoban aldatkıcı, Çoban aldatkucu, Çoban aldayıcı: Çoban aldatan kuşu [Tar. S II, 929]</p>	<p>Çobanyalladan (Başkeçid, Borçalı): Quş adı. [ADDL, 105] Turğu (Şuşa): Çoban aldatan kuşu [ADDL, 508]</p>
<p>Çobaniti: Sürüyü korumak için beslenen iri, güçlü köpek cinsi. [ADİL I, 489]</p>	<p>Çoban köpeği: Sürüyü koruyan iri cins köpek.</p>		
<p>Çobanquşu: <i>bk.</i> çobanaldadan [ADİL I, 489]</p>	<p>Çobanaldatan: Çobanaldatangillerden, kahverengimsi gri zemin üzerine benekli ve çizgili tüyleri olan, kanatları sivri, kuyruğu uzun, boynu kısa, başı iri ve enli, gagası ufak, kısa ve kancalı bir kuş türü, keçisağan. (<i>Caprimulgus europaeus</i>)</p>	<p>Çoban aldatgucu, Çoban aldatvucu, Çoban aldatkıcı, Çoban aldatkucu, Çoban aldayıcı: Çoban aldatan kuşu [Tar. S II, 929]</p>	<p>Çobanyalladan (Başkeçid, Borçalı): Quş adı. [ADDL, 105] Turğu (Şuşa): Çoban aldatan kuşu [ADDL, 508]</p>
<p>Çoxqanadhılar (cəm): Kanatları fazla olan böcek sınıfı. [ADİL I, 492]</p>			
<p>Çoxqarınıqlılar (cəm): Birkaç karnı olan. [ADİL I, 492]</p>			

<p>Çolpa: Tavuk, kartal vb, kuşların bir veya iki yaşındaki horozu. [ADİL I, 494; 254]</p>	<p>Piliç: Tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk veya horoz.</p>	<p>Bilüç: Piliç [Tar. S I, 572] Bülüç: Piliç [Tar. S I, 741] Ferik: Piliç [Tar. S III, 1603] Pülüç: Piliç [Tar. S V, 3207] Tavucak: Tavukçuk [Tar. S V, 3774]</p>	<p>Kilfərə (Salyan): Bir aylık tavuk [ADDL, 254]</p>
<p>Çoşqa (Rus.): Domuz yavrusu. [ADİL I, 495]</p>	<p>Mozak: hlk. Domuz yavrusu.</p>	<p>Çocuk: Domuz yavrusu [BL, 125] Çocuk: Domuz yavrusu, her şeyin küçüğü [DLT IV, 155] Tonğuz merdeği: Domuz yavrusu [DLT IV, 640]</p>	<p>Xırça II (Xanlar): Domuz yavrusu [ADDL, 223] Xocu (Qax): Domuz yavrusu [ADDL, 227] Qoci (Zaqatala): Küçük domuz yavrusu Pota (Ağdaş, Zərdab): Domuz yavrusu [ADDL, 407] Sıpa (Quba, Zərdab): Domuz yavrusu [ADDL, 433]</p>
<p>Çökə, Çökəbalığı: Mersin balığı ailesinden olan değerli av balığı. [ADİL I, 496]</p>	<p>Çığa balığı: Mersin balığının, yumurtasından havyar yapılan türü. (<i>Acipenser ruthenus</i>)</p>		
<p>Çöldonuzu: Vahşi domuz. [ADİL I, 497]</p>	<p>Yaban domuzu: Domuzgillerden, domuzdan iri, bağ ve bahçelere zarar veren saldırgan bir hayvan. (<i>Sus scrofa</i>)</p>		
<p>Çöldovşanı: Yabani yaşayan tavşan. [ADİL I, 497]</p>	<p>Yaban tavşanı: Ada tavşanı.</p>		

<p>Çöleşşəyi: Vahşi eşek. [ADİL I, 497]</p>	<p>Yaban eşəgi: Atgillerden, Hazar denizi dolaylarında yaşayan, eşəge çok benzeyen yaban hayvanı. (<i>Equus onager</i>)</p>	<p>Kolan I: Yaban eşəgi [Tar. S III, 2610] Qulan, Qulañ: Yaban eşəgi [BL, 151]</p>	
<p>Çölgöyərçini: Yabani güvercin. [ADİL I, 497]</p>	<p>Kaya güvercini: Güvercingillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'nın kayalık yerlerinde yaşayan bir kuş. (<i>Columbo livia</i>)</p>		<p>Övex' (Zaqatala): Yaban güvercini [ADDL, 389]</p>
<p>Çölkəsəyəni: Sonbahar ve kış uykusu uyuyan fareye benzer iyi kemirici. [ADİL I, 497]</p>	<p>Dağ sıçanı: Kemiriciler takımının sincapgiller familyasından postu beğenilen bir memeli türü. (<i>Marmota marmota</i>)</p>		
<p>Çölqaranquşu: Yaşam alanlarından uzakta yaşayan kırlangıç. [ADİL I, 497]</p>	<p>Bataklık kırlangıcı: Kısa gagalı, uzun kanatlı, uçarken deniz kırlangıcını andıran bir tür kuş. (<i>Glareda</i>)</p>		
<p>Çölqazı: Vahşi kaz. [ADİL I, 497]</p>	<p>Yaban kazı, Sakarmeke: Ördekler familyasından, kamışlı sularda yaşayan ve yalnız bitki ile beslenen büyük ve göçücü bir kuş. (<i>Anser anser</i>)</p>		
<p>Çölördəyi: Vahşi ördek. [ADİL I, 497]</p>	<p>Yaban ördeği: Ördekgillerden, evcil ördeğe benzeyen, yeşil boyunlu bir tür ördek.</p>	<p>Bagırtlak: Yaban ördeği, kılkuyruk [BL, 118]</p>	<p>Cürəpə (Laçın, Ucar): Yaban ördeği [ADDL, 84] Qərəçə (Derbend): Yaban ördeği</p>

	(<i>Anas boschas</i>)		[ADDL, 293]
Çölpişiyi: Vahşi kedi. [ADİL I, 497]	Yaban kedisi: Kedigillerden, kırçıl renkli, 60 santimetre uzunluğunda bir tür memeli. (<i>Felis silvestris</i>)		Miyopişiyi (Salyan): Yabani kedi [ADDL, 359]
Çölşiçanı: Yabani şekilde yaşayan fare türü. [ADİL I, 497]	Çöl sıçanı		
Çömçəbalığı: Karpigillerden olan, bazen kurutulmuş şekilde yenilen balık. [ADİL I, 497]	Kızılgöz, Çamçak: Kemikli balıklar takımının, sazangiller familyasından, 36-40 cm kadar uzunlukta, Avrupa tatlı sularında ve Türkiye'nin çeşitli göllerinde yaşayan bir tür, Kızılgöz. (<i>Rutilus rutilus</i>)		
Çömçəquyruq: Suda kuruda yaşayan hayvanların (kurbağanın, kara kurbağasının) kuyruklu hali [ADİL I, 497]	İribaş: Kuyruksuz kurbağanın yumurtadan yeni çıkmış kurtçuğu		Havaziring (Cəlilabad): Küçük kurbağa [ADDL, 195]
Dağayısı: Dağlık alanlarda yaşayan ayı türü. [ADİL I, 512]	Dağ ayısı: Dağlarda yaşayan yabani ve tehlikeli ayı cinsi.		
Dağkeçisi: Dağlarda yaşayan vahşi keçi türü. [ADİL I, 515]	Dağ keçisi, Elik, Yağmurca: Boynuzlugiller familyasından, ufak sürüler hâlinde yaşayan, çok çevik bir tür antilop, elik, yağmurca. (<i>Rupicapra tragus</i>)	Karucu: Karaca, dağ keçisi [Tar. S IV, 2324] Yaban keçisi: Dağ keçisi [Tar. S VI, 4182] İme géyik: Yaban keçisi, dağ keçisi [BL, 142]	Köpgər (Qax, Oğuz): Dağ keçisi [ADDL, 261]

		<p>Adhgırak: Kulakları ak, vücudunun öbür tarafları kara olan erkek geyik; dağ keçisi tekeşi [DLT IV, 6]</p> <p>Arkar: Boynuzundan bıçak yapılan dişi dağ keçisi [DLT IV, 35]</p>	
<p>Dağkəli: Dağlık alanlarda yaşayan vahşi manda. [ADİL I, 515]</p>	<p>Yaban öküzü</p>	<p>Yaban sığırı: Dağ öküzü [Tar. S VI, 4182]</p> <p>Sığın geyiği: Yaban sığırı, yaban geyiği [BL, 162]</p>	
		<p>Kutuz: Yaban sığırı [DLT IV, 390]</p> <p>Sıgun: Yaban sığırı; dağ keçisi tekesi [DLT IV, 513]</p>	
<p>Dağqoçu: Dağlık alanlarda yaşayan vahşi koç. [ADİL I, 515]</p>	<p>Yaban koyunu, Argali, Muflon (Fr.): Boynuzlugillerden, Kuzeydoğu Asya, Avrupa ve Anadolu'da yaşayan, büyük boynuzları olan bir tür koyun, argali, muflon. (<i>Ovis ammon</i>)</p>		<p>Arğalı (Culfa, Qazax, Naxçıvan, Ordubad, Zəngilan): Vahşi koç [ADDL, 25]</p>
<p>Dağsıçanı, Dağsıçovlu: Tarla ve bostan bitkilerine zarar veren kemirici. [ADİL I, 515]</p>	<p>Dağ sıçanı: Kemiriciler takımının sincapgiller familyasından, postu beğenilen bir tür memeli. (<i>Marmota marmota</i>)</p>		
<p>Dana: Bir yaşından küçük</p>	<p>Dana: İneğin, süttən</p>		

olan inek yavrusu. [ADİL I, 531]	kesildikten sonra bir yaşına kadar olan yavrusu.		
Danaça: Küçük dana. [ADİL I, 531]	Küçük dana		
Danadışi: Rutubetli toprak altında yaşayan, ağaçların ve genellikle bitkilerin kökleriyle beslenen, başı bedeninden nispeten büyük olan böcek. [ADİL I, 531]	Danaburnu, Kök kurdu: Toprak içinde yaşayıp bitkilere, köklerini keserek zarar veren bir böcek, kök kurdu. (<i>Gryllotalpa vulgaris</i>)	Buzağı dişi: Dana burnu denilen böcek [Tar. S I, 734]	Buzovburni (Xaçmaz): Danaburnu [ADDL, 68] Danabaş I (Şuşa): Danaburnu: Danaburnu [ADDL, 114] Danaburni (Şamaxı, Şərur): Danaburnu [ADDL, 115]
Danquşu: Pelikangillerden göl kuşu. [ADİL I, 533]	Balaban: Atmaca, doğan vb. yırtıcı bir kuş. (<i>Botaurus stellaris</i>)	Balaban: Çakır doğan, Üsküflü doğan [Tar. S I, 387] Çagrı: Doğan kuşu, Çakır kuşu [DLT IV, 130]	
Daşadöyən: Serçegillerden olan uzun gagalı küçük kuş. [ADİL I, 545]			
Davar: Koyun keçi; küçükbaş hayvan. [ADİL I, 551]	Davar: Koyun ve keçiye verilen ortak ad.	Davar, Tavar: 1. Binek hayvanı [Tar. S II, 1025] Yılı: Yılkı, davar [Tar. S VI, 4583] Tavar: Mal; davar [DLT IV, 586]	Xırdadırnax (Gədəbəy, Tovuz): Davar [ADDL, 223] Xırdə:ax (Gədəbəy): Davar [ADDL, 223]
Day: Bir yaşında erkek at yavrusu, dayça [ADİL I, 552]	Tay: Üç yaşına kadar olan at yavrusu.	Day: Tay [Tar. S II, 1029] Kulun: Tay [Tar. S IV, 2727] Kuluncak: Küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S	Day I (Ağdam, Qax, Ordubad, Şəki): At yavrusu [ADDL, 120] Daylağ I (Ağdam, Başkeçid, Gədəbəy, Qazax, Laçın, Tovuz): Bir yaşında at yavrusu

		IV, 2729]	[ADDL, 120]
		Kulun: Tay [DLT IV, 376]	
Dayça: Bir yaşında erkek at yavrusu [ADİL I, 559]	Tay: Üç yaşına kadar olan at yavrusu.	Day: Tay [Tar. S II, 1029] Kulun: Tay [Tar. S IV, 2727] Kuluncak: Küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729]	Day I (Ağdam, Qax, Ordubad, Şəki): At yavrusu [ADDL, 120] Daylağ I (Ağdam, Başkeçid, Gədəbəy, Qazax, Laçın, Tovuz): Bir yaşında at yavrusu [ADDL, 120]
		Kulun: Tay [DLT IV, 376]	
Delfin (Yun.): Dişi balinalar sınıfına ait olan deniz memelisi. [ADİL I, 559]	Yunus: Balinalardan, ılık ve sıcak denizlerde sürüler durumunda yaşayan, boyları 3 metreye kadar erişebilen, memeli deniz hayvanı. (<i>Delphinus</i>)	Doñuz balığı: Yunus balığı [Tar. S II, 1218]	
Dələ: Sansargillerden kürklü, memeli küçük vahşi hayvan. [ADİL I, 574]	Sansar: Postları değerli türlü etçil hayvanların ortak adı. (<i>Martes martes</i>)	Saňsar: Sansar [BL, 161] Sarsal: Sansar; samura benzer bir hayvan [DLT IV, 495]	
Dıbrır: 1. Erkek keçi; teke [ADİL I, 612]	Teke: Erkek keçi	Erkeç, İrkeç: 3 yaşını bitiren erkek keçi [Tar. S II, 1501] Teke: Teke, boynuzundan yay yapılan erkek geyik [DLT IV, 595]	Dıbrır (Ağdam, Basarkeçər, Başkeçid, Cəbrayıl, Gəncə, İsmayılı, Kürdəmir, Mingəçevir, Naxçıvan): 1. İki yaşında erkek keçi, 2. Sürünün önünde giden keçi (Gəncə)

			[ADDL, 129] Dıvırı (Ağdam, Ağdaş): Qasə (Dərbənd): Teke [ADDL, 285]
Dənizati: Sahil yosunları arasında yaşayan küçük balık. [ADİL I, 586]	Denizati, Denizaygırı: Başı at başına benzeyen, suda dik duran, kuyruk yüzgeci olmayan, 10-15 santimetre boyunda bir deniz hayvanı. (<i>Hippocampus hippocampus</i>)	Denizati: Ata benzer bir hayvan [Tar. S II, 1080]	
Dənizaygırı: bk. dənizati [ADİL I, 586]	Denizati, Denizaygırı: Başı at başına benzeyen, suda dik duran, kuyruk yüzgeci olmayan, 10-15 santimetre boyunda bir deniz hayvanı. (<i>Hippocampus hippocampus</i>)	Denizati: Ata benzer bir hayvan [Tar. S II, 1080]	
Dənizxiyarı: Derisi Dikenliler sınıfından hıyara benzer deniz hayvanı. [ADİL I, 586]	Denizhiyarları: Sölömlü hayvanlardan ikinciI- ağızlılar (Deuterostomia) filumunun derisi dikenliler (Echinoderma) alt- filuma giren bir sınıfı. Vücutları azçok uzun ve yuvarlaktır. İskelet azalmıştır. Ağız ve anüs karşılıklı iki uçda bulunurlar ve ağız çevresinde dokunaçlar vardır. Denizlerin sığ yerlerinde bulunurlar. Bayağı		

	denizhıyarı (Holothuria tubulosa) türü iyi bilinir. (<i>Holothuroidea</i>)		
Dənizkirpisi: Derisi dikenliler sınıfından yuvarlak şekilde olan hayvan. [ADİL I, 586]	Denizkestanesi: Hareket edebilen dikenlerle örtülü, yuvarlak kalker kabuklu, derisi dikenlilerden bir yumuşakça. (<i>Echinus esculentus</i>)		
Dəniz qaranquşu: Zırhlı küçük deniz balığı. [ADİL I, 586]			
Dənizpişiyi: Değerli siyah kürkü olan deniz hayvanı. [ADİL I, 587]	Fok balığı, Ayı balığı: Etçiller takımının fokgiller familyasından, 1-2 metre boyunda, postu değerli, memeli deniz hayvanı, ayı balığı. (<i>Phoca</i>)		
Dənizşeytanı: Deniz dibinde yaşayan geniş ağızlı balık. [ADİL I, 587]	Fener balığı: Fener balığıgillerden, vücudunda pek çok ışık verme organı bulunan, tropik denizlerde yaşayan bir balık. (<i>Lophius piscatorius</i>)		
Dəniz tısbağası: Ayakları kürek şeklinde olan büyük kaplumbağa. [ADİL I, 587]	Deniz kaplumğası: Denizlerde yaşayan ve ayaklarını yüzgeç gibi kullanan bir deniz hayvanı. (<i>Chelonioidea</i>)		
Dənizulduzu: Derisi dikenlilerden beş köşeli deniz hayvanı. [ADİL I, 587]	Denizyıldızı: Denizyıldızlarından, yıldız biçiminde beş kolu olan, kayalıklar üzerinde yaşayan, derisi dikenli bir		

	hayvan. (<i>Aster</i>)		
Dənizzanbağı: Deniz dibinde yaşayan bitkiye benzer hayvan. [ADİL I, 587]	Denizlaleleri: Sölömlü hayvanlardan, derisi dikenliler (Echinodermata) şubesinden, vucutları bir sapla buna bağlı kollardan yapılmış bir çiçek gibi olan, kendilerini saplarıyla bağlayan, bazıları sapsız olan ve serbest yüzen, toplu hâlde yaşayan, sarı, kırmızı, yeşil, beyaz, esmer renkli olabilen, yenilenme yetenekleri yüksek olan bir sınıf. (<i>Crinoidea</i>)		
Dərisitikanlılar (cəm): Deniz yıldızları vs.-yi ele alan omurgasız hayvanlar. [ADİL I, 597]	Derisi dikenlilər: Beşli bakışumlu denizkestaneleri, denizhıyarları, denizyıldızları, deniz yılanları ve denizlalelerini içine alan deniz hayvanları dalı.		
Dərziquşu: Serçegillerden olan küçük orman kuşu.[ADİL I, 601]	Terzi kuşu: Ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, ötleğengiller (Sylviidae) familyasından, 10.5 cm kadar uzunlukta, sırtı ve kanatları kara kahverengi, karnı sarı, Avrupa, Afrika ve Asya'nın sazlık bölgelerinde yaşayan, kendisine çok özel bir yuva yapan bir tür. (<i>Cisticola cisticola</i>)		

<p>Dəvə: Sahralarda ve kuru çöllərdə kullanılan, bir veya iki hörgüçlü, dayanıklı, iri yük hayvanı. [ADİL I, 605]</p>	<p>Deve: Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan. (<i>Camelus</i>)</p>	<p>Deve: Deve [BL, 128]</p> <p>Devey: Deve (Oğuzca) [DLT IV, 165]</p> <p>Teve: Deve (Oğuzca), <i>bk.</i> Tivi (Türklərce) [DLT IV, 608]</p> <p>Tevey: Deve [DLT IV, 608]</p> <p>Tewe: Deve, <i>bk.</i> Teve, tevey, tewey, tewi [DLT IV, 609]</p> <p>Tewi: Deve (Oğuzlar ve uyanlardan başkalarınınca). <i>bk.</i> Tewey [DLT IV, 609]</p> <p>Tiwi: Deve (Oğuz, Kıpçak ve Suvarlardan başkalarınınca) [DLT IV, 628]</p>	<p>Nərə II (Salyan): Erkek deve [ADDL, 373]</p>
<p>Dəvəcik: Tor kanatlılar sınıfına ait çox büyük olmayan böcek. [ADİL I, 606]</p>		<p>Devecik: Kızlar devesi de denilen çekirgeye benzer bir böcek [Tar. S II, 1122]</p>	
<p>Dəvədəlləyi: Yeşil renkli uzun ayaklı böcek. [ADİL I, 606]</p>	<p>Peygamberdevesi: Sıcak ve ılıman ülkelerde yaşayan, genellikle yeşil renkte ve ortalama 5 santimetre boyunda, düz kanatlı, çox obur böcek. (<i>Mantis religiosa</i>)</p>	<p>Tañrı deveciği: Kızlar deveciği de denilen, çekirgeye benzer bir böcek [Tar. S V, 3736]</p>	
<p>Dəvəquşu: Sıcak ülkelerde yaşayan, hızlı koşan,</p>	<p>Devekuşu: Kısa kanatları uçmaya elverişli</p>	<p>Deve kuşu: Deve kuşu [BL, 128]</p>	

uçamayan büyük kuş. [ADİL I, 606]	olmayan fakat uzun bacaklarıyla çok hızlı koşabilen iri bir kuş. (<i>Struthio camelus</i>)	Kuş téwi: Deve kuşu [DLT IV, 387]	
Dəyənəkayaqlılar (cəm): Kalın deri ile örtülü parmakları olan çift toynaklı hayvanlar. [ADİL I, 607]	Çatal ayaklılar		
Dolubuyuzlular (cəm): Boynuzlarının içi boş kemikten oluşan hayvanlar. [ADİL I, 669]			
Donuz: Yabani ve evcil türleri olan iri gövdeli, kısa ayaklı, etlik hayvan. [ADİL I, 675]	Domuz: Çift parmaklılardan, eti, yağı, derisi veya kılı için beslenen, evcil hayvan. (<i>Susacrofa domestica</i>)	Doñuz, Toñuz: Domuz [Tar. S II, 1217] Karacanavar, Karacanavarı: Domuz [Tar. S IV, 2255] Toñuz: 1. Domuz, 2. Boyun şişmesi hastalığı, guatr hastalığı, sıraca hastalığı [BL, 168]	
		Tonğuz: Domuz [DLT IV, 640]	
Donuzanqurdu: <i>bk. dozanqurdu</i> [ADİL I, 675]	Bok böceği, Pislük böceği: Kın kanatlılardan, genellikle otçul memeli hayvanların gübrelerinde yaşayan ve bokla beslenen böcek, pislük böceği. (<i>Geotrupes stercorarius</i>)	Bunbur: Domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695] Karaböce: Domuzlan [Tar. S IV, 2254] Doñuzlan böceği, Toñuzlan böceği, Tomuzlan böceği,	Qaramöjəx' (Şəmkir, Tovuz): Domuzlan böceği [ADDL, 281] Pıspıs (Ordubad): Domuzlan böceği [ADDL, 403] Pıspısa II (Bakı, Cəlilabad): Domuzlan böceği

		Toñuzlan kurdu: Bok böceği [Tar. S II, 1218]	[ADDL, 403]
Ditdili <i>hlk.:</i> Sivrisinek [ADİL I, 650]	Sivrisinek: Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobi aşıl原因, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek. (<i>Culex pipiens</i>)	Üyez, üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127] İvez: Sivrisinek, tatarcık [BL, 143] Kimünçe: Sivrisinek. <i>bk.</i> kümiçe [DLT IV, 330] Kümüçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kimünçe [DLT IV, 397] Öyez, Övez: Bir çeşit sivrisinek [DLT I, 84]	Bitdili (Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 59] Diddi (Kəlbəcər): Sivrisinek [ADDL, 133] Diddili (Ağdam, Bakı, Bərdə, Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 137] Hini (İmişli, İsmayılı, Masallı, Mingəçevir, Salyan, Şamaxı, Ucar): Sivrisinek [ADDL, 207] Hünü (Cəlilabad, Əli Bayramlı, Göyçay, Sabirabad, Ucar): <i>bk.</i> hüni [ADDL, 213] Xəkbeçə (Şərur): Sivrisinek [ADDL, 218] Kormilçəg (Derbend): Sivrisinek [ADDL, 259] Mıgı (Barana, Borçalı, Qazax): Sivrisinek [ADDL, 355] Mıgmıg (Naxçıvan), Nünü (Borçalı, Qazax, Zəngilan): Sivrisinek [ADDL, 355] Uzunburun (Dərbənd, Xaçmaz, Quba): Sivrisinek [ADDL, 522]
Dovşan: Kemiricilerden ön ayakları arka	Tavşan: Tavşangillerden, eti yenen, hızlı koşan,	Davşan: Tavşan [BL, 126]	Davdav (Qax, Zaqatala): Yumuşak ve uzun tüylü tavşan

ayaklarından kısa, uzun ve dik kulaklı, dudağı yarık küçük hayvan. [ADİL I, 677]	postundan yararlanan bir memeli türü. (<i>Lepus europeus</i>)	Tavışgan: Tavşan [DLT IV, 588]	[ADDL, 120]
Dovşancıq: Tavşan yavrusu. [ADİL I, 678]	Çişik hlk.: Tavşan yavrusu.	Potuk: Tavşan yavrusu [Tar. S V, 3199]	Cuanək (Bakı): Tavşan yavrusu [ADDL, 81] Xirnək (Cəbrayıl, Zəngilan): Tavşan yavrusu [ADDL, 226] Xirtix' II (Borçalı, Gədəbəy): Tavşan yavrusu [ADDL, 226]
Dovşancıl: Kuzgun. [ADİL I, 678]	Tavşancıl: Çoğu tavşan avlamakla beslenen kartal, akbaba vb, yırtıcı kuş. (<i>Aquila fasciata</i>)	Tavşancıl: Tavşancıl [Tar. S V, 3773] Davşancıl: Tavşancıl [BL, 126] Kara kuş: Karakuş, tavşancıl [DLT IV, 265] Kuş kara: Tavşancıl [DLT IV, 387]	
Dozanqurdu: Kendini savunmaq için kötü koku ifraz eden böcek, kara böcek.	Bok böceği, Pislik böceği: Kın kanatlılardan, genellikle otçul memeli hayvanların gübrelərində yaşayan ve bokla beslenen böcek, pislik böceği. (<i>Geotrupes stercorarius</i>)	Bunbur: Domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695] Karaböce: Domuzlan [Tar. S IV, 2254] Doñuzlan böceği, Toñuzlan böceği, Tomuzlan böceği, Toñuzlan kurdu: Bok böceği [Tar. S II, 1218]	Qaramöjəx' (Şəmkir, Tovuz): Domuzlan böceği [ADDL, 281] Pıspıs (Ordubad): Domuzlan böceği [ADDL, 403] Pıspısa II (Bakı, Cəlilabad): Domuzlan böceği [ADDL, 403]
Dördkəsicidişlilər (cəm): Kemirici memeli hayvanlar sınıfı. [ADİL I, 684]	Kemiricilər: Memelilər (Mammalia) sınıfının, etenlilər (Placentalia) alt		

	sınıfından küçük boylu, üst çenede kemirmeye yarayan bir çift kesici dişi aşındıkça alttan büyüyen, köpek dişleri bulunmayan, tırnakları kancalı, tabanlarıyla yürüyen, bazılarının yanakları keseli, bazıları soğuk mevsimlerde kış uykusuna yatan, bazıları da sürüler hâlinde göç eden bitki kökü, meyve vb. yiyen bir takım. (<i>Rodentia</i>)		
Dördqəlsəmlilər (cəm): İki çift solungacı olan hayvanlar. [ADİL I, 684]			
Durna: Gagası, boğazı ve ayakları uzun göçebe iri bataklık kuşu. [ADİL I, 706]	Turna: Turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş. (<i>Grus grus</i>)	Turna: Durna, turna kuşu [DLT IV, 657]	
Durnabalığı: Tatlı sularda yaşayan yanlardan basık ve uzun başlı balık. [ADİL I, 707]	Turna balığı: Geniş tenyaya ikinci arakonakçılık yapan ve tatlı sularda yaşayan, yırtıcı, eti yenir bir balık türü. (<i>Esox lucius</i>)		Daraqqun II (Salyan): Turna balığı [ADDL, 117]
Düyə: İneğin, camışın, ceylanın, geyiğin doğurmamış yavrusu. [ADİL I, 730]	Düve: Boğaya gelmemiş 1-2 yaşında dişi sığır.	Düğe: İki yaşında sığır [Tar. S II, 1300]	Xunacın (Derbend): Domuz yavrusu [ADDL, 230]
Düyəcə: Küçük düve.	Küçük düve		
Düzdırnaqlılar (cəm): Çeğirtke vs,			

kapsayan böcekler sınıfı. [ADİL I, 737]			
Enlibaş: Sazangillere ait olan geniş ve büyük başlı tatlı su balığı. [ADİL II, 28]	Akbalık: Sazangillerden, eti kılçıklı, yumurtası ile tarama yapılan bir balık. (<i>Leuciscus</i>)		
Eşşək: Atgillerden büyük başlı, alçak boylu, uzun kulaklı yük ve binek hayvanı. [ADİL II, 38]	Eşək: Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan, uzun kulaklı. (<i>Equus asinus</i>)	Çemender: Eşək [Tar. S II, 854] İşək: Eşək [Tar. S III, 2112] Eşək: Eşək [BL, 133]	Loğancax (Basarkeçər): Eşək [ADDL, 336] Zırı III (Başkeçid, Qazax): Erkek eşək [ADDL, 560]
Eşşək arısı: Zar kanatlılara ait olan arıya benzer sarı, parlak kanadı olan, iğneli böcek. [ADİL II, 38]	Eşək arısı: İğnesi pek ağır veren ve boyu 35 milimetreye varan kula renginde iri bir çeşit yabanarısı. (<i>Vespa crabro</i>)	Eşək: Eşək, <i>bk.</i> eşgek, eşyek [DLT IV, 197]	
Evdovşanı: Etlik veya kürk için yetiştirilen tavşana benzer kemirici hayvan. [ADİL II, 45]	Evcil tavşan: Evcil tavşan veya evcilleştirilmiş tavşan (<i>Oryctolagus</i>), Avrupa ada tavşanı türlerinin evcilleştirilmiş halidir. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Evcil_tav%C5%9Fan)		

<p>Əqrəb (Ar.): Kuyruğunun ucunda zehirli iğne bulunan omurgasız böcek [ADİL I, 82]</p>	<p>Akrep (Ar.): Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık və kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek. (<i>Scorpio</i>)</p>	<p>Kuyruğuörü: Akrep [Tar. S IV, 2761] ‘Akrəb: 1. Akrep, 2. Akrep burcu [B.L 114] Kuyruğı ögi: Akrep [BL, 152]</p> <p>Çadhan: Akrep, çıyan, kuyruğu örü [DLT IV, 9]</p>	<p>Biyə (Gəncə, Tovuz): Akrep [ADDL, 59] Büyə (Şəmkir): Akrep [ADDL, 69] Cöcəqən (Bakı): Akrep [ADDL, 81] Çayan (Goranboy, Böyük Qarakilsə, Qazax, Ordubad, Salyan, Yevlax): Akrep [ADDL, 91] Qılncdüm (Bakı): Akrep [ADDL, 296] Mələ (Ağdam, Ağdaş, Lənkəran): Akrep Şayan (Gəncə, Xanlar): Akrep [ADDL, 458]</p>
<p>Əlik: Yaban keçisi; geyik [ADİL II, 105]</p>	<p>Dağ keçisi, Elik, Yağmurca: Boynuzlugiller familyasından, ufak sürümlər hâlinde yaşayan, çox çevik bir tür antilop, elik, yağmurca. (<i>Rupicapra tragus</i>)</p>	<p>Karucu: Karaca, dağ keçisi [Tar. S IV, 2324] Yaban keçisi: Dağ keçisi [Tar. S VI, 4182] İme geyik: Yaban keçisi, dağ keçisi [BL, 142]</p> <p>Adhgırak: Kulakları ak, vücudunun öbür tarafları kara olan erkek geyik; dağ keçisi tekeşi [DLT IV, 6] Arkar: Boynuzundan bıçak yapılan dişli dağ keçisi [DLT IV, 35]</p>	<p>Köpgər (Qax, Oğuz): Dağ keçisi [ADDL, 261]</p>
<p>Əlquşu: Evcilleştirilmiş quş, av quşu. [ADİL II, 105]</p>	<p>Av quşu</p>	<p>Av quşu: Alıcı quş, avcı quş [BL, 117]</p>	
<p>Əlvənbülbül: Serçegiller ailəsindən süslü</p>			

küçük kuş. [ADİL II, 107]			
Əntər: Bedenine oranla daha uzun kolları olan maymun. [ADİL II, 121]	Babuin (Fr.): Maymunlar (Primates) takımının, Eski Dünya maymunugiller (Cercopithecidae) familyasından, 100 cm kadar uzunlukta, 50 cm kadar kuyruğu olan, Afrika'da yaşayan bir tür. (<i>Papio cynocephalus</i>)		
Ənik: Yırtıcı, vahşi hayvan yavrusu. [ADİL II, 121]	Ənik: Kedi, köpek vb. çok memeli hayvanların yavrusu.	Ənik, Ənük: Et yiyen dört ayaklı hayvanların yavrusu, yavru [Tar. S III, 1472]	Böti (Qax): Ənik [ADDL, 64] Daqqay (Derbend): Ənik [ADDL, 110] Ənik I (Beyləqan, Kürdəmir): Ənik, köpek yavrusu [ADDL, 162] Ənix' (Bərdə, Çənbərək, Qarakilsə, Qazax, Meğri, Tovuz, Zəngilan): Ənik [ADDL, 162] Laqqaybala (Dərbənd): Ənik [ADDL, 321]
		Ənük: Hayvan yavrusu, ənik; arslan, sırtlan, kurt, köpek yavruları [DLT IV, 183]	
Ərəbdovşanı: İnce belli, kuyruğu püsküllü, uzun hayvan. [ADİL II, 124]	Arap tavşanı: Kemirgenlerden, Kuzey Afrika ve Arabistan'da yaşayan, tahıllarla beslenen, boyu 20, kuyruğu ise 22 santimetre kadar olan bir tür memeli. (<i>Jaculus jaculus</i>)		Çələ (Bakı): Arap tavşanı [ADDL, 94]
Fil (Far.): Tropik ormanlarda yaşayan uzun ve kuvvetli, hortumlu, tüysüz, ot yiyen	Fil (Ar.): Filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak		

memeli hayvan. [ADİL II, 196]	bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan. (<i>Elephas</i>)		
Firəngtoyuğu: Tavukgillere ait olan kuş. [ADİL II, 198]	Beç tavuğu: Tavukgillerden, başı küçük ve çıplak, tüyü mavimtırak kül renginde, tavuk büyüklüğünde, evcil bir hayvan. (<i>Numida meleagris</i>)		
Gecəçırağı: Geceleri parlayıp ışık saçan böcek, ışıldıraq [ADİL II, 241]	Ateş böceği, İşılböcek: 1-1,5 cm, boyunda, dişileri kanatsız, bol ışıklı, bitkilerle ya da sümüklüböceklerle beslenen, karanlık sever, kınkanatlı böcek türü; ışılböcek. (<i>Lampyre commun</i>)	Yıldız kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [Tar. S VI, 4581]	Gecəçırağı (Culfa, Ordubad): Geceler ışık saçan, parlayan böcek [ADDL, 175] İşildavuc (Qax): Geceler ışık saçan böcek, [ADDL, 238] Sillo:ş (Şəki): Geceler ışık saçan böcek [ADDL, 437] Şəmçirax (Ordubad): Geceler ışık saçan böcek [ADDL, 462] Şüvçırağı (Xaçmaz, Quba): Gece ışık saçan böcek [ADDL, 478] Yarpızqurdu (Borçalı): Ateş böceği [ADDL, 542]
		İlduz kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [BL, 141]	
Gecəquşu: 1. Anlamda yarası. [ADİL II, 215]	Yarasa: Yarasalardan, ön ayakları perdeli kanat biçiminde gelişmiş, vücudu yumuşak sık kıllarla kaplı, iskeletleri hafif yapılı, uçabilen memeli hayvan. (<i>Vespertilio</i>)	Yarasa: Yarasa [BL, 173]	Çıxlıçapar (Zaqatala): Yarasa [ADDL, 99] Gecəquşi (Cəlilabad): Yarasa [ADDL, 175] Gecəquşu (Cəbrayıl): Yarasa [ADDL, 175] Şənbərə (Bakı): Yarasa, gece kuşu [ADDL, 462] Şoparəg (Dərbənd): Gece kuşu, yarası [ADDL, 471] Şopərəy (Şamaxı): <i>bk.</i> şopərg [ADDL,
		Yarısa: Yarasa (bir takımlarınca), <i>bk.</i> aya yersgü (Çiğilce) [DLT IV, 750]	

			471] Yaraxsan (Oğuz): Yarasa [ADDL, 541] Yarqanat (Göyçay): Yarasa [ADDL, 542] Yeləsən (Zaqatala): Yarasa [ADDL, 548]
Gəlincik: Memeliler sınıfının yırtıcılar takımından olan küçük hayvan. [ADİL II, 230]	Ars, Gəlincik: Sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan. (<i>Papaver rhoeas</i>)	As I Ars: Gəlincik denilen hayvan [Tar. S I, 243] Gəlincik, Gəlincük: Ars denilen hayvan [Tar. S III, 1627] Yiyirce göcen: Kokarca denilen hayvan, gəlincik [Tar. S VI, 4624] Ars: As veya gəlincik denilen kürklü hayvan [BL, 116]	
Gəmiqurdu: Tahta gemilere ve tahtadan yapılmış mekanizmalara zarar veren böcek. [ADİL II, 233]			
Gəmiricilər (cəm): Kesici dişleri iyi gelişmiş hayvanlar takımı. [ADİL II, 233]	Kemirgenler: Tavşan, kobay, kirpi, sıçan ve kunduz gibi köpek dişleri olmayan ve kesici dişleri iyi gelişmiş memeliler takımı, kemiriciler.		
Gənə: Küçük pençeleriyle hayvanların, bazen de insanların bedenine yapışıp onların kanını emen	Kene, Sakırğa: Koyun, köpek, at vb, hayvanların veya insanların derisinde asalak olarak yaşayan, bulaşıcı	Sakırğa: Kene [Tar. S V, 3256] Gene: Kene [BL, 135]	

eklem bacaklı parazit. [ADİL II, 235]	hastalıklara neden olan böceklerin genel adı, sakırğa. (<i>Ixodida</i>)	Sakırku: Kene, sakırğa [DLT IV, 484]	
Gənəcik: Zarar verici buğum ayaklı parazit. 2. Küçük kene. [ADİL II, 235]	Küçük kene		
Gomuş: <i>bk. camış</i> [ADİL II, 255]	Manda, Su sığırı, Camız, Kömüş: Geviş getirenlerden, derisinin rengi siyaha yakın, uzun seyrek kıllı bir hayvan, su sığırı, camız, Kömüş. (<i>Buffelus</i>)	Camus öküzü: Erkek manda [Tar. S I, 748] Dombay: Manda [Tar. S II, 1210] Kömüş: Manda [Tar. S IV, 2692] Kömüş öküz: Erkek manda [Tar. S IV, 2693] Susığırı: Camus, manda [Tar. S V, 3591] Susığırı öküzü: Erkek manda [Tar. S V, 3592] Su sığırı: Manda, su sığırı [BL, 164]	Əvrə II (Culfa): Bir yaşında manda [ADDL, 167] Qanda I (Quba, Dərbənd, Xaçmaz): Yaşlı manda [ADDL, 277] Sığırbuğa (Qazax): İki yaşındaki manda [ADDL, 432] Tavar II (Quba): Genç manda [ADDL, 483]
		Suw sığırı: Manda, dombay [DLT IV, 544]	
Göycəqarğa: Ala kargadan küçük, şakıyan kuş. [ADİL II, 272]	Gök kuzgun, Yeşil karga: Gök-kuzgunumsular (<i>Coraciiformes</i>) takımının gök-kuzgungiller (<i>Coraciidae</i>) familyasından bir kuş türü. Uzunluğu 32 cm. Başı mavi,		Atquşu (Sabirabad): Gök kuzgun [ADDL, 28] Göy IV (Qazax): Gök kuzgun [ADDL, 187] Güləcəqarğa: Gök kuzgun [ADDL, 189]

	boynu ve karnı yeşil, kanatları mavi, sırtı kırmızı renktedir. Göçücüdür. Avrupa, Batı Asya ve Afrikada ağaçlık yerlerde yaşar. (<i>Coracias garrulus</i>)		
Göyərçin: İri boğazlı, gök, gri renkli kuş, evcilleştirilmişleri çoğu zaman beyaz renkte oluyor. [ADİL II, 272]	Güvercin: Güvercingillerden, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa vücutlu, sık tüylü, evcilleşmiş birçok türü bulunan, yemle beslenen bir tür kuş. (<i>Columba</i>)	Gögerçin: Güvercin [BL, 136] Kökürçün: Güvercin [DLT IV, 358]	Nerqaran (Ordubad): Güvercin [ADDL, 371]
Gürzə: Kayalık, taşlık, çalılık yerlerde yaşayan boz renkli, sırtında eğri parlak çizgiler olan zehirli yılan. [ADİL II, 315]	Engerek: Engerekgillerden, başı üç köşeli, rengi siyah veya siyaha yakın, taşlık ve güneşli yerlerde yaşayan zehirli bir yılan.		
Güvə: Yün eşyalara, tahıla vs. bitkilere zarar veren böcek. [ADİL II, 315]	Güvə: Kurtçuğu yapağı, yünlü kumaş ve dokuma yiyen pul kanatlılardan bir böcek. (<i>Tine pellionella</i>)	Güye, Güğə: Güvə [Tar. S III, 1887] Güye: Güvə [BL, 138] Küye: Güvə [DLT IV, 403]	Bivə (Cəbrayıl): Güvə [ADDL, 59] Mırit II (Lerik): Güvə [ADDL, 355] Sus (Bərdə, Göyçay, Yevlax, Zaqatala): Güvə [ADDL, 448]
Hacleylək: bk. leylək [ADİL II, 318]	Leylek (Fr.), Göçmen kuş: Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş. (<i>Ciconia ciconia</i>)	Laqlak: Leylek [BL, 152]	

<p>Haf: Geceleri çok hızlı uçan, ışığa gelen uzun burunlu kelebek. [ADİL II, 320]</p>	<p>Çitlembik keleşi: Hakim renk koyu kahverengidir. Üst ve alt kanatlarda kahverengi zemin üzerinde turuncu desenler ve üst kanatların ön ortasında beyaz birere nokta mevcuttur. (http://www.trakel.org/kelebekler/?fsx=2f%20sdl17@d&tur=%C3%87itlembik%20kelebe%C4%9Fi) (<i>Libythea celtis</i>)</p>		
<p>Heyratı xoruz: İri, savaşçı horoz. [ADİL II, 347]</p>	<p>İspenç horozu: Bodur bir cins horoz veya tavuk.</p>		
<p>Həşərat (Ar.): Böcekler. [ADİL II, 377]</p>	<p>Haşarat</p>		
<p>Hindxoruzu: Erkek hindi, hindinin horozu. [ADİL II, 390]</p>	<p>Hindi (erkek): Tavukgillerden, XV, yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan, boyun ve başı çıplak, parlak, yeşil ve esmer tüylü, kümes hayvanlarının en büyüğü. (<i>Meleagris gallopavo</i>)</p>		
<p>Hindtoyuğu: Dişi hindi, hindinin dişisi. [ADİL II, 390]</p>	<p>Hindi (dişi): Tavukgillerden, XV, yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan, boyun ve başı çıplak, parlak, yeşil ve esmer tüylü, kümes hayvanlarının en büyüğü. (<i>Meleagris</i>)</p>		<p>Gurgur I (Dərbənd): Dişi hindi [ADDL, 188] Həştərxan (Göyçay): Dişi hindi [ADDL, 204] Loş I (Bakı, Dəvəçi, Quba, Şamaxı): Dişi hindi [ADDL, 338] Neşdərxan (Salyan): Dişi hindi [ADDL,</p>

	<i>gallopavo</i>)		371]
Hinduška (Rus.): Tavukgillerden olan etlik iri evcil kuş. [ADİL II, 390]	Hindi: Tavukgillerden, XV, yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan, boyun ve başı çıplak, parlak, yeşil ve esmer tüylü, kümes hayvanlarının en büyüğü. (<i>Meleagris gallopavo</i>)		
Hörümçək: Kendine yem olan böceği yakalamak için ağ ören eklem bacaklı böcek. [ADİL II, 403]	Örümcek: Örümcekler takımından, ince bir ağ kurarak küçük böcekleri avlayan eklemli bir hayvan. (<i>Aranea</i>)	Bö, Böy: Zehirli örümcek [Tar. S I, 662] Bö: Zehirli örümcek [BL, 122] Örümcek: Örümcek [BL, 158] Örümçək: Örümcek [DLT IV, 466]	Gudul II (Bakı): Örümcek [ADDL, 187] Kələtan (Ordubad): Örümcek [ADDL, 247] Koratan (Lənkəran): Örümcek [ADDL, 258] Kürdül (Bakı): Qudul I (Zaqatala): Örümcek [ADDL, 312] Mələnc (İsmayılı) Toratan (Culfa, Ordubad): Örümcek [ADDL, 350] Torçəkən (Yardımlı): Örümcek [ADDL, 503] Torumca (Böyük Qarakilsə): Örümcek [ADDL, 503]

<p>Hünü <i>hlk.</i>: Sivrisineğin isimlerinden biri [ADİL II, 410]</p>	<p>Sivrisinek: Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşıl原因, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek. (<i>Culex pipiens</i>)</p>	<p>Üyez, üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127] İvez: Sivrisinek, tatarcık [BL, 143]</p>	<p>Bitdili (Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 59] Diddi (Kəlbəcər): Sivrisinek [ADDL, 133] Diddili (Ağdam, Bakı, Bərdə, Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 137] Hini (İmişli, İsmayıllı, Masallı, Mingəçevir, Salyan, Şamaxı, Ucar): Sivrisinek [ADDL, 207] Hünü (Cəlilabad, Əli Bayramlı, Göyçay, Sabirabad, Ucar): <i>bk.</i> hünü [ADDL, 213] Xəkbeçə (Şərur): Sivrisinek [ADDL, 218] Kormilçəg (Derbend): Sivrisinek [ADDL, 259] Mıǵı (Barana, Borçalı, Qazax): Sivrisinek [ADDL, 355] Mıǵmıǵ (Naxçıvan), Nünü (Borçalı, Qazax, Zəngilan): Sivrisinek [ADDL, 355] Uzunburun (Dərbənd, Xaçmaz, Quba): Sivrisinek [ADDL, 522]</p>
<p>Xanı, Xanıbalığı: Tatlı sularda yaşayan siyah çizgili, kırmızımsı alt yüzgeçli balık. [ADİL II, 423]</p>	<p>Levrek (Rum.): Levrek gillerden, eti beyaz, üzeri pullu iri bir balık. (<i>Morone labrax</i>)</p>	<p>Kimünçe: Sivrisinek. <i>bk.</i> kümiçe [DLT IV, 330] Kümüçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kimünçe [DLT IV, 397] Öyez, Övez: Bir çeşit sivrisinek [DLT I, 84]</p>	

<p>Xanqimilər (cəm): Levrek tipli balıqlar takımı. [ADİL II, 423]</p>	<p>Levrekqiller: Kemikli balıqlardan, bir bölümü tatlı sulara yaşayan, yüzgeçləri dikenli bir familya. (<i>Perciformes</i>)</p>		
<p>Xanımböcəyi: bk. uçağan</p>	<p>Uğur böceği: Yaprak bitlerine düşkünlüğü dolayısıyla tarım yönündən yararlı sayılan ve kırmızı kanatları üzərində yedi siyah beneği olan ufak kınkanatlı. (<i>Coccinella septempunctata</i>)</p>		<p>Uçağan (Oğuz): Siyah beneği olan küçük kırmızı böcek [ADDL, 515] Üçüç (Qax): Uğur böceği [ADDL, 525]</p>
<p>Xəmsi: Sardalyaya benzer deniz balığı. [ADİL II, 446]</p>	<p>Həmsi: Həmsigillərdən, Akdeniz, Karadeniz və Batı Avropa kıyılarında avlanan, 10-12 santimetr boyunda, incə uzun bir balıq. (<i>Engraulis encrasicolus</i>)</p>	<p>Həmsin: Həmsi [Tar. S III, 1897]</p>	
<p>Xərçəng: Eklem bacaklılardan üstü kınla örtülü və baş tərəfində kıskaçları olan suda yaşayan omurgasız hayvan</p>	<p>Yengeç: Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kıskaç olaraq gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek. (<i>Cancer pagurus</i>)</p>	<p>Engeç: Yengeç [Tar. S III, 1472] Lengeç: Yengeç [Tar. S IV, 2787] Sereğan: Yengeç [BL, 162] Yengec: Yengeç [BL, 175]</p>	
<p>Xərçəngqimilər (cəm): Yengece benzer omurgasız eklem bacaklılar sınıfı. [ADİL II, 448]</p>	<p>Kabuklular: Kabukları yapılarındakı kireçli tuzlar dolayısıyla sertleşmiş olan, solunum aygıtları balıqlara benzeyən, çox hücreli hayvanlardan eklem bacaklılar sınıfı.</p>		

<p>Xəşəm: Tatlı sularda yaşayan, yenilen balık türü. [ADİL II, 450]</p>	<p>Koca ağız balığı: Trakya, Marmara ve Kuzey bölgelerimizin hızlı akarsularında yaşar. Ortalama 60-80 en çok 120 cm boy ve 2 – 4 kg'dan 10 kg'a kadar büyüeyebilirler. Aşağıya yönelik olan ağızı çok büyüktür, ağzının kenarları gözlerinin altına kadar varır. (https://tr.wikipedia.org/wiki/Koca_a%C4%9F%C4%B1z_bal%C4%B1%C4%9F%C4%B1) (<i>Aspius aspius</i>)</p>		
<p>Xortumlular (cəm): Hortumlu olan hayvanlar sınıfı. [ADİL II, 473]</p>	<p>Hortumlular: Pek çok türünün nesli tükenmiş olan, günümüzde filleri içine alan memeli hayvanlar alt takımı.</p>		
<p>Xoruz: Tavuğun erkeği. [ADİL II, 473]</p>	<p>Horoz (Far.): Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı.</p>	<p>Bednus, Bedinus, Bidnus, Tebnus: Horoz [Tar. S I, 477] Tavuk: Horoz [Tar. S V, 3774] Ḥurūs: Horoz [BL, 140]</p>	
<p>Xoruzbeçə:</p>	<p>Genç horoz</p>	<p>Erkek takagu: Horoz [DLT IV, 190] Takagu erkek: Horoz [DLT IV, 562] Takuk: Horoz; (Türkmence = Oğuzca) tavuk <i>bk.</i> takagu [DLT IV, 563]</p>	

Genç horoz. [ADİL II, 474]			
Xotuq: Eşek yavrusu, qoduq [ADİL II, 481]	Sıpa: Eşek yavrusu.	Gölücük: Eşekcik [Tar. S III, 1740] Koducak: Küçük sıpa [Tar. S IV, 2599] Koduk, Kodak: Eşek yavrusu, sıpa [Tar. S IV, 2599] Supa: Sıpa [Tar. S V, 3584] Koduk: Sıpa [BL, 149] Kuruk	
Xötək: Camiş yavrusu, balaq [ADİL II, 482]	Malak hlk.: Manda yavrusu.	Balak: Manda yavrusu [Tar. S I, 388] Kömüş malağı: Manda yavrusu [Tar. S IV, 2693]	
Xul , Xulbalığı: Genellikle denizlerde yaşayan küçük balık türü. [ADİL II, 485]	Kaya balığı, Tokmakbaş: Kaya balığıgillerden, kayalık yerlerde yaşayan, çoğu koyu renkli küçük balık, dişli, tokmakbaş. (<i>Gobius gobius</i>)		
İkibətnlilər (cəm): Keseli memeli hayvanlar ailesinden olan keseli sıçanlar grubu. [ADİL II, 514]			
İkidişlilər (cəm): Okyanuslarda yaşayan, eti zehirli kirpiye benzer balık. [ADİL II, 515]	İki dişlilər: Omurgalılarından, üst çenedeki bir çift kemirmeye yarayan kesici dişin arasında bir çift daha küçük dişleri bulunan kemiriciler takımının bir alt takımı.		
İkikəsicidişlilər (cəm):	İki ön dişlilər		

Avustralya'da yaşayan keseli hayvanlar grubu. [ADİL II, 516]			
İkiqanadlılar (cəm): Bir çift kanadı olan haşaratlar. [ADİL II, 517]	Çift kanatlılar: Sinekler gibi iki kanadı olan ve emici ağızları bulunan böcekler takımı, iki kanatlılar		
İkiqapaqlı (cəm): Üst kabuğu iki kanat şeklinde olan midye. [ADİL II, 517]			
İkiqəlsəmlilər (cəm): Bir çift solungacı olan baştanayaklı yumuşaqçılar sınıfının adı [ADİL II, 517]	İki-solungaçlılar		
İkisormaclılar (cəm): Yastı böcekler sınıfı [ADİL II, 519]	İlkin ağızlılar		
İkitənəffüslülər (cəm): Hem solungaçları, hem de ciğerləri ile tənəffüs eden balıqlar sınıfı. [ADİL II, 519]			
İlan: Bedeni uzun, kıvrılan, ayaksız genellikle zehirli dişləri olan sürünen hayvan. [ADİL II, 526]	Yılan: Sürünənlərdən, ayaksız, incə və uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan. (<i>Serpente</i>)	İlan: Yılan [Tar. S III, 1935] Evrən və evrən İlan, Yılan: Yılan [BL, 142]	
		Yılan: Yılan [DLT IV, 783]	
İlanbalığı: Yuvarlak ağızlılar sınıfından yılanə bənzer ilkel omurgalı hayvan.	Yılan balığı: Yılanbalığıgillər familyasının, geniş tenyaya ikinci arakonakçılıq da		

[ADİL II, 526]	yapan örnek türü. (<i>Anguilla</i>)		
İlaneyən: Kartallar destesinden yılan yiyen kuş. [ADİL II, 527]	Yılan kartalı: Kartallar (Falconiformes) takımının kartalgiller (Falconidae) familyasından bir kuş türü. Tüyləri kahve-külrengi karışıktır. Güney ve Orta Avrupa, Kuzey Afrika, Ön ve Güney Asyada ormanlarda yaşar. (<i>Circaetus gallicus</i>)		
İlbiz: Genellikle deniz kabuğuna benzer sert çanak içinde yaşayan yumuşak bedenli midye. [ADİL II, 527]	Salyangoz: Yumuşaqçalardan, bahçelerin nemli yerlerinde yaşayan, sarmal kabuklu küçük hayvan. (<i>Helix</i>)	Boynuzlu böce: Kabuklu sümüklü böcek [Tar. S I, 652] Burma sedef: Kabuklu sümüklü böcek, mühre [Tar. S I, 710]	Babaqulu II (Gəncə): Salyangoz [ADDL, 33] Xaxayek (Dərbənd): Salyangoz [ADDL, 214] Xəxəy (Dərbənd, Tabasaran): Salyangoz [ADDL, 218] Şeytan III (Ağcabədi, Borçalı, Goranboy): Salyangoz [ADDL, 460]
İncibalığı: Sazangillerden olan pullu küçük balık. [ADİL II, 547] (<i>Alburnus alburnus</i>)	İnci balığı: Sazangillerden, pullarından inci yapılan küçük bir balık.		
İnək: Süt veren iri evcil hayvan, öküzün dişisi. [ADİL II, 550]	İnek: Dişi sığır.	İngək: İnek [DLT IV, 233]	Qırmızı mal (Ağcabədi): İnek [ADDL, 302] Sığır (Ağdam, Cəbrayıl, Göyçay, İsmayılı, Qafan, Qax, Qarakilsə, Şuşa): İnek [ADDL, 432]
İrbis: Kar leoparı, kedigillerden olan memeli vahşi	Kar leoparı: Kar leoparı (<i>Panthera uncia</i> , eskiden <i>Uncia</i>)		

hayvan. [ADİL II, 567]	uncia), kar parsı olarak da bilinir, <u>kedigiller</u> (Felidae) <u>familyasının P antheracinsinin</u> bir üyesi olan <u>büyük kedi türü</u> . https://tr.wikipedia.org/wiki/Kar_leoparı (<i>Panthera uncia</i>)		
İridodağlar (cəm): Levregillerden, elvan renkli deniz balıkları sınıfı. [ADİL II, 569]			
İt: Kurt, tilki gibi hayvanların ait olduğu vahşi, memeli hayvanların sınıfına ait evcil hayvan. [ADİL II, 606]	İt, Köpek: Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan. (<i>Canis familiaris</i>)	İt: Köpek, it [BL, 143] İt: İt, köpek [DLT IV, 221]	Zağlı I (Qax): Köpek [ADDL, 554]
İtarısı: Yuvasını yerdeki deliklerde yapan grimsi renkli arı türü. [ADİL II, 608]	Yalnız arı: Tünel açmayı tercih ederler ve kumlu toprak, eski evlerde yumuşak harçların veya ev içindeki delikli tuğlaların içerisine yuva yaparlar. (www.rentokil.com.tr/arilar/ari-turleri) (<i>Andrena Fulva</i>)		
İtbalığı: Uzun başlı, eti yenilmeyen balık türü. [ADİL II, 608]	Köpek balığı: Köpek balıklarından, gövdesi mekik biçiminde, burun kısmı sivri, solungaç yarıkları boynun iki yanında bulunan, kıkırdaklı, yırtıcı balıkların genel adı.		

	<i>(Mustelus mustelus)</i>		
İtmilçəyi: İri, ısırın sinek [ADİL II, 612]	At sineği: Çift kanatlılardan, uzunluğu 8 milimetre kadar olan, kanatları büyük ve küt, at, sığır ve domuzların bacak ve kuyruk aralarında yaşayan, eklem bacaklı bir tür sinek. <i>(Hippobosca equina)</i>	İt yavası: İt sineği, at sineği. [Tar. S III, 2129] Üyez, Üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek. [Tar. S VI, 4127] İt şinəgi: İt sineği [BL, 143]	
İynədoğan: Hızlı uçan küçük kuş. [ADİL II, 617]			
İşıldaquş: Karanlıkta parlayan böcek [ADİL II, 600]	Ateş böceği, İşilböcek: 1-1,5 cm, boyunda, dişileri kanatsız, bol ışıklı, bitkilerle ya da sümüklüböceklerle beslenen, karanlık sever, kınkanatlı böcek türü; ışilböcek. <i>(Lampyre commun)</i>	Yıldız kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [Tar. S VI, 4581] İlduz kurdu: Ateş böceği, yıldız böceği [BL, 141] Küzküni: Bok böceği cinsinden bir böcektir, geceleri ses vererek uçar, ateş böceği [DLT IV, 403]	Gecəçırağı (Culfa, Ordubad): Geceler ışık saçan, parlayan böcek [ADDL, 175] İşildavuc (Qax): Geceler ışık saçan böcek, [ADDL, 238] Sillo:ş (Şəki): Geceler ışık saçan böcek [ADDL, 437] Şəmçirax (Ordubad): Geceler ışık saçan böcek [ADDL, 462] Şüvçırağı (Xaçmaz, Quba): Gece ışık saçan böcek [ADDL, 478] Yarpızqurdu (Borçalı): Ateş böceği [ADDL, 542]
Kaftar: Sahra ve çöllerde yaşayan ve başlıca besini leş olan vahşi, memeli hayvan. [ADİL II, 628]	Sırtlan: Sırtlangillerden, genellikle leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan, yeleli kurt. <i>(Hyaena)</i>	Anduk, (andık, andıq): Sırtlan [Tar. S I, 148] Yalılı kurt: Sırtlan [Tar. S VI, 4235] Sırtlañ: Sırtlan [BL, 163]	Süleysin I (Göyçay, Sabirabad): Sırtlan [ADDL, 449]

		Ar böri: Sırtlan [DLT IV, 31]	
Kanarya: Odada kafeste beslenen açık-sarı renkli kuş; sarı bülbül. [ADİL II, 636]	Kanarya: İspinozgillerden, yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde küçük gagalı, ötücü kuş. (<i>Serinus canaria</i>)		
Karp: Üzerinde kırmızı, koyu kırmızı pulları olan, tatlı su balığı [ADİL II, 642]	Sazan: Sazangillerden, Avrupa, Asya ve Amerika'nın tatlı sularında yaşayan, sırt yüzgeci uzun, eti beğenilen kılçıklı bir balık. (<i>Cyprinus carpio</i>)		
Karpkimilər (cəm): Genellikle tatlı sularda yaşayan balıklar (örn: çapak vs. gibi). [ADİL II, 642]	Sazangiller: Tatlı sularda yaşayan kılçıklı balıkların geniş bir familyası.		
Keçələkərkəs: Dağlık alanlarda yaşayan, leşle beslenen, pençeli kuş; kerkes [ADİL II, 652]	Akbaba, Kerkes: Akbabagillerden, başı ve boynu çıplak olan, dağlık yerlerde yaşayan, leşle beslenen, çok yüksekten uçarak keskin gözleriyle çok uzakları görebilen, iri ve yırtıcı bir kuş,	Kerkes, Kerkez, Kerkenez: Akbaba [Tar. S IV, 2442] Yelegergen: Kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491] Kerkez: Akbaba [BL, 147]	

	kerkes. (<i>Vultur monachus</i>)	Us: Kerkes kuşu. <i>bk.</i> üs [DLT IV, 699] Üs: Kerkes kuşu, <i>bk.</i> Düzelt, us [DLT IV, 716]	
Keçi: Süt, yün ve et veren boynuzlu ev hayvanı. [ADİL II, 653]	Keçi: Geviş getirenlerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen, memeli dişi hayvan. (<i>Capra hircus</i>)	Keçi: Keçi [BL, 147] Eçkü: Keçi [DLT IV, 167] Keçi: Keçi (Oğuzca), <i>bk.</i> : eçkü [DLT IV, 290]	
Kefal (Yun.): Yanakları basık, uzun bedeni olan deniz balığı. [ADİL II, 660]	Kefal, Topbaş balık: Kefalgillerden, orta büyüklükte, çok pullu, küt başlı, gümüş renginde, beyaz etli bir balık, topbaş balık. (<i>Mugil cephalus</i>)		
Kefalkimilər (cəm): Kefal ve başka balıkların ait olduğu sınıf. [ADİL II, 660]	Kefalgiller: Kefallerle onlara yakın türleri kapsayan kemikli balıklar familyası.		
Kenquru (İng. aslı Avusturalyanın yerli dilinden): Ön ayakları kısa, arka ayakları uzun, zıplaya-zıplaya gezen, hareket eden keseli hayvan. [ADİL II, 661]	Kanguru (Fr.): Kangurugillerden, Avustralya'da yaşayan, iri, otçul, memeli, ön ayakları kısa, art ayakları ile kuyruğu uzun ve güçlü, başı küçük, dışisinin karnında yavrularını taşıyacak bir kesesi bulunan keseli hayvan. (<i>Macropus giganteus</i>)		
Kəhər at: Açık kahverengi renkte olan at. [ADİL II, 667]			

<p>Kəhrizşeytani: Karından bacaklılar sınıfından olan, derin olmayan sulara yaşayan canlı, (kəhriz – yeraltı su yolu). [ADİL II, 668]</p>			
<p>Kəkkildək: bk. çəkçəki [ADİL II, 669]</p>	<p>Taşkuşu, Takırdayan kuyrukkakan: (Saxicola torquata) Ötücü-kuşlar (Passeriformes) takımının karatavukgiller (Turdidae) familyasından bir kuş türü. Uzunluğu 12 cm. Erkeğin sırtıkara, dışındaki kahverengidir. Paleartik bölgede taşlık yerlerde yaşar. (<i>Saxicola torquata</i>)</p>		
<p>Kəklik: Tavukgibiler cinsinden olan elvan tüylü yabani kuş [ADİL II, 669]</p>	<p>Keklik: Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş. (<i>Perdrix</i>)</p>		<p>Bərbəş (Qarakilsə): Erkek keklik [ADDL, 51] Dağto:ğı (Şəki): Keklik [ADDL, 109]</p>
<p>Kəl: 1. İş hayvanı gibi kullanılan camışın erkeği. 2. Genellikle dağlarda ve ormanlarda yaşayan yaban hayvanı. [ADİL II, 669]</p>	<p>Manda, Su sığırı, Camız, Kömüş: Geviş getirenlerden, derisinin rengi siyaha yakın, uzun seyrek kıllı bir hayvan, su sığırı, camız, Kömüş. (<i>Buffelus</i>)</p>	<p>Camus öküzü: Erkek manda [Tar. S I, 748] Dombay: Manda [Tar. S II, 1210] Kömüş: Manda [Tar. S IV, 2692] Kömüş öküz: Erkek manda [Tar. S IV, 2693] Susığırı: Camus, manda [Tar. S V, 3591]</p>	<p>Əvərə II (Culfa): Bir yaşında manda [ADDL, 167] Qanda I (Quba, Dərbənd, Xaçmaz): Yaşlı manda [ADDL, 277] Sığırbuğa (Qazax): İki yaşındaki manda [ADDL, 432] Tavar II (Quba): Genç manda [ADDL, 483]</p>

		<p>Susığı öküzü: Erkek manda [Tar. S V, 3592]</p> <p>Su sığı: Manda, su sığı [BL, 164]</p> <p>Suw sığı: Manda, dombay [DLT IV, 544]</p>	
<p>Kəlçə: Manda yavrusu. [ADİL II, 670]</p>	<p>Malak hlk.: Manda yavrusu.</p>	<p>Balak: Manda yavrusu [Tar. S I, 388]</p> <p>Kömüş malağı: Manda yavrusu [Tar. S IV, 2693]</p>	<p>Badax (Xaçmaz, Quba, Qusar): Manda yavrusu [ADDL, 33]</p> <p>Danaça II (Cəbrayıl, Qafan): Manda yavrusu [ADDL, 115]</p> <p>Dorba (Ordubad), Gedax (Kəlbəcər): Manda yavrusu [ADDL, 175]</p> <p>Gedeg (Quba): <i>bk. gedax</i>, [ADDL, 175]</p> <p>Gedex' (Şəki): <i>bk. gedax</i>, [ADDL, 175]</p> <p>Kalça (Gəncə, Qazax, Şəmkir, Tovuz): Camişin bir yaşa kadar olan erkek yavrusu [ADDL, 241]</p> <p>Kədək (Zərdab): Bir yaşa kadar olan camış yavrusu [ADDL, 245]</p> <p>Mədəx' (Bolnisi, Şəki): Camiş yavrusu [ADDL, 349]</p> <p>Noşa (Gədəbəy): Camiş yavrusu [ADDL, 376]</p> <p>Pota (Ağdam, Başkeçid, Bolnisi, Borçalı, Qazax, Şəmkir, Tovuz):</p>

			Bir yaşına kadar olan camış yavrusu [ADDL, 407]
Kələmqurdu: Lahanaya zarar veren ve onun içinde yaşayan böcek. [ADİL II, 672]	Lahana göbək kurdu: Ergin, grimsi-sarı, kahve renkli, ortalama 6-8 mm boyundadır. Kanat açıklığı 15-21 mm'dir. (Zirai Mücadele Teknik Talimatları, cilt III, s.207] (<i>Hellula undalis</i>)		
Kələz: Sürünenler sınıfına ait olan, taşlık veya kayalık alanlarda yaşayan iri kertenkele türü. [ADİL II, 672]	Keler hlk.: kertenkele	Gözen I, Göjen: Keler, bir çeşit kertenkele [Tar. S III, 1815] Keler: Bir çeşit kertenkele [Tar. S IV, 2404] Kertiş: Büyük kertenkele [Tar. S IV, 2443] Keler: Bir çeşit kertenkele [BL, 147]	Daşkələz (Qazax): İri kaya kertenkelesi [ADDL, 119] Gələz (Qax): <i>bk. kələz</i> [ADDL, 177] Kələz (Qax, Qazax, Quba, Oğuz, Şəki, Zaqatala): Kertenkele [ADDL, 248] Qayaqarpan (Şuşa), Şəsid (İsmayılı): Keler, iri kertenkele [ADDL, 463]
Kələbək: <i>bk. kəpənək</i> [ADİL II, 670]	Kelebek: Pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad. (<i>Lepidoptera</i>)	Kebelek, Kepelek: Kelebek [Tar. S IV, 2394] Kelebek, Kebelek: Kelebek [BL, 147] Kebeli: Işık etrafında geceleri uçan kelebek, pervane, evelek [DLT IV, 289]	Kabalak (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 240] Kabay (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 240] Lüləpər II (Cəlilabad, Yardımlı, Lənkəran): Kelebek [ADDL, 339] Pəmpəlik (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 399] Pərpər (Ordubad, Şərur): Kelebek [ADD, 400] Pərpənəg (Dərbənd): Kelebek [ADDL, 400] Pilpireg (Quba): Kelebek

			[ADDL, 404]
<p>Kəpənək: Beden ve kanatları toz gibi ince pullarla ve çeşitli renklerle süslenmiş dörd kanatlı böcek. [ADİL II, 684]</p>	<p>Kelebek: Pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dörd kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad. (<i>Lepidoptera</i>)</p>	<p>Kebelek, Kepelek: Kelebek [Tar. S IV, 2394] Kelebek, Kebelek: Kelebek [BL, 147]</p>	<p>Kabalak (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 240] Kabay (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 240] Lüləpər II (Cəlilabad, Yardımlı, Lənkəran): Kelebek [ADDL, 339] Pəmpəlik (Zaqatala): Kelebek [ADDL, 399] Pərpər (Ordubad, Şərur): Kelebek [ADD, 400] Pərpənəg (Dərbənd): Kelebek [ADDL, 400] Pilpireg (Quba): Kelebek [ADDL, 404]</p>
<p>Kərgədan (Far.): Başının ön tarafında bir veya iki tane boynuzu olan hayvan. [ADİL II, 686]</p>	<p>Gergedan (Far.): Gergedangillerden, sıcak ülkelerde yaşayan, burnunun üstünde bir veya iki boynuzu bulunan, kalın derili, saldırgan bir hayvan. (<i>Rhinoceros indicus</i>)</p>	<p>Kergedān: Gergedan [BL, 147]</p>	
<p>Kərkəs: <i>bk. keçəlkərkəs</i> [ADİL II, 686]</p>	<p>Akbaba, Kerkes: Akbabagillerden, başı ve boynu çıplak olan, dağlık yerlerde yaşayan, leşle beslenen, çok yüksekte uçarak keskin gözleriyle çok uzakları görebilen, iri ve yırtıcı bir kuş,</p>	<p>Kerkes, Kerkez, Kerkenez: Akbaba [Tar. S IV, 2442] Yelegergen: Kerkes kuşu [Tar. S VI, 4491] Kerkez: Akbaba [BL, 147]</p>	

	kerkes. (<i>Vultur monachus</i>)	Us: Kerkes kuşu, <i>bk.</i> üs [DLT IV, 699] Üs: Kerkes kuşu, <i>bk.</i> Düzelt, us [DLT IV, 716]	
Kərkinçək: Küçük şahin. [ADİL II, 687]	Akdoğan: Ak sungur veya akdoğan (<i>Falco rusticolus</i>), <u>doğangiller</u> (<i>Falconidae</i>) familyasından <u>Doğan</u> (<i>Falco</i>) cinsi çok büyük, iri ve geniş gövdeli <u>yırtıcı</u> bir <u>kuş türü</u> . (<i>Falco rusticolus</i>)	Ak çakır: Akdoğan [Tar. S I, 70] Koygun: Akdoğan [Tar. S IV, 2683] Toygun, Toykun: Ak ve çakırdoğan [Tar. S V, 3836] Ağ toğan: Akdoğan [BL, 114]	Dö:lətquşu (Ağdərə): Akdoğan [ADDL, 142]
Kərtənkələ: Uzun bedeni, uzun kuyruğu, üstü sert pullarla örtülü, iki çift kısa ve zayıf ayağı olan sürünen hayvan. [ADİL II, 688]	Kertenkele: Kertenkelelerden, uzun vücutlu, sivri kuyruklu, çevik, böcekçil, küçük sürüngen hayvan. (<i>Lacertus</i>)	Keltekeler, Geltekele, Keltenkeler, Keltenkene, Kertekele, Kertekeler, Kertekene: Kertenkele, keler [Tar. S IV, 2406] Yeşiltən: İri ve yeşil kertenkele [Tar. S IV, 4550] Kertekele: Kertenkele [BL, 147]	Başıbağlıca (Ordubad): Kertenkele [ADDL, 43] Daşkələzi (Culfa): Kertenkele [ADDL, 119] Hənzülə (Tabasaran): Kertenkele [ADDL, 202] Kantakalı (Xaçmaz): Kertenkele [ADDL, 242] Mıraçaço (Lənkəran): Kertenkele [ADDL, 355] Morqulunc (İsmayılı): Kertenkele [ADDL, 360] Siçovul (Dərbənd): Kertenkele [ADDL, 436]
Kəsəyən: Ön dişleri iyi gelişmiş, kemiriciler sınıfından yabani fare. [ADİL II, 691]	Siçan: Siçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli	Siçan: Siçan, fare [BL, 162]	Keseyən (Şəki): Siçan [ADDL, 244]

	hayvan. (<i>Rattus</i>)	Sıçan: Sıçan, fare [DLT IV, 510]	
Kəvələ: Bataklıklarda yaşayan uzun gagalı kuş [ADİL II, 698]	Çulluk, Bekas (Fr.): Çullukgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'da yaşayan, tüyleri kahverengi ve kül rengi, göçebe, eti için avlanan, uzun gagalı, göçmen bir kuş, bekas. (<i>Scolopax rusticola</i>)		Kəvələ (Lənkəran): Gagası uzun kuş. [ADDL, 253]
Kilkə (Rus.): Sardalyagiller sınıfına ait küçük balık türü. [ADİL II, 703]	Sardalya: Hamsigillerden, konservesi ve tuzlaması yapılan, gümüş renginde, pullu ve 10-15 santimetre boyunda, küçük bir balık, ateş balığı. (<i>Clupea pilchardus</i>)		Qındırğa II (Bakı): Sardalya [ADDL, 298]
Kirpi: Memeliler sınıfının derisi dikenle örtülü hayvan. [ADİL II, 711]	Kirpi: Kirpigillerden, uzunluğu 25-30 santimetre olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan. (<i>Erinaceus europaeus</i>)	Kirpü: Kirpi [BL, 149]	Cacu (Dərbənd): Kirpi [ADDL, 70] Cöcü (Bakı): Kirpi [ADDL, 81] Kilpik (Zaqatala): Kirpi [ADDL, 254] Qucur III (Dəvəçi): Kirpi [ADDL, 312]
Kirpiklilər (cəm): Kirpikleri olan hayvanlar sınıfı. [ADİL II, 711]	Haşlamalılar		
Kisəlilər (cəm): Memeliler sınıfına ait olup, gelişmemiş yavrular doğuran ve onları karınların altında bulunan kesede büyüten keseli hayvanlar. [ADİL II, 713]	Keselilər: Kanguru gibi, dişilerinin karnında yavrularını taşımaya yarayan kese bulunan hayvanlar takımı.		

<p>Koramal: Sürünenler sınıfına ait olan yılan benzer ayaksız kertenkele. [ADİL II, 737]</p>	<p>Kahverengi köryılsı: Pullu-sürünenler (Squamata) takımının köryılsıgiller(Anguidae) familyasından bir sürünen türü. Uzunluğu 54 cm. Gözleri küçüktür. Halk arasında kör olarak düşünülür. Ayaksızdır. Avrupa ve Batı Asyada yaşar. (<i>Anguis fragilis</i>)</p>		<p>Lük (Ordubad): Kahverengi köryılsı [ADDL, 339]</p>
<p>Kökayaqlılar (cəm): Bedenindeki çıkıntılarının yardımıyla hareket eden ve besini tutan en sade tek hücreli hayvanlar sınıfı. [ADİL II, 748]</p>	<p>Kökbacqlılar: Tek ya da birçok çekirdekli, çoğunlukla çıplak, seyrek olarak bir kabuk taşıyan, yalancıayaklarla yer değiştiren, amipleri, günsüleri, deliklileri ve ışınları içine alan birgözeli hayvanlar sınıfı.</p>		
<p>Köpək: İt [ADİL II, 758]</p>	<p>İt, Köpek: Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan. (<i>Canis familiaris</i>)</p>	<p>İt: Köpek, it [BL, 143]</p>	
<p>Köpəkbalğı: Uzun vücutlu, güçlü kuyruğu olan, iri, yırtıcı deniz balğı [ADİL II, 758]</p>	<p>Köpek balğı: Köpek balıklarından, gövdesi mekik biçiminde, burun kısmı sivri, solungaç yarıkları boynun iki yanında bulunan, kıkırdaklı, yırtıcı balıkların genel adı.</p>	<p>İt: İt, köpek [DLT IV, 221]</p>	

	<i>(Mustelus mustelus)</i>		
Köstəbək: Memelilər ailəsinin toprak altında yaşayan, kiçük gözlü, kürklü hayvan. [ADİL II, 761]	Köstəbək: Köstəbəkğillərdən, toprak altında oyduğı yuvalarda yaşayan, gözleri hənən hiç görməyən, derisindən kürk yapılan kiçük bir hayvan, sokur, yer sıçanı, kör sıçan. <i>(Talpa)</i>	Gözsöz sepet, Gözsüz tebek: Köstəbək denilən yer sıçanı [Tar. S III, 1831] Kör çetük: Kör sıçan, köstəbək [Tar. S IV, 2696] Sağır sıçan: Köstəbək [Tar. S V, 3233] Gössüz sepel: Köstəbək [BL, 137]	
		Kösürğən: Köstəbək, tarla sıçanı soyundan bir hayvan [DLT IV, 366]	
Küçük: Köpek yavrusu [ADİL II, 761]	Enik: Kedi, köpek vb. çok memeli hayvanların yavrusu.	Enik, Enük: Et yiyən dörd ayaklı hayvanların yavrusu, yavru [Tar. S III, 1472] Enük: Enik (metinde) kedi, köpek ve sıçan gibi hayvanların yavrusu [BL, 132]	Böti (Qax): Enik [ADDL, 64] Daqqay (Derbend): Enik [ADDL, 110] Ənik I (Beyləqan, Kürdəmir): Enik, köpek yavrusu [ADDL, 162] Ənix' (Bərdə, Çənbərək, Qarakilsə, Qazax, Meğri, Tovuz, Zəngilan): Enik [ADDL, 162] Laqqaybala (Dərbənd): Enik [ADDL, 321]
		Enük: Hayvan yavrusu, enik; arslan, sırtlan, kurt, köpek yavruarı [DLT IV, 183]	
Külmə: Sardalyagillərə ait yeniləbilir balık. [ADİL II, 778]	Yağ balığı: En fazla 12-13 cm kadar boya ulaşabilən bu kiçük balıklar; Burdur ve Salda gölləri havzalarındaki Karamanlı Barajı, Değirməndere Çayı, Düğər Kaynağı,		

	<p>Kümbet Kaynağı, Salda Gölü ve bu göle dökülen Salda Deresi ile Dereköyü Gölet’inde yayılış gösterir. Genellikle soğuk, temiz, bitkili ve yavaş akışlı habitatları tercih ederler. (https://zookeys.pensoft.net/articles.php?id=3480) (<i>Pseudophoxinus egridiri</i>)</p>		
<p>Kümöyül: Ağaçları kurutan böcek, zarar verici haşarat. [ADİL II, 778]</p>			<p>Kümöyül (Ağdaş, Göyçay, Kürdemiş) Kümeyil (Şaki): <i>bk. kümeyil</i> [ADDL, 267]</p>
<p>Kütüm: Sazangiller ailesinden yenile bilen balık. [ADİL II, 788]</p>	<p>Gördek balığı: Kemikli balıklardan, sazangiller (Cyprinidae) familyasından, boyu 30 cm olabilen, insan besini bakımından fazla ekonomik önem taşımayan bir tür. (<i>Rutilus rubilio</i>)</p>		
<p>Qaban: Erkek yabani domuz. [ADİL III, 8]</p>	<p>Yaban domuzu: Domuzgillerden, domuzdan iri, bağ ve bahçelere zarar veren saldırgan, yabani bir hayvan (<i>Sus scrofa</i>)</p>		
<p>Qabarböcəyi: İnsanın bedenine dokununca veya ezilince deride kabarcıklar oluşturan böcek. [ADİL III, 9]</p>	<p>Uyuz böceği: Uyuz böceklerinden, uyuz hastalığına yol açan örümceğimsilerden bir tür. (<i>Sarcoptes scabiei</i>)</p>		
<p>Qabıqyeyən: Bitkilerin kabuğunu yiyerek zarar veren</p>	<p>Kabuk böceği: Çok tehlikeli orman zararlıları arasında</p>		

böcek. [ADİL III, 10]	sayılmakla birlikte çoğu ikincil zararlıdır. Ancak yaşlı, yaralı, hastalıklı ve zayıf ağaçlara saldırırlar. (www.ktu.edu.tr/dosyalar/ormankoruma_b97e2.pdf) (<i>Curculionidae</i>)		
Qağayı: Deniz sahilinde yaşayıp, sahil sularının üzerinde uçan ve balıkla qidalanan büyük kanatlı deniz kuşu. [ADİL III, 16]	Martı: Martigillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı. (<i>Larus</i>)		Qaqo: (Lənkəran): Martı [ADDL, 275]
Qamçılılar (cəm): Tek hücreli ilkel hayvanlar, genellikle tatlı sularda yaşayan ve kamçıya benzer hareket organı olan mikroskopik hayvanlar. [ADİL III, 28]	Kamçılılar: Bir hücreliler (Protozoa) alt âleminin, oval, küre biçiminde veya uzun vücutlu, ön uçlarında 1-4 tane hareketi sağlayan kamçı taşıyan, serbest, asalak veya çürükçül olarak yaşayan, serbest yaşayanlarda klorofil taşıyan kromatoforlar bulunan, bu bakımdan hayvan evriminde bitkilerle hayvanlar arasında geçit kabul edilen ve bitki sınıflandırmasında da yer alan bir sınıf. (<i>Flagellata</i>)		
Qamışquşu: Genellikle sazlık yerlerde yaşayan küçük kuş. [ADİL III, 28]	Yeşil-ayaklı su tavuğu: Bataklık-kuşları (<i>Grallae</i>) takımının sutavuğugiller (<i>Rallidae</i>)		

	<p>familyasından bir kuş türü. Uzunluğu 31 cm. Sırtı yeşil-kahverengi, karnı külrengidir. Ayakları yeşil olur. Avrupa, Asya ve Afrikada küçük su birikintilerinin yanında yaşar. (<i>Gallinula choloropus</i>)</p>		
<p>Qaplan: Sıcak ülkelerde yaşayan, kedi türünden, yırtıcı ve çevik hayvan; bengal kedisi, bebir[ADİL III, 44]</p>	<p>Kaplan: Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan. (<i>Felis tigris</i>)</p>	<p>Qaplañ, Qaplan: Kaplan [BL, 144]</p>	
		<p>Asrı: Kaplan, kaplan gibi iki renkli [DLT IV, 41]</p>	
<p>Qarabatdaq: Balıkla beslenen uzun boğazlı, kısa ayaklı, hızlı yüzebilen su kuşu. [ADİL III, 47]</p>	<p>Karabatak: Karabatakğillerden, balıkla beslenen, gagası uzun ve sivri, kara tüylü bir deniz kuşu. (<i>Phalacrocorax</i>)</p>	<p>Karabulak: Karabatak da denilen su kuşu [Tar. S IV, 2254]</p> <p>Kışkıldak: Karabatak denilen su kuşu [Tar. S IV, 2521]</p>	
<p>Qaraboğaz: Tavukgillerden olan, göğsünde büyük ben olan kuş. [ADİL III, 47]</p>	<p>Boğmaklı toygar: Kuşlar (Aves) sınıfının, ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, tarla kuşugiller (Alaudidae) familyasından, sırtı kül kahverengi, karnı beyaz renkli, Akdeniz memleketlerinde kuluçkaya yatan, böcekler, böcek larvaları ve sebze taneleri ile beslenen, göçmen bir tür.</p>		
<p>Qarafatma: Evlerin bacalarına</p>	<p>Karafatma, Ağılı böcek:</p>		

yakın sıcak duvar deliklerinde saklanan ve geceleri öten siyah böcek. [ADİL III, 48]	Kın kanatlılardan, böcek, kurt ve sümüklü böceklerle beslenen, tarıma yararlı, parlak siyah renkli bir böcek, ağılı böcek. (<i>Carabus</i>)		
Qaraqarğa: Parlak siyah tüyleri olan karga. [ADİL III, 51]	Karakarga: Ötücü-kuşlar (Passeriformes) takımının kargagiller (Corvidae) familyasından bir kuş türü. Uzunluğu 60 cm. Tüyleri parlak kara renkte olup mavi-erguvani parlaklık gösterir. Palearktik bölge ve Kuzey Amerikada dağlık, fundalık yerlerde bulunur. (<i>Corvus corax</i>)		Domdomu (Füzuli): Karakarga [ADDL, 140] Zağan (Kəlbəcər, Zəngilan): Karakarga [ADDL, 554]
Qaraqulaq: Tilkiye benzer vahşi hayvan. [ADİL III, 50]	Karakulak: Kedigillerden, çakala benzer vahşi bir hayvan. (<i>Caracal melanotis</i>)		
Qaraleylək: Sıcak ülkelerde yaşayan, leylekgillerden vücudu beyaz, başı ve boğazı siyah kuş. [ADİL III, 51]	Karaleylek, Çeltik kargası: Leylekgillerden, gagası aşağı doğru kıvrık, tüyleri kara, uzun bacaklı bir kuş, çeltik kargası. (<i>Ciconia nigra</i>)		
Qaraqurd: Kabuklu böceklerden olup, bazı yerlerde dozanqurdu adlandırılan siyah böcek [ADİL III, 51]	Bok böceği, Pislik böceği: Kın kanatlılardan, genellikle otçul memeli hayvanların gübrelərində yaşayan ve bokla beslenen böcek, pislik böceği. (<i>Geotrupes stercorarius</i>)	Bunbur: Domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695] Karaböce: Domuzlan [Tar. S IV, 2254] Doñuzlan böceği, Toñuzlan böceği, Tomuzlan böceği, Toñuzlan kurdu:	Qaramöjəx' (Şəmkir, Tovuz): Domuzlan böceği [ADDL, 281] Pıspıs (Ordubad): Domuzlan böceği [ADDL, 403] Pıspısa II (Bakı, Cəlilabad): Domuzlan böceği [ADDL, 403]

		Bok böceği [Tar. S II, 1218]	
Qaraquş: <i>bk. qartal</i>	Kartal: Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş. <i>(Aquila)</i>	Qartal: Kartal [BL, 146]	
Qaranquş: Çatal kuyruklu, dar, uzun kanatlı, hızlı uçan göçebe kuş. [ADİL III, 52]	Kırlangıç: Kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş. <i>(Hirundo)</i>	Karlağuş, Karluğuş, Karlanguş, Kırlanguş: Kırlangıç [Tar. S IV, 2313] Kırlağuş, Kırlağuş, Kırlanguş: Kırlangıç [Tar. S IV, 2510] Qırlanguş: Kırlangıç [BL, 148]	Bajaquşu (Hamamlı): Kırlangıç [ADDL, 36] Bəbəgül (Quba): Kırlangıç [ADDL, 48] Qaranqac (Dərbənd): Kırlangıç [ADDL, 281] Qarquloş (Şəki): Kırlangıç [ADDL, 283] Şoşya (Axalsxi): Kırlangıç [ADDL, 472]
Qarapaça: Keçiye benzer yabani hayvan. [ADİL III, 53]	Dağ keçisi: Çift-parmaklılar (Artiodactyla) takımının boynuzlugiller (Bovidae) familyasından bir memeli türü. Uzunluğu 120, yüksekliği 75 cm. Çok çeviktir. Eti ve dirisi için avlanır. Avrupa ve Kafkasyada yüksek dağlarda yaşar. <i>(Rupicapra rupicapra)</i>	Kargılaç: Kırlangıç kuşu [DLT IV, 268]	

<p>Qarasol: Sazangillerin denizde ve tatlı sularda yaşayan türü. [ADİL III, 54]</p>	<p>Eğrez balığı: Kemikli balıklardan, sazangiller (Cyprinidae) familyasından, boyu 50 cm olabilen, göçücü karakterli, Orta Avrupayla Karadeniz ve Azak denizi havzalarında çok yaygın olan bir tür. (<i>Vimba</i>)</p>		
<p>Qaratoyuq: Çalılıklarda ve ormanlık alanlarda yaşayan sarı gagalı, siyahımsı renkli ötücü kuş. [ADİL III, 54]</p>	<p>Karatavuk: Karatavukgillerden, tüyleri kara, meyve ve böceklerle beslenen ötücü kuş. (<i>Turdus merula</i>)</p>		<p>Cıgırt (Dərbənd): Karatavuk [ADDL, 75]</p>
<p>Qarğa: Leş ve böceklerle gıdalanan iri, göğsü gri-siyah kuş. [ADİL III, 57]</p>	<p>Karga: Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş. (<i>Corvus</i>)</p>	<p>Karaca kara: Kara karga [Tar. S IV, 2255] Qarğa: Karga [BL, 145]</p>	
		<p>Karga: Karga [DLT IV, 268]</p>	
<p>Qarınca: bk. qarışqa [ADİL III, 62]</p>	<p>Karınca: Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı. (<i>Formica</i>)</p>	<p>Qarınca: Karınca [BL, 145]</p>	<p>Qarğuşa (Zaqatala): Karınca [ADDL, 282]</p>
		<p>Çumalı: Karınca [DLT IV, 160] Karınca: Karınca (Oğuzca). bk: karınçak [DLT IV, 270]</p>	
<p>Qarışqa: Toprak altında büyük topluluk</p>	<p>Karınca: Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan,</p>	<p>Qarınca: Karınca [BL, 145]</p>	<p>Qarğuşa (Zaqatala): Karınca [ADDL, 282]</p>

halinde yaşayan zarkanatlılar sınıfından küçük böcek. [ADİL III, 62]	yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı. (<i>Formica</i>)	Çumalı: Karınca [DLT IV, 160] Karınça: Karınca (Oğuzca), <i>bk:</i> karınçak [DLT IV, 270]	
Qarquşu: Kuzey ormanlarında yaşayan beyaz renkli bir kuş. [ADİL III, 63]	Alaca kiraz kuşu, Kaz kiraz kuşu: Kuşlar (Aves) sınıfının, ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, kiraz kuşugiller (Emberizidae) familyasından, 15 cm kadar uzunlukta, çıplak tundralarda ve yüksek dağlarda yaşayan, ergin erkeklerinde yazın, baş, boyun, göğüs ve karın ile kanat örtü ve kol uçma tüyleri, yan kuyruk tüyleri beyaz, diğer tarafları siyah olan bir tür. Kar kiraz kuşu. (<i>Plectrophenax nivalis</i>)		
Qartal: Dağ ve çöl arazilerinde yaşayan eğri gagalı yırtıcı ve kuvvetli bir kuş. [ADİL III, 68]	Kartal: Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş. (<i>Aquila</i>)	Qartal: Kartal [BL, 146]	
Qaşqaldaq: Eti yenilebilen siyah renkli, ördeğe benzer su kuşu [ADİL III, 72]	Sutavuğu hlk.: Kara renkli, parmakları yarım perdeli bir çeşit yaban ördeği. (<i>Fulica atra</i>)		Ge:r (Lənkəran): Sutavuğu [ADDL, 176] Qaşqato:ğ (İmişli): Sutavuğu [ADDL, 286]
Qatır: Eşekle atın	Katır: Atgillerden, kısarak		

çiftleşmesinden doğan yük hayanı. [ADİL III, 75]	ile erkek eşəğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan. (<i>Equus mulus</i>)		
Qayışqurd: Balıkların bedeninde parazitlik eden uzun kurt. [ADİL III, 81]	Ligula: Diphyllobothriidae (Pseudophyllidea) ailəsində bulunan, ara konakçısı balık olan və balık yiyen kuşların incec bağırsaklarında yaşayan bir sestot türü. (<i>Ligula intestinalis</i>)		
Qaz: Ördeğə benzer, fakat ondan böyük, uzun boğazlı, eti yenilən su kuşu. [ADİL III, 85]	Kaz: Perde ayaklılardan, uzun, beyaz və ya gri boyunlu, suda və karada yaşayan, uçan, yabani və ya evcil kuş. (<i>Anser</i>)	Kaz: Kaz [Tar. S IV, 2326] Qaz: Kaz [BL, 147]	
		Kaz: Kaz [DLT IV, 287]	
Qəcələ: <i>bk. sağsağan</i>	Saksağan, Alacakarga, Alakarga: Kargagillerden, karnı beyaz, kanatları və kuyruğu kül rəngi digər yerləri parlak, kara, uzun kuyruklu kuş, alacakarga, alakarga. (<i>Pica pica</i>)	Alaca karga: Saksağan [Tar. S I, 82] Saksıkan, Sağsıkan: Saksağan [Tar. S V, 3261] Saxsıkan: Saksağan [BL, 161]	Qacqac (Zaqatala): Saksağan [ADDL, 273] Qəcələ (Zəngibasar): <i>bk. qəcələk</i> . [ADDL, 290] Qəcələk (Kürdəmir): Saksağan [ADDL, 290] Qəcələ (Dərbənd): <i>bk. qəcələk</i> [ADDL, 290] Qozazıgziğ (Dərbənd): Saksağan [ADDL, 312] Şoraqələcə (Ordubad): Saksağan [ADDL, 471] Şuraqəcəərə (Ordubad): Saksağan [ADDL, 475] Zıxızx (Qax, Zaqatala): Saksağan [ADDL,
		Sagzıgan: Saksağan [DLT IV, 483]	

			559]
Qəzalə (Ar.): Ahu, boynuzları çıkmamış ceylan yavrusu. [ADİL III, 127]	Dişi ceylan		
Qılncbalığı: Burnu kılıç gibi uzun ve keskin olan iri balık türü. [ADİL III, 135]	Kılıç balığı: Kılıç balığıgillerden, burnunda kılıç biçiminde bir uzantısı bulunan, kılıçsız, eti beyaz ve lezzetli, iri bir balık. (<i>Xiphias gladius</i>)		
Qılquyruq: Kuyruğunda iki uzun tüy olan yabani ördek. [ADİL III, 135]	Kılquyruk, Bağırtlak kuşu: Ördəkgillerden, uzunluğu 55-65 santimetre, kuyruğu sivri, tüyleri ak yeşil qarışık, gagası, ayakları mavi bir kuş türü. (<i>Anas acuta</i>)	Bağırtlak, Bağırtlak kuşu, Boğurtlak I: Yabani ördek, kıl kuyruk kuşu [Tar. S I, 371] Bağrı kara: Bağırtlak kuşu, kılquyruk [Tar. S I, 376] Kılquyruk: Bağırtlak kuşu, süğlün, suna [Tar. S IV, 2485] Bağırtlak: Yabani ördek, kılquyruk [BL, 118]	

		<p>Bagırlak: Bağırtlak denen kuş [DLT IV, 60] Kıl kudhruk: Kıl kuyruk, aynı kuş [DLT IV, 313]</p>	
<p>Qırğı: Küçük kuşları avlayan keskin ve uzun pençeli, kısa, eğri gagalı vahşi kuş. [ADİL III, 138]</p>	<p>Atmaca, Akkuş: Kartalgillerden, ava alıştıırılabilen küçük bir yırtıcı kuş, akkuş. (<i>Accipiter nisus</i>)</p>	<p>Atmaca: Atmaca [BL, 117] Karguy: Atmaca <i>bk</i>: karkuy, karguy [DLT IV, 269] Kuş ıl: Atmaca [DLT IV, 387]</p>	<p>Daştülək (Lənkəran): Evcilleştirilmesi zor olan kuş, atmaca [ADDL, 119] Kökənəg (Salyan), Siçanalın (Quba): Atmaca [ADDL, 435]</p>
<p>Qırxayaq: Çok ayaklılar sınıfına ait uzun, çok ayaklı böcek. [ADİL III, 139]</p>	<p>Kırkayak: Eklem bacaklıların çok ayaklılar sınıfına giren, taşların altında yaşayan, vücudu yuvarlak ve uzun bir böcek. (<i>Julus terrestris</i>)</p>	<p>Kırkayaklı: Deriye yapışıp kalan bir çeşit kene [Tar. S IV, 2509]</p>	<p>Qulağagirən (Ağdam, Bakı, Gəncə, Kürdəmir, Şamaxı): Kırkayak [ADDL, 313] Təşnəbuğun (Bakı): Kırkayak [ADDL, 494]</p>
<p>Qırqovul: Tavukgillerden olan rengarenk tüylü, lezzetli eti olan büyük av kuşu. [ADİL III, 142]</p>	<p>Sülün: Sülüngillerden, kuyruğu çok uzun, eti yenilen bir kuş. (<i>Phasianus colchicus</i>)</p>	<p>Kıkluyruk: Bağırtlak kuşu, sülün, suna [Tar. S IV, 2485]</p>	<p>Boz I (Gəncə, İmişli, Yevlax): Dişi sülün [ADDL, 62] Kolxoruzu (Qazax): Sülün [ADDL, 258]</p>
<p>Qırlanğıç: <i>bk.</i> Qaranquş [ADİL III, 142]</p>	<p>Kırlanğıç: Kırlanğıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş. (<i>Hirundo</i>)</p>	<p>Karlağuç, Karluğaç, Karlanğıç, Kırlanğıç: Kırlanğıç [Tar. S IV, 2313] Kırlanğıç, Kırlanğıç, Kırlanğıç: Kırlanğıç [Tar. S IV, 2510] Qırlanğıç: Kırlanğıç [BL, 148]</p>	<p>Bajaquşu (Hamamlı): Kırlanğıç [ADDL, 36] Bəbəgül (Quba): Kırlanğıç [ADDL, 48] Qaranqac (Dərbənd): Kırlanğıç [ADDL, 281] Qarquloş (Şəki): Kırlanğıç [ADDL, 283] Şoşya (Axalsxi):</p>

		Kargılaç: Kırlangıç kuşu [DLT IV, 268]	Kırlangıç [ADDL, 472]
Qırmızböceği: Boya maddesi üretilen böcek. [ADİL III, 144]	Kırmız böceği: Zar kanatlılardan, küçük bir böcek. (<i>Coccus ilicis</i>)	Kırmız: Kırmız böceği [Tar. S IV, 2513]	
Qırmızıboğaz: Boğazının altı kırmızı, küçük göçebe kuş. [ADİL III, 144]	Kızıldıç, Pas rengi ardıç kuşu: Kuşlar (Aves) sınıfının, ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, ardıç kuşugiller (Turdidae) familyasından, Kuzey Avrupa ve Kuzey Asya ormanlarında yaşayan, Türkiye'nin her tarafında kışlayan, 22 cm kadar uzunlukta, sırtı yeşil kahverengi, karnı beyaz olan, böcek, küçük salyangoz ve solucanlarla beslenen, göçmen bir tür. Pas rengi ardıç kuşu. (<i>Turdus iliacus</i>)		
Qızılbalıq: Pembe renkli zarif eti olan, çok değerli büyük balık türü. [ADİL III, 158]	Sombalğı: Alabalıkgillerden, şerit arakonakçısı bir balık türü. (<i>Salmo salar</i>)		
Qızılböcek: Rengi koyu yeşil,	Altın böcek, Gül böceği:		

üstü parlayan küçük böcek. [ADİL III, 158]	Böcekler sınıfının kınkanatlılar takımından, yeşil kırmızı renkleri olan eklem bacaklı bir tür böcek, gül böceği. (<i>Cetonia aurata</i>)		
Qızılqaz: Zarif pembe tüylü, kanatları altın gibi parlak, uzun boğazlı ve uzun ayaklı su kuşu. [ADİL III, 158]	Flamingo (İng.), Flaman kuşu: Leyleksilerden, tüyleri beyaz, pembe, kanatlarının ucu kara, eti yenir bir kuş, Flaman kuşu. (<i>Phoenicopterus ruber</i>)		
Qızılkuş, : Av için kullanılan alıcı kuş türlerinden biri, 2, Kanatları kabuk gibi sert, yeşil, şeffaf böcek. [ADİL III, 158]	Doğan: Kartalgillerden, sırtı kül rengi ve enine çizgili, küçük kuş, fare vb, ile beslenen ve alıştırılarak kuş avında kullanılan yırtıcı bir kuş. (<i>Falco peregrinus</i>)	Doğan, Toğan: Doğan [BL, 129]	
Qızılquyruq: Kuyruğu kırmızımsı, sarı renkli kuş. [ADİL III, 159]	Kızılca kuyrukkakan, Al kuyrukkakan: Ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, ardıç kuşugiller (<i>Turdidae</i>) familyasından, Türkiye'de Anadolu'nun güneydoğu kısmında göç esnasında görülen, taşlık yamaçlarda, kışın yarı çöl tipindeki arazide yaşayan, 14 cm kadar uzunlukta olan, böceklerle beslenen, göçmen bir tür. Al kuyrukkakan. (<i>Oenanthe xanthoprymna</i>)		

<p>Qızquşu: bk. qızlarquşu</p>	<p>Kız kuşu: Yağmur kuşugillerden, uzunluğu 34 santimetre olan, eti yenebilen, başı sorguçlu, koyu yeşilimsi renkte esmer, küçük bir kuş. (<i>Vanellus vanellus</i>)</p>		<p>Yeddilik I (İmişli, Masallı): Kızlar kuşu [ADDL, 545]</p>
<p>Qızlarquşu: Sığırcık kuşu kadar küçük, sırt ve kanatlarının tüyleri yeşil kuş. [ADİL III, 160]</p>	<p>Kız kuşu: Yağmur kuşugillerden, uzunluğu 34 santimetre olan, eti yenebilen, başı sorguçlu, koyu yeşilimsi renkte esmer, küçük bir kuş. (<i>Vanellus vanellus</i>)</p>		<p>Yeddilik I (İmişli, Masallı): Kızlar kuşu [ADDL, 545]</p>
<p>Qoç: Erkek koyun. [ADİL III, 169]</p>	<p>Koç: Damızlık erkek koyun.</p>	<p>Er koyun: Erkek koyun [Tar. S III, 1503] Koçak: Koç [Tar. S IV, 2593] Qoç: Koç [BL, 149]</p>	<p>Arğalı (Culfa, Qazax, Naxçıvan, Ordubad, Zəngilan): Vahşi koç Çaku (Zaqatala): Koç [ADDL, 84] Ərqoli (Ordubad): Vahşi koç [ADDL, 165]</p>
<p>Qoç: Koç (Oğuzca), bk. koçnar [DLT IV, 337] Koçnar: Koç, bk. koç (Oğuzca) [DLT IV, 337]</p>		<p>Koç: Koç (Oğuzca), bk. koçnar [DLT IV, 337] Koçnar: Koç, bk. koç (Oğuzca) [DLT IV, 337]</p>	
<p>Qoduq: Eşek yavrusu [ADİL III, 171]</p>	<p>Sıpa: Eşek yavrusu.</p>	<p>Gölücük: Eşekcik [Tar. S III, 1740] Koducak: Küçük sıpa [Tar. S IV, 2599] Koduk, Kodak: Eşek yavrusu, sıpa [Tar. S IV, 2599] Supa: Sıpa [Tar. S V,</p>	

		3584] Koduk: Sıpa [BL, 149]	
Qoxarca: Kıymetli kürkü olan hayvan. [ADİL III, 171]	Kokarca: Etoburlardan, orta boyda, kendini korumak için düşmanına kötü kokulu sıvı fişkırtan, ince uzun bir kürk hayvanı. (<i>Mustela putorius</i>)	Yiyirce göcen: Kokarca denilen hayvan, gelincik [Tar. S VI, 4624]	
Qoraley: Bedeni mavi, karnı ve suratı beyaz göçebe kuş. [ADİL III, 181]	Muhabbet kuşu: Papağangillerden, Avustralya olan, yurdumuzda da kafeslerde beslenen, basit bazı sesleri ve kelimeleri taklit edebilen, eşine çok düşkün, sarı, yeşil ve kül renginde tüyü olan, uzun ve sivrikuyruklu bir kuş. (<i>Melopsittacus undulatus</i>)		
Qorilla: Batı Afrika ormanlarında yaşayan en iri, insana benzer maymun. [ADİL III, 183]	Goril (Fr.): Afrika'nın Ekvator bölgesinde ormanlarda yaşayan, iri ve güçlü bir maymun türü. (<i>Gorilla gorilla</i>)	Dağ adamı, Tağ adamı: Bir nevi maymun, nesnas [Tar. S II, 964]	
Qoşadırnaqlılar (cəm): Aynı derecede gelişmiş çift toynakları olan memeli hayvanlar sınıfı. [ADİL III, 185]	Çift toynaklılar		

<p>Qoyun: Et, yün, süt veren, sık kıvrıkcık tüylü, geniş getiren evcil hayvan. [ADİL III, 194]</p>	<p>Koyun: Geniş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan. (<i>Ovis aries</i>)</p>	<p>Koy: Koyun [Tar. S IV, 2682] Koyunu: Koyun [Tar. S IV, 2683] Ğanem: Koyun [BL, 134] Koyun: Koyun [BL, 150]</p>	<p>Ağtühlü: Koyun (Qazax) (ATDL, 16) Davar (Təbriz): Koyun [ADDL, 120]</p>
<p>Qu quşu, quğu: Ördekgiller sınıfına ait beyaz (nadir durumlarda siyah) yumuşak tüylü, uzun boylu, güzel iri su kuşu. [ADİL III, 199]</p>	<p>Kuğu: Perde ayaklılardan, yaban ve evcil türleri bulunan, çok uzun ve kıvrık boyunlu, geniş gagalı, geniş kanatlı bir su kuşu. (<i>Cygnus olor</i>)</p>	<p>Kuğu: Kuğu [DLT IV, 374]</p>	
<p>Quqqu, Quqqu quşu: Genellikle kendilerine yuva yapmayıp, başka kuşların yuvalarında yumurtlayan, gri, çilli, uzun kuyruklu orman kuşu. [ADİL III, 202]</p>	<p>Guguk kuşu: Gugukgillerden, genellikle Avrupa'da yaşayan, dişileri başka kuşların yuvasına yumurtlayarak yavrularının bakım işini onlara gördüren, sırtı gri, karnı kahverengi beyaz çizgili, 35 santimetre boyunda, böcekçil bir kuş. (<i>Cuculus canorus</i>)</p>		
<p>Qulağagirən: <i>bk.</i> qırxayaq [ADİL III, 203]</p>	<p>Kırkayak: Eklem bacaklıların çok ayaklılar sınıfına giren, taşların altında yaşayan, vücudu yuvarlak ve uzun bir</p>	<p>Kırkayaklı: Deriye yapışıp kalan bir çeşit kene [Tar. S IV, 2509]</p>	<p>Qulağagirən (Ağdam, Bakı, Gəncə, Kürdəmir, Şamaxı): Kırkayak [ADDL, 313]</p>

	böcek. (<i>Julus terrestris</i>)		Təşnəbuğun (Bakı): Kırkayak [ADDL, 494]
Qulun: Yeni doğmuş at yavrusu [ADİL III, 209]	Tay: Üç yaşına kadar olan at yavrusu.	Kulun: Tay [Tar. S IV, 2727] Kuluncak: Küçük tay, yeni doğmuş tay [Tar. S IV, 2729]	Day I (Ağdam, Qax, Ordubad, Şəki): At yavrusu [ADDL, 120] Daylağ I (Ağdam, Başkeçid, Gədəbəy, Qazax, Laçın, Tovuz): Bir yaşında at yavrusu [ADDL, 120]
		Kulun: Tay [DLT IV, 376]	
Qulunca: Yeni doğmuş at yavrusu. [ADİL III, 209]	Kulun: Altı aylığa kadar olan at veya eşək yavrusu.		Qulix' (Şəki): Kulun [ADDL, 314]
Qumru: Güvercin türündən olan gri renkli kuş. [ADİL III, 211]	Kumru (Far.): Güvercinlər takımından, güvercindən küçük, boz, gri renkli bir kuş. (<i>Streptopelia</i>)		Öyöy (Ağdam, Borçalı, Qazax): Kumru [ADDL, 390]
Qunduz: Kıymətli kürkü olan kemirici hayvan. [ADİL III, 212]	Kunduz, Kastor (Fr.): Kemirgenlerden, kuyruğu geniş və yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağacları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar və su setləri kuran, postu dəğerli bir hayvan, kastor. (<i>Castor fiber</i>)	Deñiz koyunu: Tüyündən ağır kumaşlar və derisindən kürk yapılan bir su hayvanı, kunduz (?) [Tar. S II, 1080] Su iti (su köpeği): Kunduz [Tar. S V, 3571] Su koyunu: Deniz koyunu [Tar. S V, 3572]	
		Kunduz: Kunduz, su köpeği [DLT IV, 378]	

<p>Qurbağa: Sıçramak için arka ayakları uzun, suda ve karada yaşayan kuyruksuz hayvan. [ADİL III, 213]</p>	<p>Kurbağa: Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan. (<i>Anura</i>)</p>	<p>Kurbağı: Kurbağa [Tar. S IV, 2734] Qurbağa: Kurbağa [BL, 151]</p> <hr/> <p>Baka: Kurbağa [DLT IV, 62] Kurbaka: Kurbağa [DLT IV, 380]</p>	<p>Bağbəquzi (Bakı): Kurbağa [ADDL, 49] Qulbaqqa (Dərbənd): Kurbağa [ADDL, 314]</p>
<p>Qurbağacıq: Küçük kurbağa, kurbağa yavrusu. [ADİL III, 213]</p>	<p>İribaş: Kuyruksuz kurbağanın yumurtadan yeni çıkmış kurtçuğu.</p>		<p>Havaziring (Cəlilabad): Küçük kurbağa [ADDL, 195]</p>
<p>Qurd I: canavar [ADİL III, 215]</p>	<p>Kurt: Köpekgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşayan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil memeli hayvan. (<i>Canis lupus</i>)</p>	<p>Qurt, Qurd: 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kurtçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151] Canavar, Cānavar, Canāvār: 1. Hayvan. 2. Canlı Kurt: Solucan soyundan olan hayvanlar; (Oğuzlarca) yırtıcı hayvanlardan olan kurt</p>	<p>Murdar (Borçalı, Qazax): Kurt [ADDL, 363]</p>

		Böri: Kurt [DLT IV, 108]	
Qurd II: Yumuşak vücutlu, uzun, ayaksız, sürünerek hareket eden küçük hayvan. [ADİL III, 215]	Kurt: Yumuşak vücutlu, uzun gövdeli, omurgasız, bacaksız, ayaksız veya çok ilkel ayaklı küçük hayvan. 2. Bazı böceklere veya bazı böcek kurtçuklarına verilen ad.	Ḳurt, Ḳurd: 1. Yırtıcı vahşi hayvan, 2. Bazı böceklerin yumurtadan çıktığı zamanki hali, kutçuk. 3. Uçucu böcek [BL, 151]	
		Kurt: Solucan soyundan olan hayvanlar; (Oğuzlarca) yırtıcı hayvanlardan olan kurt [DLT IV, 383]	
Qurdbasan: İri çoban köpeği [ADİL III, 216]	İri çoban köpeği		
Kuş: Vücudu tüylerle kaplı, iki kanatlı, gagalı uçan hayvan sınıfı. [ADİL III, 224]	Kuş: Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.	Ḳuş: Kuş [BL, 151]	
		Kuş: Kuş [DLT IV, 386]	
Quşcuğaz: Küçük kuş. [ADİL III, 225]	Küçük kuş		
Qutan, Qutanquşu: Uzun ve ince boğazlı, kısa ayaklı, uzun gagalı, ayakları geniş ve perdeli kuş. [ADİL III, 226]	Pelikan (Fr.), Kaşıkçı kuşu: Pelikangillerden, pembeye çalan beyaz tüylü, kanatları gri renkli, alt gagasında deriden bir kesesi olan iri kuş, kaşıkçı kuşu.	Kaşık burun: Kaşıkçı kuşu [Tar. S IV, 2329]	

	<i>(Pelecanus onocrotalus)</i>		
Quzgun: Karga türünden iri ve hızlı uçan yırtıcı kuş. [ADİL III, 228]	Kuzgun, Karakarga: Ötücü kuşlar takımının kargagiller familyasından, Kuzey Amerika'nın dağlık, fundalık yerlerinde bulunan, tüyleri siyah renkte olup mavi renkte parlayan bir kuş türü, karakarga. <i>(Corvus corax)</i>	Kuzgun: Kuzgun [DLT IV, 391]	
Quzu: Koyun yavrusu. [ADİL III, 228]	Kuzu: Koyun yavrusu.	El cifr, Hâmel, Kuzi: Kuzu [BL, 152]	
		Kuzi: Kuzu [DLT IV, 391]	
Leylak: Hacıleylak [ADİL III, 249]	Leylek (Fr.), Göçmen kuş: Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş. <i>(Ciconia ciconia)</i>	Laqlak: Leylek [BL, 152]	
Loş: Hindxoruzu [ADİL III, 269]	Hindi (erkek): Tavukgillerden, XV, yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan, boyun ve başı çıplak, parlak, yeşil ve esmer tüylü, kümes hayvanlarının en büyüğü. <i>(Meleagris gallopavo)</i>		
Lök (Köh): Deve yavrusu. [ADİL III, 271]	Köşek: Bir yaşına kadar olan deve yavrusu.	Bortlak: Deve yavrusu [Tar. S I, 639] Köşek, Köçek:	Daylağ II (Füzuli, Şamaxı): Deve yavrusu [ADDL, 120]

		Deve yavrusu [Tar. S III, 2703] Torum: Deve yavrusu [Tar. S V, 3830] Köşek: Deve yavrusu [BL, 150]	
Madyan (Far.): Dişi at. [ADİL III, 278]	Kısrak: Dişi at.	Olak: Kısrak [Tar. S V, 2961] Yunt: Kısrak [Tar. S VI, 4727] Kısrak: Kısrak [BL, 148]	
		Kısrak: Kısrak [DLT IV, 322]	
Makaka (Port.): Babunlar ailesinden olan maymun. [ADİL III, 281]	Şebek: Genellikle Afrika'nın dağlık bölgelerinde sürüler hâlinde yaşayan, değişik renklerde olan, uzun veya kısa kuyruklu türleri bulunan maymun. (<i>Macaca</i>)		
Mal: Büyükbaş evcil hayvan. [ADİL III, 283]	Mal: Büyükbaş hayvan.		
Mamont (Rus.): Dış görünümünden fili hatırlatan, buz devrinde yaşamış, uzun tüylü, yukarıya doğru eğri dişleri olan iri hayvan. [ADİL III, 287]	Mamut (Fr.): Filgillerden, dördüncü zamanda Avrupa ve Asya'da yaşamış olan, şimdi ancak fosili bulunan iri, kıllı bir hayvan. (<i>Elephas primigenius</i>)		
Manül: Yabani kedi. [ADİL III, 290]	Yaban kedisi: Kedigillerden, kırçıl renkli, 60 santimetre		

	uzunluğunda bir tür memeli. (<i>Felis silvestris</i>)		
Maral: Boynuzları dal gibi olan, geniş getiren çift tırnaklı hayvan. [ADİL III, 290]	Geyik: Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan, 2. argo Karısının veya bir kadın yakınının ihanetine uğramış erkek. (<i>Cervus elaphus</i>)	Geyik: Yırtıcı olmayan dört ayaklı hayvan [Tar. S III, 1678] Geyik: 1. Dört ayaklı hayvan, 2. Geyik, ceylan [BL, 135]	
		Keyik: Geyik; yaban hayvanı; aslında yabani olan her şey, eti yenen hayvanlardan ceylan, sığın, dağ keçisi gibi hayvanlar; yabani (vahşi) – evcil (ehli) karşıtı; av hayvanı ve av, [DLT IV, 309] Sukak: Sığın, geyik; beyaz geyik [DLT IV, 539]	
Marinka: Sazangillerden olan balık türü. [ADİL III, 291]	Yeşil sazan, Tatlısu kayası: Birçok yassı solucanın, bu arada kedi karaciğer kelebeğinin ikinci (yardımcı) arakonakçılığını yapan sazangiller türü. (<i>Tinca tinca</i>)		
Martı, Martıkuşu: Martı bk. qağayı	Martı: Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı. (<i>Larus</i>)		

<p>Maya (Far.): Dişi deve. [ADİL III, 298]</p>	<p>Maya <i>hlk.</i>: 1. Damızlık dişi hayvan. 2. Dişi deve.</p>	<p>Arvana, Avrana: Dişi deve [Tar. S I, 242] Engen: Dişi deve [Tar. S III, 1472] Maya: Dişi deve [Tar. S IV, 2798]</p>	<p>Nağ (Tovuz): Dişi deve [ADDL, 367]</p>
<p>Mayböcəyi: Sert kanatlı, siyah renkli, zarar verici, kemirici böcek. [ADİL III, 299]</p>	<p>Mayıs böceği: Kurtçuklarıyla tarım bitkilerine çok zarar veren ve gelişimini birkaç yılda tamamlayabilen kınkanatlı. (<i>Melolontha vulgaris</i>)</p>		<p>Ərikquşu (Ordubad): Mayıs böceği [ADDL, 164]</p>
<p>Maygülü: Bir çok türleri olan başı, boğazı ve göğsü sarı-kırmızı veya koyu kırmızı renkli su kuşu. [ADİL III, 299]</p>	<p>Tepeli dalgıç, Elmabaş: Dalgıç kuşlarından, başında kara tüylerden bir tepelik bulunan, sazlık göllerde yaşayan bir kuş, elmabaş. (<i>Podiceps cristatus</i>)</p>		
<p>Meduza (Yun.): Vücudu yapışkan maddeden oluşan çok ayaklı deniz hayvanı. [ADİL III, 302]</p>	<p>Denizanası, Medüz (Rum.): Sölenterlerden knidliler (Cnidaria) filumunun, gerçek medüzler (Scyphozoa) sınıfından, saydam bir yapısı olan, sürüler hâlinde Avrupa ve Türkiye denizlerinde yaşayan bir tür.</p>		

	<i>(Aurelia aurita)</i>		
Meşəcüllütü: Tahmini güvercin kadar ince, uzun gaga, kısa ayak, grimsi, çizgili tüyleri olan kuş. [ADİL III, 306]	Çulluk, Bekas (Fr.): Çullukgillerden, Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika'da yaşayan, tüyleri kahverengi ve kül rengi, göçebe, eti için avlanan, uzun gagalı, göçmen bir kuş, bekas. <i>(Scolopax rusticola)</i>		Kəvələ (Lənkəran): Gagası uzun kuş. [ADDL, 253]
Meymun: Vücut yapısına göre insana yakın olan memeli hayvan. [ADİL III, 312]	Maymun (Ar.), Primat (Fr.): Dört ayaklı, iki ayağı üzerinde de yürüyebilen, ormanda toplu olarak yaşayan, kuyruklu hayvan, primat. <i>(Primates)</i>	Maymün: Maymun [BL, 153] Biçin: Maymun [DLT IV, 90] Keyliğ: Maymun [DLT IV, 309]	
Mələ: Çok sert ısırın kanatsız, zehirli böcek. [ADİL III, 332]	Tahtakurusu, Tahtabiti: Yarım kanatlılardan, uzunluğu 3-5 milimetre, vücudu oval ve yassı, kanatları körelmiş, oturulan, yatılan yerlerde üreyen, kan emerek beslenen, pis kokulu böcek, tahta biti. <i>(Cimex lectularius)</i>	Tahta kurdu: Tahtakurusu, tahtabiti [Tar. S V, 3702]	Gadreg (Tabasaran): Tahtabiti [ADDL, 174] Godireg (Dərbənd): Tahtabiti [ADDL, 184] Mələ (Ağdam, Ağdaş, Lənkəran): 1. Tahtabiti. 2. Akrep türünden olan zehirli böcek (Lənkəran) [ADDL, 350] Şin II (Qax): Tahtabiti [ADDL, 467] Şud (Quba): Tahtabiti [ADDL, 473]
Mərcan (Ar.): Deniz dibindeki kayalara yapışarak toplu halde hareketsiz yaşayan deniz hayvanı. [ADİL III, 343]	Mercan (Ar.): Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan, mercan balığı.		

	<i>(Corallium rubrum)</i>		
Məryəmböcəyi, Məryəmqudu: Rutubətli yerlərdə yaşayan, yengece bənzər kiçik böcek. [ADİL III, 349]			
Mıır: Keçi yavrusu, çəpiş [ADİL III, 362]	Oğlak: Keçi yavrusu.	Cedī: Oğlak, oğlak burcu [BL, 123] Oğlak: Oğlak, keçi yavrusu [BL, 155]	Dıqı (Borçalı, Çənbərək): Keçi yavrusu [ADDL, 130] Korik (Kəlbəcər): Keçi yavrusu [ADDL, 259]
		Oğlak: Oğlak [DLT IV, 422]	Micir (Basarkeçer, Bolnisi, Gədəbey, Gence, Qazax, Mingəçevir, Şəmki, Tovuz): 1. Keçi yavrusu, 2. Arık, zayıf, çelimsiz [ADDL, 357] Olxağ (Laçın): Oğlak [ADDL, 381]
Mığ-mığ, Mımığa, Mıgmıği <i>hlk</i> : Sivrisineğin adlarından biri [ADİL II, 410]	Sivrisinek: Çift kanatlılardan, insan və memeli hayvanların kaniyla bəslənən, birçok türü bulunan və bir türü sıtma mikrobi aşılaman, sulak, bataklık yerlərdə çok	Üyez, üvez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127] İvez: Sivrisinek, tatarcık [BL, 143]	Bitdili (Kürdəmir): Sivrisinek [ADDL, 59] Diddi (Kəlbəcər): Sivrisinek [ADDL, 133] Diddili (Ağdam, Bakı, Bərdə, Kürdəmir):

	<p>üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek. (<i>Culex pipiens</i>)</p>	<p>Kimünçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kümiçe [DLT IV, 330] Kümüçe: Sivrisinek, <i>bk.</i> kimünçe [DLT IV, 397] Öyez, Övez: Bir çeşit sivrisinek [DLT I, 84]</p>	<p>Sivrisinek [ADDL, 137] Hini (İmişli, İsmayılı, Masallı, Mingəçevir, Salyan, Şamaxı, Ucar): Sivrisinek [ADDL, 207] Hünü (Cəlilabad, Əli Bayramlı, Göyçay, Sabirabad, Ucar): <i>bk.</i> hünü [ADDL, 213] Xəkbeçə (Şərur): Sivrisinek [ADDL, 218] Kormilçəg (Derbend): Sivrisinek [ADDL, 259] Mıǵı (Barana, Borçalı, Qazax): Sivrisinek [ADDL, 355] Mıǵmıǵ (Naxçıvan), Nünü (Borçalı, Qazax, Zəngilan): Sivrisinek [ADDL, 355] Uzunburun (Dərbənd, Xaçmaz, Quba): Sivrisinek [ADDL, 522]</p>
<p>Mırmırı <i>hlk.:</i> Ağbalıq [ADİL III, 364]</p>	<p>Mersin morinası: Mezgitgillerden, kuzey denizlerinde yaşayan, eti yenilen, karaciğerinden yağ çıkarılan bir balık. (<i>Huso huso</i>)</p>		<p>Mırmırı (Zərdab): Mersin morinası [ADDL, 355]</p>
<p>Mız: Sirke veya başka ekşi şeylerin üzerine toplanan küçük sinek. [ADİL III, 364]</p>			

<p>Milçək: Bazı bulaşıcı hastalık mikroplarını taşıyan çiftkanatlı haşara, çibin [ADİL III, 367]</p>	<p>Sinek, Cibin (esk.): Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.</p>	<p>Ceban, Cibin: Sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772] Şiñek, Siñek: Sinek [BL, 163] Şiñek: <i>bk.</i> Sinek [BL, 166]</p>	<p>Çibin I (Lerik, Yardımlı): Sinek [ADDL, 101] Murtazənəğ (Dərbənd): Küçük sinek [ADDL, 363]</p>
<p>Milçəkqapan: Ağaçkakan ailesinden olan küçük kuş. [ADİL III, 367]</p>	<p>Sinekkapan: Böcekleri, özellikle sinekleri yakalayan beslenen küçük ötücü kuşlar. (<i>Dionaea muscicapa</i>)</p>		
<p>Milçəkyyən: Larvalarını sinekle besleyen böcek. [ADİL III, 368]</p>			
<p>Mişarbalığı: Üzerinde testere dişine benzer çıkıntılar olan uzun burunlu, yırtıcı bir deniz balığı. [ADİL III, 378]</p>	<p>Testere balığı, Marangoz balığı: Testere balığıgillerden, Atlantik Okyanusu ve Akdeniz'de yaşayan, burnu uzun ve iki yanı testere gibi dişli olan, köpek balığına benzer iri bir balık, marangoz balığı. (<i>Pristis pristis</i>)</p>		
<p>Miyopişiyi: çölpişiyi, yazıpişiyi [ADİL III, 380]</p>	<p>Yaban kedisi: Kedigillerden, kırçıl renkli, 60 santimetre uzunluğunda bir tür</p>		<p>Miyopişiyi (Salyan): Yabani kedi [ADDL, 359]</p>

	memeli. (<i>Felis silvestris</i>)		
Mollatütək: Yaz aylarına su üzerinde uçan kısa ömürlü böcek. [ADİL III, 383]			Mollatütək (Salyan): Yazda su üzerinde uçan böcek [ADDL, 360]
Mozalan: Larvaları hayvanların bedeninde asalak gibi yaşayan iki kanatlı böcek, iri böcek [ADİL III, 387]	Sığır sineği, Eğrice, Nokra sineği: Asya, Afrika ve Güney Amerika da sığırlar a saldıran ve tabanid sinek türü. (<i>Tabanus bovinus</i>)	Bügelek, Büvelek: Sığır sineği [Tar. S I, 735] Eğrice: Büvelek denilen sinek [Tar. S III, 1402] Güveğen: Büvelek [Tar. S III, 1884] Köyeğen: Eşek sineği, büvelek, eğrice [Tar. S IV, 2707] Üvez, Üyez: Sivrisinek, at sineği, eşek sineği, tatarcık, büvelek [Tar. S VI, 4127] Dügülen: Bögelek sineği, bir tür sinek veya kurtçuğu [BL, 130]	Alabuğa (Cəbrayıl, Zəngilan): Büvelek [ADDL, 18] Bö:ələx (Ağdam, Bərdə, Gəncə, Qazax, Oğuz, Şəmkir): Büvelek [ADDL, 63] Gigo:un (Quba): Büvelek [ADDL, 181] Göyö:ün: Büvelek [ADDL, 187] Kodəf (Ordubad): Büvelek [ADDL, 257] Korkö:ng (Oğuz): Büvelek [ADDL, 259] Oxlav II (Qax): Büvelek [ADDL, 380] Uxlo: (Oğuz): Büvelek [ADDL, 516] Yö:n (Ucar): Büvelek [ADDL, 552]
Mumgüvəsi: Genellikle arı peteklerinde yaşayan zarar verici böcek. [ADİL III, 395]	Petek güvesi, Arı güvesi, Mum güvesi, Bal güvesi: Yumurtalarını kovan çevresindeki mum kırıntılarına bırakarak, peteklerin kurtlanmasına yol açan ve özellikle bilgisiz arıcılığın en büyük düşmanlarından biri		

	sayılan gececi kelebek; arı güvesi, mum güvesi, bal güvesi.		
Mustanq (İsp.): Yabanileşmiş evcil at. [ADİL III, 399]	Mustang: Genelde <u>Amerika Birleşik Devletlerinin</u> batı eyaletlerinde sahipsiz, başıboş gezen yabanileşmiş atlardır.		
Muymul: Serçegililer sınıfından kuş. [ADİL III, 399]			
Mürğ (Far.): Kuş [ADİL III, 427]	Kuş: Yumurtlayan omurgalılardan, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.	Çuş: Kuş [BL, 151]	
		Kuş: Kuş [DLT IV, 386]	
Naqqa, Naqqabalğı: Tatlı sulara yaşayan pulsuz, bıyıklı, iri yırtıcı balık. [ADİL III, 452]	Yayın balığı: Yayın balığıgillerden, başı büyük, ağzı geniş, derisi pulsuz, vücudu uzun, lezzetli, iri bir tür tatlı su balığı. (<i>Silurus glanis</i>)		Laxa III (Qazax): Yayın balığı [ADDL, 321]
Nandu: Uçamayan kuşlar sınıfı, Amerika devekuşları. [ADİL III, 457] (Rhea)	Nandu: Amerika deve kuşu.		
Narbiti: Ağacın yapraklarına zarar veren böcek. [ADİL III, 458; III. 459]	Nar yaprakbiti: 1–2 mm. boyunda, yeşil veya sarımsı yeşil rekte bir zararlı böcektir. Narın sürgün uçlarında, yaprak altlarında, çiçek veya meyveleri		

	üzerine yerleşerek koloniler oluşturur. (<i>Aphis punicae</i>)		
Narqurdu: Nara ve bazı başka meyvelere zarar veren ve çürümmesine ol açan böcek [ADİL III, 459]	Nar yaprakbiti: 1–2 mm. boyunda, yeşil veya sarımsı yeşil rekte bir zararlı böcektir. Narın sürgün uçlarında, yaprak altlarında, çiçek veya meyveleri üzerine yerleşerek koloniler oluşturur. (<i>Aphis punicae</i>)		
Nərə: Kıymetli eti, havyarı olan, nehir ve denizlerde yaşayan kıkırdaklı balık. [ADİL III, 479]	Mersin balığı: Mersin balığıgillerden, ılık denizlerde, göllerde yaşayan, tatlı sularda yumurtlayan, yumurtalarından havyar yapılan bir balık, kolan balığı. (<i>Acipenser sturio</i>)		
Oğlaq: Körpe süt emen keçi yavrusu. [ADİL III,]	Oğlak: Keçi yavrusu.	Cedri: Oğlak, oğlak burcu [BL, 123] Oğlaq: Oğlak, keçi yavrusu [BL, 155]	Dıqı (Borçalı, Çənbərək): Keçi yavrusu [ADDL, 130] Korik (Kəlbəcər): Keçi yavrusu [ADDL, 259] Micir (Basarkeçer, Bolnisi, Gədəbəy, Gence, Qazax, Mingəçevir, Şemkir, Tovuz): 1. Keçi yavrusu, 2. Arık, zayıf, çelimsiz. [ADDL, 357] Olxağ (Laçın): Oğlak [ADDL, 381]
		Oğlak: Oğlak [DLT IV, 422]	
Omar: Omurgasız deniz hayvanı, on ayaklı yengeç. [ADİL III, 552]	Mavi yengeç: Erkek yengeçlerin boyu 9 cm, genişliyi, kabuğun iki yanındaki dikenlerle		

	birlikte, 22 cm'dir. Dişiler ise bundan daha küçüktür. Boyları 7,5 cm, genişlikleri, yine aynı şartla, 18 cm'dir. Sırt kabuğunun iki yanında 9'ar adet diken bulunur. (<i>Callinectes sapidus</i>)		
Oranqutanq: İnsana benzer iri maymun. [ADİL III, 526]	Orangutan (Fr.): Sumatra ve Borneo'da yaşayan, insana benzeyen, yemişle beslenen bir cins büyük maymun. (<i>Pongo pygmaeus</i>)		
Ov iti: Avcının kendisiyle birlikte ava götürdüğü, özel eğitilmiş köpek. [ADİL III, 534]	Av köpeği: Tazı, kopoy, zağar vb. ava yardımcılık etmeye alıştırmış köpek.	Arayıcı it: Av köpeği [Tar. S I, 185] Av iti: Av köpeği [BL, 117]	Sandıgtulası (Salyan): Av köpeği [ADDL, 419]
		Taygan: Tazı, av köpeği [DLT IV, 590]	
Ögac: Üç yaşında erkek koyun. [ADİL III, 545]	Öveç hlk.: İki üç yaşındaki erkek koyun.	Ögeç, Öveç: İki, üç yaşlarında erkek koyun ve keçi [Tar. S V, 3056]	
Öküz: İş hayvanı gibi kullanılan hayvan. [ADİL III, 545]	Öküz: Çift sürmekte, kağrı çekmekte kullanılan, etinden yararlanan, iğdiş edilmiş erkek sığır.	Öküz: Öküz [BL, 158]	
		Öd: Sığır, öküz, bk. Düzelt, ud [DLT IV, 449] Öküz: Öküz [DLT IV, 456] Ud: Sığır, öküz (Çiğlice) [DLT IV, 683]	

<p>Ördək: Eti yenilen, yabani veya evcil uzun boğazlı iri su kuşu. [ADİL III, 553]</p>	<p>Ördek: Perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu. (<i>Anas</i>)</p>	<p>Ördek: Ördek [BL, 158]</p> <p>Ördek: Ördek [DLT IV, 463]</p>	<p>Bili (Lənkəran): Ördek [ADDL, 56]</p>
<p>Ördəkburun: Yüzü ördek gagası gibi geniş, memeli hayvan (vatanı Avusturalya ve Tazmanya). [ADİL III, 553]</p>	<p>Ornitorenk (Fr.): Gagalı memeli. (<i>Ornithorhynchus anatinus</i>)</p>		
<p>Payıziyənəyi: Ringa balığının gözlerinin iriliğiyle seçilen türü. [ADİL III, 584]</p>			
<p>Peyinqurdu: Tezek alanlarında yaşayan böcek [ADİL III, 589]</p>	<p>Bok böceği, Pislük böceği: Kın kanatlılardan, genellikle otçul memeli hayvanların gübrelerinde yaşayan ve bokla beslenen böcek, pislük böceği. (<i>Geotrupes stercorarius</i>)</p>	<p>Bunbur: Domuzlan böceği, bok böceği [Tar. S I, 695]</p> <p>Karaböce: Domuzlan [Tar. S IV, 2254]</p> <p>Doñuzlan böceği, Toñuzlan böceği, Tomuzlan böceği, Toñuzlan kurdu: Bok böceği [Tar. S II, 1218]</p>	<p>Qaramöjəx' (Şəmkir, Tovuz): Domuzlan böceği [ADDL, 281]</p> <p>Pıspıs (Ordubad): Domuzlan böceği [ADDL, 403]</p> <p>Pıspısa II (Bakı, Cəlilabad): Domuzlan böceği [ADDL, 403]</p>
<p>Pələng: Kedi türünden derisi çizgili iri yırtıcı hayvan, kaplan. <i>bk.</i> qaplan [ADİL III, 590]</p>	<p>Kaplan: Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan. (<i>Felis tigris</i>)</p>	<p>Qaplañ, Qaplan: Kaplan [BL, 144]</p> <p>Asrı: Kaplan, kaplan gibi iki renkli [DLT IV, 41]</p>	
<p>Pəncəüzgəclilər (cəm): Yüzgeçleri pençe şeklinde olan hayvanlar sınıfı. [ADİL III, 592]</p>	<p>Saçak yüzgeçlilər</p>		

<p>Piləqurdu: bk. baramaqrdu [ADİL III, 602]</p>	<p>İpek böceği: Kanatları pullu böcekler sınıfından, ördüğü kozalardan ipek elde edilen, dut yaprağı ile beslenen bir cins kelebeğin tırtılı. (<i>Bombyx mori</i>)</p>	<p>Gügül kurdu: İpek böceği [Tar. S III, 1851]</p>	
<p>Pinqivin: Küreğe benzer kanatları olan, iyi yüzen, uçamayan, iri Güney Kutbu deniz kuşu. [ADİL III, 603]</p>	<p>Penguen: Penguengillerden, Güney Kutbu'nda yaşayan, sırtı kara, göğsü ak, iyi yüzen, deniz hayvanlarıyla beslenen, uçamayan, kısa kanatlı deniz kuşu. (<i>Aptenodytes patagonica</i>)</p>		
<p>Pişik: Kaplan, aslan vs. nin ait olduğu aileye mensup memeli evcil hayvan. [ADİL III, 606]</p>	<p>Kedi, Pişik hlk.: Kedigillerden, köpek dişleri iyi gelişmiş, kasları çevik ve kuvvetli evcil, küçük memeli hayvan, pisik. (<i>Felis domesticus</i>)</p>	<p>Çetük, Cetük, Çedük, Çetik: Kedi [Tar. S II, 871] Kedence: Kedi [Tar. S IV, 2395] Pisi, Pişik, Püsük: Kedi [Tar. S V, 3198] Çetük: Kedi [BL, 125]</p>	
		<p>Çetük: Kedi [DLT IV, 141] Muş: Kedi (Çiğilce), bk. çetük [DLT IV, 415]</p>	
<p>Porsuq: Sansargillerden çenesi keskin, vücudu şekilsiz, uzun, kaba yünlü, kürklü vahşi hayvan. [ADİL III, 615]</p>	<p>Porsuk: Sansargillerden, su kıyılarında kazdıkları deliklerde yaşayan, ot ve etle beslenen, pis kokulu, memeli bir hayvan. (<i>Meles</i>)</p>	<p>Netk: Porsuk [BL, 155] Porsuk: Porsuk [BL, 159]</p>	<p>Ağdös: Porsuk (Salyan) (ATDL, 14)</p>

Poni (İng.): Küçük boylu at cinsi. [ADİL III, 615]	Poni, Midilli: 142 cm yüksekliğini aşmayan küçük at ırkı, midilli.		
Sağsağan: Kargagillerden, siyah-beyaz tüylü, karakteristik sesi olan kuş. [ADİL IV, 17]	Saksağan, Alacakarga, Alakarga: Kargagillerden, karnı beyaz, kanatları ve kuyruğu kül rengi diğer yerleri parlak, kara, uzun kuyruklu kuş, alacakarga, alakarga. (<i>Pica pica</i>)	Alaca karga: Saksağan [Tar. S I, 82] Saksıkan, Sağsıkan: Saksağan [Tar. S V, 3261] Sağsıkan: Saksağan [BL, 161] Sağzıgan: Saksağan [DLT IV, 483]	Qacqac (Zaqatala): Saksağan [ADDL, 273] Qəcələ (Zəngibasar): <i>bk. qəcələk</i> , [ADDL, 290] Qəcələk (Kürdəmir): Saksağan [ADDL, 290] Qəcələ (Dərbənd): <i>bk. qəcələk</i> [ADDL, 290] Qozazığzığ (Derbend): Saksağan [ADDL, 312] Şoraqələcə (Ordubad): Saksağan [ADDL, 471] Şuraqəcəərə (Ordubad): Saksağan [ADDL, 475] Zıxızx (Qax, Zaqatala): Saksağan [ADDL, 559]
Saqqaquşu: Serçegillerden olan, başında ve boynunda kırmızı ve sarı tüyleri olan, ötücü kuş. [ADİL IV, 24]	Saka kuşu, Ökse kuşu: Serçegillerden, başında ve boynunda kırmızı, sarı tüyler bulunan, güzel öttüğü için kafeste beslenen küçük bir kuş, kutan, saka (II), ökse kuşu. (<i>Carduelis cardelis</i>)	Cınkay: İskete kuşu [Tar. S II, 770]	
Salaka (Rus.): Balık türü. [ADİL IV, 25]	İstavrit (Rum): Uskumrugillerden, pulsuz ve az kılçıklı bir balık. (<i>Trachurus trachurus</i>)		
Samur: Sansarillerden olan gri renkli, değerli	Samur (Ar.): Kuzey Avrupa'da yaşayan, çok		

kürkü olan vahşi hayvan. [ADİL IV, 32]	yumuşak ve ince tüyleri olan, postu için avlanan küçük hayvan. (<i>Martes zibellina</i>)		
Sardina (İt.): Sazangillerden olan küçük balık. [ADİL IV, 39]	Sardalya (Rum.), Ateş balığı: Hamsigillerden, konservesi ve tuzlaması yapılan, gümüş renginde, pullu ve 10-15 santimetre boyunda, küçük bir balık, ateş balığı. (<i>Clupea pilchardus</i>)		
Sayqa: Hortum gibi uzun burnu ve boynuzları olan, geviş getiren çift tırnaklı hayvan, antilobun bir türü. [ADİL IV, 51]	Sayga: Bozkır antilobu. (<i>Saiga tatarica</i>)		
Sazan: Genellikle sazlık ya da durgun tatlı sularda yaşayan, iri pulları olan balık türü. [ADİL IV, 53]	Sazan: Sazangillerden, Avrupa, Asya ve Amerika'nın tatlı sularında yaşayan, sırt yüzgeci uzun, eti beğenilen kılçıklı bir balık. (<i>Cyprinus carpio</i>)		
Sərçə: Tüyleri kahverengigr renkte, genellikle binaların yakınında yaşayan küçük kuş. [ADİL IV, 87]	Serçe: Serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş. (<i>Passer domesticus</i>)	Serçe: Serçe [BL, 162]	
		Kuş kuşgaç: Serçe kuşu [DLT IV, 387] Seçe: Serçe (Oğuzca) [DLT IV, 502]	

<p>Sığır: Kara mal. 2. Kürek şekilli boynuzları olan geyikgillerden olan, iri, geniş getiren memeli hayvan. [ADİL IV, 102]</p>	<p>Sığır: Geniş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.</p>	<p>Ayrık(II): Yabani geyik ve sığır [Tar. S I, 350] Sağıl: Sığır, inek sürüsü [Tar. S V, 3229] Bakar: Sığır, inek [BL, 119] Sığır: Sığır, inek ve manda gibi büyük baş hayvanlar [BL, 162]</p>	
<p>Sığırçın: Serçeğillerden olan, koyu tüylü, ötücü, göçebe kuş. [ADİL IV, 102]</p>	<p>Sığırçık, Çekirge kuşu, Çoğurcuk: Serçeğillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu. (<i>Sturnus vulgaris</i>)</p>	<p>Alaca sığırçık, Alaca sığırçık: Ala sığırçık [Tar. S I, 85, 88] Sığırçuk: Sığırçık kuşu [BL, 163]</p>	<p>Şor I (Lənkəran): Sığırçık [ADDL, 471]</p>
<p>Sıpa: Bir yaşında eşek yavrusu (bazen hakaret gibi kullanılıyor) [ADİL IV, 107]</p>	<p>Sıpa: Eşek yavrusu.</p>	<p>Gölücük: Eşekcik [Tar. S III, 1740] Koducak: Küçük sıpa [Tar. S IV, 2599] Koduk, Kodak: Eşek yavrusu, sıpa [Tar. S IV, 2599] Supa: Sıpa [Tar. S V, 3584]</p>	

		Koduk: Sıpa [BL, 149]	
Sıçan: Ekine zarar veren küçük, uzun suratlı, uzun kuyruklu, genellikle alaca renkli kemirgen. [ADİL IV, 111]	Fare: Sıçangillerden, küçük vücutlu, kemirgen, memeli hayvan (<i>Mus</i>)	Keseğen: Fare [Tar. S IV, 2443] Sıçan: Sıçan, fare [BL, 162]	Məncərə (Lerik): Fare [ADDL, 351]
		Sıçgan: Sıçan, fare [DLT IV, 510]	
Siçovul: Sıçangiller ailesinden, fareden iri, uzun, benekli kuyruğu olan grimsi renkli kemirici. [ADİL IV, 111]	Keme: Büyük sıçan.	Cardın: İri sıçan [Tar. S II, 754] Geme: Büyük fare [Tar. S III, 1629]	Axçaçovul (Salyan): Büyük sıçan [ADDL, 17] Axçədüzdeg (Dərbənd): Büyük sıçan [ADDL, 17] Aqçaduzd (Quba): Büyük sıçan [ADDL, 17] Dabdabay, Daptanay (Qax): Büyük sıçan [ADDL, 109] Xərcir (Tabasaran): İri sıçan [ADDL, 219] Mişo:l (Şeki): İri sıçan [ADDL, 358] Taptaptay (Qax): İri sıçan [ADDL, 481]
		Sakırkan: Büyük sıçan, game [DLT IV, 484] Sıkırkan: Büyük sıçan, game [DLT IV, 515]	
Silvi: Silviler (ötleğengiller) ailesinden olan kuş türü. [ADİL IV, 118]	Çalı bülbülü, Bayır kuşu, Ötleğen: Serçegillerden, güzel öten, küçük bir kuş, ötleğen, bayır kuşu. (<i>Sylvia communis</i>)	Çırtıboğa: Ötleğen kuşu [Tar. S II, 908]	
Sincap: Ağaçlarda yaşayan ve açık kül renginde	Sincap (Far.) Değın hlk, Çekelez hlk.: Sincapgillerden,	Teyin, Teyün, Tiyin: Sincap [Tar. S V,	

değerli kürkü olan kemirici küçük hayvan. [ADİL IV, 120]	ağaçlarda yaşayan, genellikle meyveyle beslenen, çok tüylü, uzun kuyruklu, ince gövdeli bir hayvan, değın (II), çekelez. (<i>Sciurus vulgaris</i>)	3797] Sincāb: Sincap [BL, 163]	
Sinək: Milçək, çibin [ADİL IV, 122]	Sinek, Cibin (esk.): Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.	Ceban, Cibin: Sinek, sivrisinek [Tar. S II, 772] Şiñek, Siñek: Sinek [BL, 163] Şiñek: bk. Sinek [BL, 166]	Çibin I (Lerik, Yardımlı): Sinek [ADDL, 101] Murtazənəğ (Dərbənd): Küçük sinek [ADDL, 363]
		Kudhgu: Sinek, bk. kudgu [DLT IV, 373] Kudgu: Karasinek, sinek [DLT IV, 373] Singek: Sinek; (<i>şehirlilerce</i>) <i>sivrisinek;</i> (<i>göçebelerce</i>) karasinek [DLT IV, 523]	
Sinəkqapan: Sinek yiyen kuş [ADİL IV, 122]	Sinekkapan: Böcekleri, özellikle sinekleri yakalayarak beslenen küçük ötücü kuşlar. (<i>Dionaea muscicapa</i>)		
Siyənək: Genellikle tuzlanmış ve tütsülenmiş şekilde yenilen deniz balığı. [ADİL IV, 130]	Ringa (Alm.): Kemikli balıklardan, ılık denizlerde büyük sürüler hâlinde dolaşan ve tütsü ile kurutulmuşu sıkça tüketilen, uskumru iriliğinde bir balık. (<i>Clupea harengus</i>)		
Skumbriya (Yun.): Deniz balığı. [ADİL IV, 131]	Uskumru (Rum.): Uskumrugillerden, sıcak ve ılık denizlerde sürü durumunda yaşayan,		

	çizgili bir deniz balığı. (<i>Scomber scombrus</i>)		
Sona: Asıl anlamı ördek olup, genellikle şiirlerde güzelin benzetmelerinden birisidir. [ADİL IV, 136]	Suna, Gövel hlk.: 1, Erkek ördek, 2. <i>hlk.</i> Göl ördeği.	Gövel, Gövel ördek: Yeşil başlı ördek [Tar. S III, 1794]	
Soxulcan: Yumuşak, uzun ve bazen yuvarlak vücutlu, toprak içinde, nem yerlerde yaşayan kurt. [ADİL IV, 133]	Solucan: Yuvarlak veya yassı, uzun kurtlara verilen genel ad. (<i>Lumbricus terrestris</i>)	Yerbağıracağı: Solucan [Tar. S VI, 4534] Soğulcan: Solucan. [Tar. S V, 3494]	Ciyənqala (Şəki): Solucan [ADDL, 80] Əbləbiç (Qax): Solucan [ADDL, 152] Ərəvuc (Qax): Solucan [ADDL, 164] Hərnəvüc (Qax): Solucan [ADDL, 203] Xəmirənqurti (Dərbənd): Solucan [ADDL, 219] Sazan (Cənubi Azərbaycan): Solucan [ADDL, 422] Şaral (Tabasaran): Solucan [ADDL, 458]
		Kurt: Solucan soyundan olan hayvanlar [DLT IV, 383]	
Suf, Sufbalığı: Levregillerden olan değerli balık. [ADİL IV, 159]	Sudak: Levregillerden, tatlı sularda yaşayan, eti beyaz ve lezzetli bir balık. (<i>Lucioperca fluviatilis</i>)		
Suilanı: Bazı zehirsiz yılanların adı. [ADİL IV, 159]	Su yılanı: Su yılanıgillerden, uzunluğu 50 santimetre kadar olan, su kenarlarında ve bağlarda yaşayan bir sürüngen. (<i>Natrix natrix</i>)		

<p>Suiti: Yüzgeçayaklılar ailesinden deniz hayvanı. [ADİL IV, 159]</p>	<p>Fok balığı (Fr.): Etçiller takımının fokgiller familyasından, 1-2 metre boyunda, postu değerli, memeli deniz hayvanı, ayı balığı. (<i>Phoca</i>)</p>		
<p>Suqaranquşu: Martıgiller ailesinden olan su kuşu. [ADİL IV, 159]</p>	<p>Deniz kırlangıcı, Göçeder: Yağmurkuşları (Charadriiformes) takımının deniz-kırlangıcıgiller (Sternidae) familyasından bir kuş türü. Tüyleri kara, ak, külrengi karışıktır. Gaga ve ayakları kırmızıdır. Palearktik bölge ve Kuzey Amerikada göl, ırmak ve deniz kıyılarında yaşar. Göçeder. (<i>Strena Hirundo</i>)</p>		
<p>Suquzgunu: İri başlı, parlak tüylü, uzun gagalı su kuşu. [ADİL IV, 159]</p>	<p>Yalıçapkını, Emircik, İskele kuşu: Yalıçapkınıgillerden, su kıyılarında yaşayan, sırtı mavi ve yeşil, karnı pas rengi bir kuş, emircik, iskele kuşu. (<i>Alcedo atthis</i>)</p>		
<p>Suleylayi: Yüzgeçayaklılar ailesinden suda yaşayan bir kuş. [ADİL IV, 160]</p>			
<p>Susamuru: Koyu kahverengi değerli kürkü olan vahşi su hayvanı. [ADİL IV, 162]</p>	<p>Su samuru, Lutr (Fr.): Sansargillerden, tüyleri koyu kahverengi, iyi yüzen, kürkü</p>		

	beğenilen, küçük bir tür hayvan, lutr. (<i>Lutra</i>)		
Sünbülqıran: Tarlaya, tahıla zarar veren fareye benzer kemirici. [ADİL IV, 169]	Tarla sincabı, Gelengi <i>hlk.</i>: Kemiriciler (Rodentia) takımının, sıçangiller (Muridae) familyasından, 10 cm kadar uzunlukta, 3 cm kadar kuyruğu olan, Avrupa'da ekin tarlalarında yaşayan ve zarar veren bir tür. (<i>Spermophilus</i>)		
Sünger: Denzide yaşayan ilkel, çok hücreli, bitkiye benzer hayvan tipi. [ADİL IV, 170]	Sünger (Rum.): Genellikle denizlerde bir yere tutunarak koloni durumunda yaşayan, çok hücreli ilkel hayvan. (<i>Porifera</i>)		
Sürfə (Ar.), Puf: Canlı organizmanın ilk gelişim seviyelerinden biri, Pufun ilk gelişimi. [ADİL IV, 173]	Larva (Lat.), Sürfe (Ar.): Tüm başkalaşım gösteren böceklerde yumurtadan çıkan ve pupa evresine girmemiş olan kanatsız, genel olarak kurt biçimindeki evre, Tırtıl, kurtçuk. (<i>Larva</i>)	Gümlüç, Yavısı, Yavsu: Larva [Tar. S III, 1858; VI. 4406]	Çeş II (Qax): Sinek larvası [ADDL, 92]
Sürünənlər (cəm): Yılan, kertenkele, tosbağa, timsah vs, hayvanların ait olduğu omurgalı hayvanlar sınıfının genel adı. [ADİL IV, 176]	Sürünənlər: Omurgalıların, suda ve karada yaşayabilen yılan, kertenkele, kaplumbağa, timsah gibi yerde sürünerek veya yürüyerek ilerleyen sınıfı.		

<p>Şahin: Sert, eğri gagalı, uzun kanatlı yırtıcı kuş. [ADİL IV, 183]</p>	<p>Şahin: Kartalgillerden, Avrupa ve Asya'nın dağ, orman ve çalılıklarında yaşayan, 50-55 santimetre uzunluğunda yırtıcı bir kuş. <i>(Buteo buteo)</i></p>	<p>Laçın: Şahin [Tar. S IV, 2785] Şahan: Şahin [Tar. S V, 3644] Şayın doğan: Şahin [Tar. S V, 3651] Şunkar: Şahin, lâçin [Tar. S V, 3687]</p> <p>Çaflı: Şahin [DLT IV, 129] Laçın, Laçın: Şahin, yiğit adam [DLT IV, 404]</p>	<p>Tavar I (Qazax, Şamaxı, Şuşa): Genç şahin [ADDL, 481]</p>
<p>Şaqraq: <i>bk. qarquşu</i> [ADİL IV, 188]</p>	<p>Alaca kiraz kuşu, Kaz kiraz kuşu: Kuşlar (Aves) sınıfının, ötücü kuşlar (Passeriformes) takımının, kiraz kuşugiller (Emberizidae) familyasından, 15 cm kadar uzunlukta, çıplak tundralarda ve yüksek dağlarda yaşayan, ergin erkeklerinde yazın, baş, boyun, göğüs ve karın ile kanat örtü ve kol uçuş tüyleri, yan kuyruk tüyleri beyaz, diğer tarafları siyah olan bir tür. Kar kiraz kuşu. <i>(Plectrophenax nivalis)</i></p>		

<p>Şanapipik, Şinəbub, Hüd-hüd: Eğri gagası, tarağa benzer kakhülü, qarışık renk tüyleri olan kuş. [ADİL IV, 191, 225]</p>	<p>Çavuş kuşu, İbibik, Hüthüt kuşu: Çavuş kuşugillerden, uzun yay biçimli gagalı, güvercinden küçük, başı sorguçlu, kısa kanatlı bir kuş, ibibik, hüthüt. (<i>Upopa epops</i>)</p>	<p>Alaca ibik, İbik, İbiklü, İbük, İbibik: Çavuş kuşu, hüthüt kuşu [Tar. S I, 82; III, 2104] İbük: Çavuşkuşu, ibibik, hüthüt [BL, 141]</p> <hr/> <p>Übgük: İbibik kuşu (Çiğilce), <i>bk.</i> übüp [DLT IV, 707] Übüp: İbibik kuşu. <i>bk.</i> übgük</p>	<p>Başdarağ (Quba): İbibik kuşu [ADDL, 42] Başdarağlı (Xudat): İbibik kuşu [ADDL, 42] Bibiş (Salyan): İbibik [ADDL, 53] Bibbo (İmişli): İbibik [ADDL, 54] Darağbaş (Dərbənd): İbibik kuşu [ADDL, 116] Daraqun I (Cəlilabad): İbibik kuşu [ADDL, 117] Fatma (Mingəçevir): İbibik kuşu [ADDL, 169] Fatmaquşu (Gəncə): İbibik [ADDL, 169] Gelinsərçə (Qax): İbibik kuşu [ADDL, 175] Hibob (Bolnisi, Borçalı): İbibik kuşu [ADDL, 206] Hibop (Bolnisi, Borçalı): İbibik kuşu [ADDL, 206] Hubab (Şerur): İbibik kuşu [ADDL, 211] Hüthüt (Ordubad): İbibik kuşu [ADDL, 213] Keklitarax (Zaqatala): İbibik kuşu [ADDL, 244] Pabbacı (Ucar): İbibik kuşu [ADDL, 391] Şanpəpə (Lerik): İbibik kuşu [ADDL, 457] Şinəbub (Bakı): İbibik kuşu [ADDL, 467] Taraxçın (Oğuz):</p>
---	---	--	--

			<p>İbibik kuşu [ADDL, 481] Taraqbaş (Dərbənd, Tabasaran): İbibik kuşu [ADDL, 481] Tutbit (Ağdam): İbibik kuşu [ADDL, 510]</p>
<p>Şimaltülküsi: Kuzeyde yaşayan, dəyərli kürkü olan tilki türü. [ADİL IV, 225]</p>	<p>Kutup tilkisi: Etçillər (Carnivora) takımının, köpekgillər (Canidae) familyasından, 60 cm kədər uzunlukta; 30 cm kədər kuyruğu olan, tüyləri yazın mavimsi kırçıl, kışın beyaz olan, Kuzey Kutbu'nda toplu olaraq yaşayan bir tür. (<i>Vulpes lagaopus</i>)</p>		
<p>Şimpanze (Fr.): Tropik Afrika ormanlarında yaşayan insana bənzər hayvan.</p>	<p>Şempanze (Fr.): Primatlardan, ayakları beş parmaklı, tek yavru doğuran, iyi</p>		

[ADİL IV, 225]	tırmanıcı olan, ormanlarda yaşayan bir maymun türü. (<i>Pan troglodytes</i>)		
Şir (Far.): Kedigiller sınıfından olan kısa, sarı tüylü, iri gövdeli hayvan; aslan [ADİL IV, 225]	Aslan, Arslan: Kedigillerden, Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir memeli türü, arslan. (<i>Panthera leo</i>)	Aslan: Arslan [Tar. S I, 245] Arslan: Arslan [BL, 116]	
		Arslan: Arslan [DLT IV, 37]	
Taxılbiti: bk. buğdabiti [ADİL IV, 254]	Buğday biti, Ekin biti: Yarım kanatlılardan, vücudu yeşil, başı siyah, ekinlere zarar veren böcek, ekin biti. (<i>Sitophilus granarius</i>)	Tahıl biti: Hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701]	
		Bit tarığ: Tahıl biti [DLT IV, 95]	
Taxılqurdu: Tahıla zarar veren böcek [ADİL IV, 254]	Buğday biti, Ekin biti: Yarım kanatlılardan, vücudu yeşil, başı siyah, ekinlere zarar veren böcek, ekin biti. (<i>Sitophilus granarius</i>)	Tahıl biti: Hububata musallat olan ve bambul denilen böcek. [Tar. S V, 3701]	
		Bit tarığ: Tahıl biti [DLT IV, 95]	
Taxtabiti: Kan emen küçük asalak böcek [ADİL IV, 268]	Tahtakurusu, Tahtabiti: Yarım kanatlılardan, uzunluğu 3-5 milimetre, vücudu oval ve yassı, kanatları körelmiş, oturulan, yatılan yerlerde üreyen, kan emerek beslenen, pis kokulu böcek, tahta	Tahta kurdu: Tahtakurusu, tahtabiti [Tar. S V, 3702]	Gadreg (Tabasaran): Tahtabiti [ADDL, 174] Godireg (Dərbənd): Tahtabiti [ADDL, 184] Mələ (Ağdam, Ağdaş, Lənkəran): 1. Tahtabiti, 2. Akrep türünden olan zehirli böcek (Lənkəran) [ADDL, 350]

	biti. (<i>Cimex lectularius</i>)		Şin II (Qax): Tahtabiti [ADDL, 467] Şud (Quba): Tahtabiti [ADDL, 473]
Tarakan (Rus.): Mutfak böceği. [ADİL IV, 268]	Hamam böceği: Hamam böceğigillerden, kirli yerlerde üreyen zararlı bir böcek. (<i>Blatta orientalis</i>)		
Təkdırnaqlılar (cəm): Bir ve ya üç tırnağı olan memeli hayvanlar. [ADİL IV, 296]	Tek toynaklılar		
Təkə: 1. Erkek keçi. 2. Vahşi keçi, dağkeçisi [ADİL IV, 296]	Teke: Erkek keçi.	Erkeç, İrkeç: 3 yaşını bitiren erkek keçi [Tar. S II, 1501] Teke: Teke, boynuzundan yay yapılan erkek geyik [DLT IV, 595]	Dıbrı (Ağdam, Basarkeçər, Başkeçid, Cəbrayıl, Gəncə, İsmayılı, Kürdəmir, Mingəçevir, Naxçıvan): 1, İki yaşında erkek keçi, 2, Sürünün önünde giden keçi (Gəncə) [ADDL, 129] Dıvrı (Ağdam, Ağdaş): Qasə (Dərbənd): Teke [ADDL, 285]
Tərən: Güclü gagası ve uzun kanatları olan vahşi kuş. [ADİL IV, 324]	Sungur: Doğana benzeyen, yırtıcı, avcı kuş.		
Tırtıl: Birkaç tane çift ayaklı kurda benzer vücudu olan kelebek larvası. [ADİL IV, 338]	Tırtıl: Yumurtadan çıkan kelebek kurtçuklarının ilk durumu.	Ağ kurdu: Ağ ören böcek, tırtıl [Tar. S I, 24] Tırtır: Tırtıl [Tar. S V, 3794]	

<p>Tısbağa: Vücudu kemik kınla örtülmüş, kısa ayakları ile çok yavaş hareket eden, ayaklarını ve başının kınının içinde saklayan sürünen hayvan [ADİL IV, 338]</p>	<p>Tosbağa, Kaplumbağa: Kaplumbağalardan çok sert ve kemiksi bir kabuk içinde yaşayan, ağır yürüyüşlü, dört ayaklı, sürüngen hayvan. (<i>Testudo</i>)</p>	<p>Bağa: Kaplumbağa [Tar. S I, 362] Kaplubağa, Kaplıbağa: Kaplumbağa [Tar. S IV, 2248] Bağa: Kaplumbağa [BL, 118]</p>	<p>Deşdebokul (Bakı): Çanaklı bağa [ADDL, 121] Dəştəbəkül (Bakı): Kaplumbağa [ADDL, 128]</p>
<p>Timsah (Ar.): Tropik ve subtropikal ülkelerde yaşayan, kalın ve sert derili, sürünen yırtıcı hayvan. [ADİL IV, 343]</p>	<p>Timsah (Ar.): Sürüngenlerden, sıcak bölgelerin akarsularında yaşayan, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan. (<i>Crocodylus</i>)</p>	<p>Su issi: Timsah [Tar. S V, 3571] Alavan: Timsah [DLT IV, 18]</p>	
<p>Torağay: Genellikle çöllerde ve çimenliklerde yaşayan serçegillerden olan, ötücü kuş. [ADİL IV, 358]</p>	<p>Tarla kuşu, Toygar: Tarla kuşugillerden, tarlalarda yuva yapan, uzunluğu 20 santimetre, sırtı kahverengi, karnı beyaz olan, küçük, ötücü kuş, çayır kuşu, toygar. (<i>Alauda arvensis</i>)</p>	<p>Çekük, Çekik: Tarla kuşu, turgay [Tar. S II, 852] Toygar: Tarla serçesi, çayır kuşu, [Tar. S V, 3836] Çekük: Bir çeşit su kuşu, tarlakuşu [BL, 124]</p>	<p>Torabelçə (Qazax): Tarla kuşu, turgay [ADDL, 503] Vıyıt (Ağdaş): Turgay, tarla kuşu [ADDL, 535]</p>
<p>Toyuq: Tavukgillerden olan kuşların dişi. [ADİL IV, 363]</p>	<p>Tavuk: Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı. (<i>Gallus</i>)</p>	<p>Dakuk: Tavuk [Tar. S II, 978] Tavuk: Tavuk [BL, 167]</p>	

		<p>Takagu: Tavuk (cins adı) [DLT IV, 562] Takagu tışı: Tavuk [DLT IV, 562]</p>	
<p>Toyuqbiti: Genellikle tavuk gibi kuşların tüylerinin arasında yaşayan, kan emen küçük parazit. [ADİL IV, 363]</p>	<p>Kanatlı akarı, Tavuk akarı: Kuşlarda ve kimi memelilerde ektoparazit olarak yaşayan, hayvanların yaşadıkları yerlerin çevresindeki insanlara, özellikle çocuklara saldırarak kan emen ve kaşıntılı deri lezyonlarıyla alerjilere neden olan akar, kırmızı akar, tavuk akarı, kuş akarı, kümes hayvanı akarı. (<i>Dermanyssus gallinae</i>)</p>		
<p>Toyuqkimilər (cəm): Kısa ve sert gagası, kuvvetli ayakları olan, keklik, sülün, bıldırcın vs, ait olduğu kuş ailesi. [ADİL IV, 363]</p>	<p>Tavuksular: Tavukları ve tepeli tavukları içine alan bir takım.</p>		
<p>Tovuz quşu (Ar.): Rengarenk tüyleri ve iri yarım daire şeklinde kuyruğu olan, Güney Asya'da yaşayan büyük kuş. [ADİL IV, 362]</p>	<p>Tavus quşu (Ar.): Sülüngillerden, erkeğinin tüyleri uzun, kuyruğu parlak, güzel renkli, acı ve tiz sesli, süs hayvanı olarak beslenen bir kuş, tavus. (<i>Pavo cristatus</i>)</p>	<p>Ala quş: Tavus quşu [Tar. S I, 86] Gelin quşu: Tavus quşu [Tar. S III, 1627]</p>	
		<p>Kuş yun: Tavus [DLT IV, 387] Yun quş: Tavus quşu [DLT IV, 814]</p>	

Turac: Tavuk cinsinden bir kuş. [ADDL, IV, 376]	Turaç (Ar.): Sülüngillerden, uzunluğu 34 santimetre olan, soyu azalmış bir kuş türü. (<i>Tetrao francolinus</i>)	Turaç: Sülüne benzer bir kuş [Tar. S V, 3855]	Bipbili (Kürdämir): Turaç [ADDL, 57]
Tutu, Tutuquşu: Tropik ve subtropikal ülkelerin ormanlarında yaşayan karışık renkli kuş. [ADİL IV, 382]	Papağan (Ar.), Dudu (Far.): Papağangillerden, tırmanıcı, eğri gagalı, pek çok türü bulunan, insan sesini taklit edebilen kuşların genel adı, dudu.	Tûtf: Papağan [BL, 169]	
Tülkü: Köpekgiller ailesinden, uzun suratlı, uzun tüylü, kuyruklu yırtıcı memeli hayvan. [ADİL IV, 385]	Tilki: Köpekgillerden, uzunluğu 90, kuyruğu 30 santimetre kadar, ırklarına göre çeşitli renklerde olan, ağız ve burnu uzun ve sivri, kümes hayvanlarına zarar veren, kürkü beğenilen bir memeli türü. (<i>Vulpes vulpes</i>)	Dilkü, Dilgü, Dilki: Tilki [Tar. S II, 1153] Dilkü: Tilki [BL, 128] Tilki: Tilki, <i>bk.</i> tilkü [DLT IV, 623]	
Uçağan: <i>bk.</i> parabüzən [ADİL IV, 394]	Uğur böceği: Yaprak bitlerine düşkünlüğü dolayısıyla tarım yönünden yararlı sayılan ve kırmızı kanatları üzerinde yedi siyah beneği olan ufak kınkanatlı. (<i>Coccinella septempunctata</i>)		Uçağan (Oğuz): Siyah beneği olan küçük kırmızı böcek [ADDL, 515] Üçüç (Qax): Uğur böceği [ADDL, 525]
Ulaq: Yük ve binek hayvanı [ADİL IV, 401]	Eşek: Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan, uzun kulaklı. (<i>Equus asinus</i>)	Çemender: Eşek [Tar. S II, 854] İşek: Eşek [Tar. S III, 2112] Eşek: Eşek [BL, 133]	Loğancax (Basarkeçər): Eşek [ADDL, 336] Zırı III (Başkeçid, Qazax): Erkek eşek [ADDL, 560]

		Eşek: Eşek <i>bk.</i> eşgek, eşyek [DLT IV, 197]	
Uzunqulaq: Eşek [ADİL IV, 418]	Eşek: Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan, uzun kulaklı. (<i>Equus asinus</i>)	Çemender: Eşek [Tar. S II, 854] İşek: Eşek [Tar. S III, 2112] Eşek: Eşek [BL, 133]	Loğancax (Basarkeçər): Eşek [ADDL, 336] Zırı III (Başkeçid, Qazax): Erkek eşek [ADDL, 560]
		Eşek: Eşek <i>bk.</i> eşgek, eşyek [DLT IV, 197]	
Ürkə: İki yaşındaki at yavrusu. [ADİL IV, 438]	İki yaşındaki tay		
Vağ: Genellikle balıkla gıdalanan uzun gagalı kuş [ADİL IV, 457]	Balıkçıl: Uzun bacaklılardan, boynu ve gagası uzun, su kıyılarında yaşayan, balık yiyerek beslenen büyük bir kuş. (<i>Ardea cinerea</i>)	Balıkçı, Balıkçıl, Balıkcın: Balıkçıl [Tar. S I, 390] Oğar: Balıkçıl [Tar. S V, 2942]	Balığudan (Borçalı, Göyçay, Qazax): Balıkcın (balıkla beslenen uzun boğazlı kuş) [ADDL, 38] Balıxgötürən (Kəlbəcər): Balıkcın (balıkla beslenen uzun boğazlı kuş) [ADDL, 38]
Vampir (Fr.): Yarasalar ailesinden olan memeli havan cinsi. [ADİL IV, 462]	Vampir (Fr.): Yarasalardan, Yeni Dünya'nın tropik bölgelerinde yaşayan, kuyruksuz, kahverengi tüylü, arka bacakları yürümeye ve sıçramaya çok uygun, kan emici bir memeli türü. (<i>Vampyrus spectrum</i>)		

<p>Vaşaq: Kedigiller ailəsindən olan keskin gözlü, vahşi hayvan. [ADİL IV, 467]</p>	<p>Vaşak (Far.): Kedigillerdən, kulakları sivri, dişləri və tırnakları keskin, kürkündən yararlanılan, yırtıcı bir hayvan. (<i>Lynx lynx</i>)</p>	<p>Öşək: Derisindən kürk yapılan tilki cinsindən bir hayvan, vaşak [Tar. S V, 3128] Üşək: Üşək, kır kedisi [Tar. S VI, 4110]</p>	<p>Maşax (Gədəbəy): Vaşak [ADDL, 346]</p>
<p>Yansinirlilər (cəm): Yumşaqçalar tipinin ən primitiv grubunu oluşturan salyangozlar. [ADİL IV, 527]</p>			
<p>Yanüzənlər (cəm): Yengeçgillərin tatlı suda yaşayan ən ali və böyük ailəsi. [ADİL IV, 528]</p>	<p>Tırnaksılar</p>		
<p>Yarasa: Gündüzlər yatıp gecələr avlanan, fareyə bənzər geniş perdekənatlı hayvan [ADİL IV, 534]</p>	<p>Yarasa: Yarasalardan, ön ayakları perdeli kanat biçimində gelişmiş, vücudu yumuşak sıx kıllarla kaplı, iskeletləri hafif yapılı, uçabilən memeli hayvan. (<i>Vespertilio</i>)</p>	<p>Yarasa: Yarasa [BL, 173]</p>	<p>Çıxlıçapar (Zaqatala): Yarasa [ADDL, 99] Gecəquşi (Cəlilabad): Yarasa [ADDL, 175] Gecəquşu (Cəbrayıl): Yarasa [ADDL, 175] Şənbərə (Bakı): Yarasa, gece kuşu [ADDL, 462] Şoparəg (Dərbənd): Gece kuşu, yarasa [ADDL, 471] Şopərəy (Şamaxı): <i>bk.</i> şopərg [ADDL, 471] Yaraxsan (Oğuz): Yarasa [ADDL, 541] Yarqanat (Göyçay): Yarasa [ADDL, 542] Yeləsən (Zaqatala): Yarasa [ADDL, 548]</p>
<p>Yarpaqbükən: Bitkilərin yapraklarını və gənç dallarını yiyən böcek. [ADİL IV, 545]</p>			

<p>Yastımdiklilər (cəm): Gagaları düz olan kuşlar. [ADİL IV, 549]</p>	<p>Kazılar: Kuşlar (Aves) sınıfının, karinalılar (Carinatae) bölümünden, vücutları ağır, boyunları uzun, gagaları geniş ve yassı, kanatları uzun, kuyrukları kısa, ayakları perdeli, iyi yüzen ve dalan, toplu hâlde yaşayan ve göç eden türleri olan bir takım.</p>		
<p>Yaşılbaş: Erkek ördek [ADİL IV, 566]</p>	<p>Suna, Gövel <i>hlk.</i>: 1. Erkek ördek, 2. <i>hlk.</i> Göl ördeği.</p>	<p>Gövel, Gövel ördek: Yeşil başlı ördek [Tar. S III, 1794]</p>	
<p>Yazıpişiyi: Çölpişiyi [ADİL IV, 566]</p>	<p>Yaban kedisi: Kedigillerden, kırçıl renkli, 60 santimetre uzunluğunda bir tür memeli. (<i>Felis silvestris</i>)</p>		<p>Miyopişiyi (Salyan): Yabani kedi [ADDL, 359]</p>
<p>Yexidna: Avustralya'da yaşayan kirpiye benzer hayvan. [ADİL IV, 569]</p>	<p>Karıncayiyen: Karıncayiyengillerden, Avustralya'da yaşayan, karıncayla beslenen bir memeli türü, karınca kuşu. (<i>Echidna aculeata</i>).</p>		
<p>Yelbə: Çok hızlı yürüyen küçük, göçebe kuş. [ADİL IV, 573]</p>			
<p>Yengəc: Kısa kuyruklu deniz yengeci. [ADİL IV, 579; II. 448]</p>	<p>Yengeç: Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kıskaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek. (<i>Cancer pagurus</i>)</p>	<p>Engeç: Yengeç [Tar. S III, 1472] Lengeç: Yengeç [Tar. S IV, 2787] Sereñan: Yengeç [BL, 162] Yengec:</p>	

		Yengeç [BL, 175]	
<p>Yenot (Lat.): Koyu sarı renkli değerli kürkü olan memeli hayvan. [ADİL IV, 581]</p>	<p>Rakun (İng): Kuzey Amerika'da, ağaçlarda yaşayan, kafası tilkiye benzeyen, uzun kuyruğu alaca halkalı, boyu yaklaşık 90, kuyruğu 30 santimetre olan kürklü hayvan. (<i>Procyon lotor</i>)</p>		
<p>Yereşən: Böcek yiyenler ailesine ait olan küçük, memeli hayvan. [ADİL IV, 586]</p>	<p>Armadillo: Armadillo ya da yaygın adıyla tatu, ana yurdu Güney Amerika olan plasental memelidir. Ortalama 75 cm uzunluğundadır. Armadilloların vücudu bir tür zırhla korunur (ismini İspanyolcadan zırhcık anlamına gelen kelimedən alır), bu özelliğiyle tespih böceğine benzetilir. (https://en.wikipedia.org/wiki/Armadillo) (<i>Dasyopoda</i>)</p>		
<p>Yumşaqbədənlilər (cəm): Genellikle iskeleti olmayan hayvanlar. [ADİL IV, 624]</p>	<p>Yumşakçalar</p>		
<p>Zağca: Kargagiller ailesinden olan, siyah parlak tüylü göçebe kuş. [ADİL IV, 638]</p>	<p>Ekin kargası: Tüyləri parlak, kara ve erguvani parıltılı bir tür karga. (<i>Corvus frugilefus</i>)</p>		
<p>Zebra (Fr.): Derisi çizgili olan Afrika yabani atı.</p>	<p>Zebra (İt.): Tek parmaqlılardan, ata benzeyen, derisi</p>		

[ADİL IV, 647]	çizgili, Afrika'da yaşayan memeli hayvan. (<i>Equus zebra</i>)		
Zebu (Fr.): Omuz bölgesine çıkıntısı olan büyükbaş hayvan. [ADİL IV, 647]	Bos indicus sığırı, Hint sığırı, Zebu: Gerdan bölgesindeki yapılı derisi iyi gelişmiş ter bezleri, boyun ve omuzun üstündeki hörgüç ve sarkık kulaklarıyla ayırt edilen sığır alt türü, Hint sığırı, Zebu. (<i>Bos indicus</i>)		
Zəli: Tatlı sularda yaşayan, hayvanların bedenine yapışıp onların kanını emmekle beslenen küçük böcek. [ADİL IV, 657]	Sülük: Sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda yirmi iki sindirim kesesi olduğu için bir kezde ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan. (<i>Hirudo medicinalis</i>)		
Zəmişçanı: Tahılların arasında yaşayıp, onlara zarar veren kemirci. [ADİL IV, 659]	Tarla faresi: Sıçangillerden, 10 santimetre uzunluğunda, toprağı oyup yuva yapan, ekinlere zarar veren bir tür fare, tarla sıçanı. (<i>Microtus arvalis</i>)	Arap tavşanı: Tarla faresi [Tar. S I, 185] Geleği, Geleği sıçan: Tarla faresi [Tar. S III, 1625] Kır kemesi: Tarla faresi [Tar. S IV, 2510]	

		<p>Alaŋır: Tarla faresi, geleni [DLT IV, 18]</p> <p>Kelegü: Tarla sıçanı soyundan bir hayvancık, geleni [DLT IV, 297]</p>	
<p>Zərdəpər: Büyük yüzgeçli balık. [ADİL IV, 665]</p>	<p>Bıyıklı balık: Sazangillerden, büyüklerinin boyu 2 metreyi bulan, eti sevilen bir balık. (<i>Barbus fluviatilis</i>).</p>		
<p>Zürafə (Ar.): Boyu çok uzun ve ön ayakları arka ayaklarından uzun olan Afrika hayvanı. [ADİL IV, 694]</p>	<p>Zürafa: Geviş getiren memelilerden, Afrika'da yaşayan, çok uzun boylu ve boyunlu, derisi benekli, ot yiyen hayvan. (<i>Giraffa camelopardalis</i>)</p>	<p>Surnaba, Surnapa: Zürafa [Tar. S V, 3586]</p> <p>Zurnapa: Zürafa [Tar. S VI, 4812]</p>	

SONUÇ

Taradığımız *Azerbaycan Dilinin İzahlı Lügati* adlı sözlükten 485 hayvan ismi tespit ettik. Bu isimlerden 459'unun Eski Anadolu Türkçesinde, 195'inin ise Dîvânu Lugâti't-Türk'te geçtiğini tespit ettik. Aynı zamanda Azerbaycan Türkçesinin diyalektlerinde 479 hayvan isminin geçtiğini tespit ettik. İnceleme sonucunda Azerbaycan yazı dilinde kullanılan bir hayvan isminin Eski Anadolu Türkçesinde birden fazla biçiminin olduğunu gördük.

Bazı hayvan isimlerini gerek dönem gerekse coğrafi farklılığından dolayı Eski Anadolu Türkçesi ve Dîvânu Lugâti't-Türk'te nasıl geçtiğini tespit edemedik.

Azerbaycan Türkçesinde geçen bazı hayvan isimleri ulaşabildiğimiz Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait sözlüklerde geçmemektedir. Dîvânu Lugâti't-Türk'te de kimi isimler geçmemekte kimi isimler ise açık şekilde anlamları verilmemektedir. Mesela, Dîvânu Lugâti't-Türk'te geçen *kök tupulgan* hayvan isminin Türkçe karşılığı “bir kuş adı” olarak verilmiştir. Dolayısıyla bu tür hayvan isimlerinin Azerbaycan Türkçesinde hangi hayvan ismine karşılık olduğunu tespit etmek oldukça güçtür.

Azerbaycan yazı dilinin söz varlığı sosyal hayattaki değişiklikler, yenilikler vb. tesirlerle gelişimini sürdürmektedir. Ancak söz varlığının temel unsurlarını eski Oğuzcadan bu yana ortak Türkçenin kelimeleri oluşturmaktadır. Bu temel unsurların önemli katmanlarından biri hayvan isimleridir. Bu isimlerin genel çoğunluğu Türkçe kaynaklıdır. Azerbaycan Türkçesi Arap, Fars, Rus, Kafkas ve diğer halklarının dillerinden de ödünç aldığı hayvan isimleri bulundurmaktadır. Örneğin Ar. *böcek* “böcek”, *əqrəb* “akrep”, *mərcan* “mercan”, *timsah* “timsah”, Far. *şir* “aslan”, *bəbir* “pars”, *bülbül* “bülbül”, *canavar* “kurt”, Yun. *amyöb* “amip”, Fr. *balina*, Lat. *bizon* gibi. Ancak bu isimler genellikle ülke sınırları içerisinde bulunmayan veya başka toplumlar tarafından keşfedilmiş hayvan isimleridir.

Tropik iklimlerde ve Eski Anadolu Türkçesi döneminden sonra keşfedilen kıtalarda bulunan hayvan isimlerine Azerbaycan Türkçesinin diyalektlerinde ve Eski Anadolu Türkçesinde rastlamadık.

Azerbaycan Türkçesinin diyalektlerinde hayvan isimleri yapısal açıdan farklılık göstermektedir. Bu durum diğer diyalektlere göre Tat dilinin Guba ve Bakü diyalektlerine daha çok etki etmesinden kaynaklanmaktadır.

Cing, balbas, dəniz qaranquşu gibi hayvan isimlerinin Türkiye Türkçesindeki karşılığını bulamadık. Çünkü verilen hayvan isimlerinin herhangi bir veriye veya Latince karşılığına rastlayamadık.

Azerbaycan Türkçesinde *danaça, kəlçə, dayça, qulunca* gibi isimlerin sonunda bulunan -ça, -çe küçültme eki söz konusu hayvanların yavrularına işaret etmektedir. Bu hayvan isimlerinin Türkiye Türkçesindeki karşılıklarına yazı dilinde değil de ağızlarda rastlamaktayız.

Yaptığımız bu karşılaştırmalı çalışma gösteriyor ki, Oğuzların yaşadığı dönemin veya coğrafi bölgelerinin farklı olmasına, sosyal değişikliklerin ve yeniliklerin olmasına rağmen birçok hayvan isminin aynı veya bazı ses değişiklikliğine uğrayarak bugün de kullanılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Abbasov H. S., Mustafayev Q. T., Məmmədov S. Ə ve İsmayılov R, I. (1999). *Onurğalılar Zoologiyası*, Bakü: Bakü Universiteti Nəşriyyatı.
- Ağamalıyev, F.Q. ve Quliyev, H. H. (2011). *Onurğasızlar Zoologiyası*, Bakü: Bakü Universiteti Nəşriyyatı.
- Axundov, A. A.(2007). *Azərbaycan Dialektoloji Lüğəti*, Bakü: Şərq-Qərb Yayınları.
- Axundov, A. (2004). *Azərbaycan Dilinin Orfoqrafiya Lüğəti*, Bakü: Lider Nəşriyyat.
- Aksoy, Ö.A ve Dilçin, D. (2009). *Tarama Sözlüğü*, Cilt: I-VIII, Ankara: TDK Yayınları.
- Alagöz, E. (2011). *Eski Kıpçak Türkçesinde Hayvan Adları ve Kavram Alanı*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir: Yüksek Lisans Tezi.
- Atalay, B. (1985). *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi*, Cilt: I-IV, Ankara: TDK Yayınları.
- Aydoğan, B. (2007). *Kazak Türkçesinde Hayvan Adlarıyla Kurulan Atasözleri*, Kazakistan ve Türkiyenin Ortak Kültür Değerleri Uluslararası Sempozyumu (297-312). Almatı.
- Aydoğmuşoğlu, C. (2013). *Safevi, Kaçkar ve Babür Bayrakları Üzerine Bir Değerlendirme*, Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi (51-59). İstanbul.
- Bayramov, İ. (2011). *Azərbaycan Dilinin Dialekt Leksikası*, Bakü: Elm və Təhsil.
- Bindaş, E. (2016). *Karaçay Malkar Türkçesinde kuş (hayvan) İsimlerinin Kuruluşu ve Türkiye Türkçesi ile karşılaştırılması*. Ordu Üniversitesi, Ordu: Yüksek Lisans Tezi.
- Besli, E. (2010). *Eski ve Orta Türkçe Hayvan İsimlerinin Etimolojisi*. İstanbul Üniversitesi, İstanbul: Doktora Tezi.

Bozkaplan, Ş. A. (2007). *Kutadgu Bilig`deki Hayvan Adları Üzerine Bir İnceleme*, Turkish Studies (1110-1118). Ankara.

Büyük Türkçe Sözlük, TDK,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts

Cavadov, Q. (2000). *Azərbaycanın Azsaylı Xalqları və Milli Azlıqları*, Bakü: Elm Neşriyyatı.

Ceferov, S. (1956). *Azərbaycan Dilinin Leksikası*, Bakü: Azərbaycan Universiteti Neşriyyatı.

Clauson, S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteen-Century Turkish*, Oxford: At the Clarendon Press.

Demirçizade, Ə, M. (1984). *Müasir Azərbaycan Dili I*, Bakü: Maarif Neşriyyatı.

Etnik rəngarənglik, (b.t). 15.07.2018, http://multiculturalism.preslib.az/az_a3.html#

Elekberqızı, G. (2006). *Heyvanlar Aləminin Ensiklopediyası*, Bakü: Maarif.

Əzizov, E. (1999). *Azərbaycan Dilinin Tarixi Dialektologiyası*, Bakü: Bakı Universiteti Neşriyyatı.

Fərəcli, Z. (2016). *Azərbaycanın Quşları*, 23 Şubat 2018, <https://zulfuferecli.wordpress.com/2016/02/10/az%C9%99rbaycanin-quslari/>

Güncel Türkçe Sözlük, TDK,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts

Hüseynova, G. (2013). *Tat Dilinin Leksik Fondunun Genealoji Təhlili*, Bakü: Elm və Təhsil.

İslamov, M., Ağayev, E.Q., Behbudov, S.M., Ehmedov, T.M., Memmedov, H.X., Tağıyev, B.M., ve Xasıyev, Z.E. (1990). *Azərbaycan Dilinin Dialektoloji Atlası*, Bakü: Elm.

Kanar, M. (2011). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*, Ankara; Say Yayınları.

- Karadoğan, A. (2015). *Türk Şahıs Adlarında Hayvan Kültü*, Milli Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi (109-116). Ankara.
- Karahan, A. (2013). *Codex Cumanicus`ta Hayvan Adları*, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, (1839-1865). Ankara.
- Kerimova, S.Q ve Melikmammedov, M.N. (2015). *Ləzgiçə-Azərbaycanca Lüğət*, Bakü: Azərbaycan Neşriyyatı.
- Küçük, F., Gülle, İ., Güçlü, S.S., Çiftçi, Y ve Erdoğan, Ö. (2013). *A new Pseudophoxinus (Teleostei, Cyprinidae) species from Southwestern Anatolia, with remarks on the distribution of the genus in western Anatolia*. ZooKeys 320: (29–41). Bulgaria.
- Konur, E. (Eylül 3, 2016). “*Türkiye Türkçesi ve Azerbaycan Türkçesindeki Hayvan İsimleri Üzerine Bir İnceleme*”, *Edebiyat ve Sanat Akademisi*, <https://www.edebiyatvesanatakademisi.com/makale/turkiye-turkcesi-ve-azerbaycan-turkcesindeki-hayvan-isimleri-uzerine-bir-inceleme-21259.aspx>.
- Qazıyeva, N. Q., (2012). *Ədəbi Dil və Dialekt Münasibətləri*, Dilçilik İnstitutunun Əsərləri Xüsusi Buraxılış, (21-24). Bakü: Nəsimi adına Dilçilik İnstitu.
- Qəmbərova, Q. G., (2012). *Azərbaycan Dialektologiyasının İnkişafı*, Dilçilik İnstitutunun Əsərləri Xüsusi Buraxılış, (24-28). Bakü: Nəsimi adına Dilçilik İnstitu.
- Lowry, J. K. ve Springthorpe. R. T, (2010) "*Introduction*". *Amphipoda: Families*. Australia: Australian Museum.
- Manay, M. (2016). “*Nar Yaprakbiti, Aphis punicae Passerini, 1863 (Hemiptera: Aphididae) ’nin Şanlıurfa ili nar bahçelerindeki popülasyon gelişimi*”, Bitki Koruma Bülteni, (125-134) Ankara.
- Meherremlı, B. (2017). *Türk Dillərinin Qədim Leksikası*, Bakü: Xəzər Universiteti Neşriyyatı.

- Nadir, İ ve Mustafa, Ş. (2008). *Divanü Lûgat-it-Türk`e göre Av, Avcılık ve Hayvancılıkla ilgili Kavram Alanları*. Turkish Studies International Periodical For the Languages,
Literature and History of Turkish or Turkic, (259-277). Ankara.
- Mobili, R. (2010). *Udicə-Azərbaycanca-Rusca Lüğət*, Bakü: Ləman.
- Necip, E.N. (2016). *Yeni Uyur Türkçesi Sözlüğü*, Çev. İklık Kurban Şanghay.
- Orucov, Ə. (2006). *Azərbaycan Dilinin İzahlı Lüğeti*, Cilt: I-IV, Bakü: Şerq-Qerb Yayınları.
- Soltanov, A.K ve Soltanov, M.C. (2013). *Tatca-Azərbaycanca Azərbaycanca-Tatca Lüğət*, Bakü: Qanun Neşriyyatı.
- Şiraliyev, Ş., ve İslamov, M. İ. (1999). *Azərbaycan Dialektoloji Sözlüğü*, Cilt I, Ankara; TDK Yayınları
- Şiraliyev, Ş., ve İslamov M. İ. (2003). *Azərbaycan Dialektoloji Sözlüğü*, Cilt II, Ankara; TDK Yayınları
- Toparlı, R., Vural, H. ve Karaatlı R. (2003). *Kıpçak Türkçesi Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları
- Turan, F. (2001). *Eski Oğuzca Sözlük Bahşayış Lügati*, İstanbul: Bilimsel Akademik Yayınlar.
- Yüce, R. (1999). *Zooloji Terimler Sözlüğü*, II. Baskı, İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayını.